

Epištola Římanům

Nástin výkladu

Hamilton Smith

Epištola Římanům

Nástin výkladu

Hamilton Smith

Hamilton Smith: Epištola Římanům – Nástin výkladu (1935)
Originální název: „The Epistle to the Romans – An Expository Outline“
Vydáno s laskavým svolením nakladatele 74 Granton Road, Edinburgh

ŠÍŘENÍ PÍSMÁ SVATÉHO

www.sirenipismasvateho.cz

2017

Obsah

1. oddíl	11
Boží spravedlnost	11
1. Úvod (<i>Římanům 1,1-17</i>)	11
2. Zkouška a ukázání člověka (<i>Římanům 1,18-3,20</i>)	14
3. Boží spravedlnost v odpuštění (<i>Římanům 3,21-31</i>)	32
4. Boží moc v ospravedlnění (<i>Římanům 4</i>)	37
5. Boží láska, opatřující požehnání skrze našeho Pána Ježíše Krista (<i>Římanům 5,1-11</i>)	42
2. oddíl	48
Kristus – Hlava nového rodu a požehnání těch, kdo jsou v Kristu	48
1. Úvod	48
2. Kristus – Hlava nového rodu (<i>Římanům 5,12-21</i>)	49
3. Osvobození od hříchu (<i>Římanům 6</i>)	52
4. Osvobození od zákona (<i>Římanům 7</i>)	62
5. Postavení věřícího v Kristu (<i>Římanům 8</i>)	72
3. oddíl	84
Boží jednání s lidmi v různých obdobích	84
1. Úvod	84
2. Milost je jediným základem požehnání pro všechny (<i>Římanům 9</i>)	85
3. Milost, žehnající pohanům po pádu Izraele (<i>Římanům 10</i>)	89
4. Milost, obnovující Izrael po pádu pohanů (<i>Římanům 11</i>)	92
4. oddíl	97
Praktická napomenutí	97
1. Úvod	97
2. Chování ve vztahu k druhým v křesťanském okruhu (<i>Římanům 12</i>)	97
3. Jednání ve styku se světem (<i>Římanům 13</i>)	103
4. Chopení ve vztahu ke království Pána (<i>Římanům 14-15,13</i>)	107
5. oddíl	113
Osobní výzvy a pozdravy	113

Předmluva

William Tyndale v předmluvě ke svému překladu Epištoly Římanům napsal, cituje přitom Martina Luthera: „Poněvadž tato Epištola je hlavní a nejvýtečnější část Nového zákona a nejčistší... dobrá zvěst,... a také je světlo a cesta k celému Písmu, myslím si, že je správné, aby každý křesťan ji nejenom znal nazpaměť a bez knihy, ale aby se v ní také sám stále cvičil jako denním chlebem duše. Nikdo ji skutečně nemůže číst příliš často nebo studovat příliš dobře. Neboť čím více je studována, tím je snadnější; čím více je přežívána, tím je příjemnější. A čím důkladněji je zkoumána, tím vzácnější věci se v ní nacházejí.“ Tak velký poklad duchovních věcí v ní leží skryt.“

Hamilton Smith dělá touto knížkou, která nebyla nikdy předtím v knižní formě publikována, velkou službu, když se svým snadno čitelným způsobem poděluje o výsledky svého vlastního čtení, studia, přežívání a zkoumání Epištoly Římanům. Tak i další generace se může těšit z komentáře k Epištole, kterou William Kelly popsal jako tu, „která se více než ostatní zabývá úplným pojednáváním o základech křesťanského učení“.

Nástin výkladu byl napsán v roce 1935, ale dosud nebyl publikován v knižní formě. Vydavatel má radost, že toto cenné dílo může činit dostupným široké čtenářské veřejnosti.¹

Hamilton Smith (1862-1943) se narodil v Barnes v Surrey, jako syn námořního kapitána. Byl zaměstnán v kanceláři stavební firmy svého strýce, kde se k němu později připojil jeho bratranec F. B. Hole. V roce 1901 se oženil a žil v Suttonu v Surrey, se svou manželkou a mladou rodinou. Odešel ze stavebnictví a zapojil se cele do díla na budování Boží církve. Později se přestěhoval do Weston-super-Mare v Somersetu, hrabství, odkud pocházela jeho žena Rachel. Jeho osobní služba byla vykonávána ve Spojeném Království, ale jeho písemná služba je dále čtena po celém světě. Spolu s H. P. Barkerem, A. J. Pollockem, J. T. Mawsonem a F. B. Holem často přispíval články do časopisu „Scripture Truth“. H. Smith je pravděpodobně nejvíce znám svými studiemi starozákonních postav, ale napsal také studie k tématům a výklady knih Bible.

¹ Převzato z předmluvy vydavatele STEM Publishing.

Poznámky k českému překladu:

Základem biblických citátů je kralický překlad Bible. Podle uvážení a potřeby byly upravovány překladem z německé elberfeldské Bible, někdy za pomoci českého studijního překladu (ČSP), © vydavatel KMS 2009.

Slovem „tělo“ jsou většinou bez rozlišení překládány hlavně dva výrazy. Jeden, odpovídající řeckému „sóma“ = tělo, těleso, (v anglickém překladu „body“), a druhý, odpovídající řeckému „sarx“ = tělo, maso (v anglickém překladu „flesh“). Ke druhému výrazu ještě několik slov:

„Výraz „tělo“ (řecky: *sarx*), který se v Novém zákoně tak často vyskytuje, má velmi různé významy. Normálně je lze snadno rozlišit. Ovšem jsou případy, kdy významy leží velmi blízko u sebe a z části spolu splývají. Proto je jistě na místě postavit je jednou vedle sebe:

1. Tělo (*sarx*) je látka, z níž se naše tělo z větší části skládá (Luk. 24,39; 1. Kor. 15,39).
2. Tělo (*sarx*) je zemské lidské tělo, resp. lidská tělesnost (Sk. 2,26; Řím. 2,28; Gal. 4,13).
3. Tělo (*sarx*) je lidská přirozenost a její vztahy (Jan 1,13; Gal. 1,16; 2,16; 4,29).
4. Tělo (*sarx*) je skrze hřích padlá lidská přirozenost (Řím. 8,3; Gal. 5,13.16.19).
5. Tělo (*sarx*) je stav nevykoupěného člověka před Bohem (Řím. 7,5; Gal. 5,24; Ef. 2,3; Kol. 2,13).
6. Tělo (*sarx*) je lidské tělo jako nástroj hříchu (Řím. 7,18.25).²

² A. Remmers: Der Brief an die Galater, str. 204; Ernst-Paulus-Verlag, 1. vydání 1995

1. oddíl

Boží spravedlnost

(Římanům 1-5,11)

1. Úvod (*Římanům 1,1-17*)

Verš 1: Prvních sedm veršů předkládá pověření apoštola, velké téma Epištoly a apoštolské pozdravy svatým v Římě. Pavel byl nejen služebník Ježíše Krista tak jako mnozí jiní, ale skrze zvláštní povolání byl ustanoven za apoštola. Proto měla jeho služba apoštolský charakter jako toho, jenž byl zvláště vyslán, aby oznamoval evangelium.

Velkým tématem této Epištoly je Boží dobrá zvěst týkající se Jeho Syna. Je to charakteristikou této Epištoly, že každá pravda je sledována zpět k Bohu a viděna ve spojení s Bohem. Tak máme v této kapitole „Boží evangelium“, „Boží moc“, „Boží spravedlnost“, „Boží hněv“, „Boží pravdu“ a „Boží soud“. Později máme „Boží dobrotivost“, „Boží výroky“, „Boží slávu“, „Boží snášlivost“ a „Boží lásku“.

To, že Bůh se blíží k provinilému světu s dobrým poselstvím, ukazuje Boží postoj vůči Jeho padlým stvořením. Dokazuje to, že Bůh je láska; že On je Spasitel Bůh, který chce, aby všichni lidé byli spaseni a přišli k známosti pravdy.

Verš 2: Dobré poselství, oznamované Pavlem, bylo tedy potvrzeno Svatými Písmy. Bylo zaslíbeno v minulých dnech Božími proroky, a nyní je vyhlášováno Božími služebníky v tomto dni milosti. Když je vyhlášováno, má autoritu Svatých Písem a potvrzuje zaslíbení v nich obsažené. Proto se při kázání evangelia apoštol ustavičně odvolává na Písma (viz Skutky 13,27.47; 17,2.11 atd.).

Verše 3 a 4: Apoštol potom velmi požehnaně předkládá velké téma evangelia. Dobré Boží poselství je „o Jeho Synu“. Není o nás. Dobré poselství nemůže být o padlém člověku jako takovém. Vskutku, dobré poselství je **pro** lidi; ale je o Božím Synu.

Apoštol potom předkládá krásný výčet čtyř sláv Krista. Je důležité všimnout si pořádku, v němž jsou tyto slávy předloženy – pořádku, který je v naší Authorised version spíše zastřen, když „Ježíš Kristus, náš Pán“ je uveden na druhém místě, zatím co tato slova by měla přijít na konec čtvrtého verše. **Předně** tedy je Kristus představen jako Syn, což mluví o Jeho božské a věčné Osobnosti, nezměnné ničím, čím se stal. **Za druhé** je Kristus představen ve Svém vtělení – „*zplozený ze semene Davidova ze strany těla*“. To nemluví o Jeho vnitřní osobní slávě, ale o tom, čím se stal jako dokonalý Člověk. Byl Synem, dříve než přišel ze semene Davidova. Nestal se Synem skrze vtělení. **Za třetí**, když se stal tělem, sláva Jeho Osoby je pečlivě střežena skutečností, že v lidství je od všech ostatních odlišen jako Boží Syn v božské moci podle Ducha svatosti skrze vzkříšení. Odkaz na vzkříšení se vztahuje nejen k Jeho vlastnímu vzkříšení, jak by chybně umístěný člen (v angličtině – p. p.) mohl vnuknout. Je to skutečnost vykonávání velké moci vzkříšení, ať v případě Lazara a jiných, nebo v případě Jeho vlastního vzkříšení, která Jej vyznačuje jako božskou Osobu. Lidská moc je viděna ve vynalézání složitých válečných nástrojů k usmrcování lidí, ale všechn um člověka nikdy nebyl schopen vzkřísit nějakého člověka z mrtvých. Jen Bůh může křísit mrtvé. Nadto toto vyhlášení božské moci bylo „*podle Ducha svatosti*“. Pán Ježíš přišel, aby trpěl na kříži proto, aby vyhověl požadavkům svatosti. Ale jestliže svatost vyžadovala dílo kříže, svatost rovněž vyžadovala, aby sláva Toho, jenž se snížil, aby vykonal to dílo, byla vyhlášena skrze vzkříšení. **Za čtvrté** je Kristus uznán, že je Ježíš Kristus, **naš Pán**. Ti, kteří věří Božímu svědectví o Ném, s radostí přicházejí pod Jeho žezlo a uznávají Ho za svého Pána a Mistra.

Verš 5: To tedy byla ta slavná Osoba, kterou Pavel přišel předkládat. Kristus odešel ze světa; ale Pavel je poslán jako apoštol, aby představoval Krista. Přichází „*v Jeho jménu*“. Aby mohl být vhodným představitelem, obdržel od Krista „*milost a apoštolství*“. Nepřijal své pověření od člověka nebo skrze nějaký lidský výcvik či ordinaci. Kromě toho jestliže přichází jako představitel Krista „*pro jméno jeho*“, je to proto, aby přivedl lidi k poddanosti Kristu, aby je přivedl pod Kristovu vládu – aby Ho poslouchali. Jen ti, kdo věří, se poddají, a proto je řečeno, že to je „*poslušnost víry*“. Toto apoštolství má být vykonáváno „*mezi všemi národy*“. Už to není věc jednoho přízní obdařeného národa – Židů. Požehnání evangelia je pro všechny.

Verše 6 a 7: Mezi národy měli Římané vedoucí místo, a z tohoto národu tam byli povoláni Ježíše Krista. Takovým v Římě posílá Pavel tuto Epištolu se svými pozdravy. Připomíná jim, že jsou **povolání** Ježíše Krista; **milovaní** Boží; a skutečností svého povolání jsou učiněni svatými.

Verše 8-13: Protože neviděl svaté v Římě, bylo nezbytné, aby v předmluvě promluvil o sobě ve větších podrobnostech, než to ve svých Epištolách obvykle činil. Když plně představil své pověření, jeho myšlenky přecházejí k těm, jimž píše, a vedou ho k tomu, aby mluvil o své bratrské lásce ke všem svatým. Toto a apoštolské postavení mu v jeho zvláštní službě přikazovalo napsat svatým v Římě. Ale bylo také něco ve svatých samých, co vyvolávalo jeho náklonnosti k nim. Zpráva o jejich víře, která se k apoštolovi dostala, povznesla jeho srdce ve chvále k Bohu. Dále nejenom chválí Boha kvůli jejich víře, také se za ně bez přestání modlí k Bohu kvůli jejich potřebě. Jak kdosi řekl: „I ta nejupřímnější víra se nikdy neobešla bez pomoci.“ Avšak ti, za které můžeme děkovat i modlit se za ně, jsou ti, které si přejeme vidět. Tak apoštol říká: „*Velice žádám viděti vás.*“ Pohnutkou jeho touhy je to, aby jim mohl udělit nějaký duchovní dar za tím účelem, aby byli utvrzeni. To před nás přivádí velký účel Epištoly Římanům – **upevnění věřícího v jeho osobních vztazích k Bohu.**

Důvodem pro to, že psal, a jeho touhy vidět je, bylo nejen, aby naplnil své apoštolské poslání nebo vykonal apoštolskou autoritu, ale byl to výsledek bratrské lásky, která po nich toužila a počítala s tím, že od nich obdrží potěšení, stejně jako že jim udělí duchovní požehnání.

Apoštol měl již často v úmyslu k nim přijít, ale měl překážky. Nemůžeme vidět Boží milost a moudrost v tom, že dovolil překážku, která vyústila v napsání Epištoly pro požehnání Božího lidu ve všech dobách? Je pro nás dobré, když spatřujeme Boží ruku ve věcech, kterým zbraňuje, stejně jako ve věcech, které dovoluje; a když se poddáváme Jeho zavřeným dveřím i procházíme Jeho otevřenými dveřmi.

Verše 14-16: V následujících verších apoštol mluví o svém dluhu a o připravenosti kázat. Apoštol nejen měl touhu tyto bratry vidět a udělit jim nějaký duchovní dar, ale cítil se jako ten, kdo má splácet dluh. Velmi požehnaně může říci: „*Dlužník jsem*“ pohanů; „*hotov jsem...*“ *zvěstovati*“ evangelium; a „*nestydím se*“ za evangelium. „*Dlužník jsem*“ je řeč toho, jenž, když našel v evangeliu to, co utišilo jeho vlastní potřebu, cítí nyní, že je zavázán

mluvit dobré poselství druhým, kteří je potřebují, ať mezi vzdělanými Řeky, nebo mezi nevzdělanými barbary. „*Hotov jsem*“ je řeč toho, jenž je ve správném mravním stavu, aby mohl kázat. „*Nestydím se*“ je řeč někoho, kdo si uvědomuje velikost evangelia a má smělost je hlásat.

I když byly tyto věci ve zvláštním smyslu pravdou o apoštolovi, jako poslaném k pohanům, měly by být určitou mírou pravdou i o každém věřícím. Radost z evangelia nás má činit **dlužníky** k vyhlásování dobrého poselství; správný stav duše by nás učinil **hotovými** ke kázání; a pocit o velikosti evangelia by nás chránil, abychom **se nestyděli** mluvit druhým o dobrém poselství.

Verše 16 a 17: Apoštol uzavírá úvod k Epištole předložením krásného stručného obsahu evangelia a ukazuje tak, proč se za evangelium nestydí.

Předně říká, že ono je „*mocí Boží ke spasení*“. Bůh je jeho zdrojem. Není to člověk, přicházející k Bohu se svými skutky, ale Bůh, blížící se k člověku se spasením. My dovedeme rozumět Boží moci, aby soudil provinilého hříšníka, ale div evangelia je, že zjevuje Boží moc zachránit hříšníka, který si zasluhuje odsouzení.

Za druhé je to Boží moc ke spasení „*každému věřícímu, Židu předně, potom i Řeku*“. Člověk přichází do požehnání evangelia **skrze víru** a „mít na něm vírou podíl znamenalo vlastně sdílet je bez přidání k němu čehokoli a ponechat je naprosto Božím spasením“ (J. N. D.).

Za třetí: Důvodem pro to, že to je Boží moc ke spasení každého, kdo věří, je, že „*spravedlnost Boží zjevuje se skrze ně*“. Jestliže tu není žádný způsob, jak člověk může být spravedlivě spasen, pak tu pro člověka nemůže být spasení. Je zřejmé, že cokoli Bůh činí, musí být ve spravedlnosti. V evangeliu je Bůh zjeven jako jednající spravedlivě, a proto s mocí spasit. Je pravda, že v evangeliu vidíme zjevení Boží lásky a milosti a milosrdenství. Ale o těchto požehnaných vlastnostech v tomto oddílu apoštol nemluví, ale mluví o Boží spravedlnosti. Toto má být velkým tématem první části Epištol. Jak jsme viděli, jeho předmětem při psaní Epištol je utvrdit věřícího.

2. Zkouška a ukázání člověka (*Římanům 1,18-3,20*)

Z úvodních veršů se učíme, že velkým účelem Epištol je utvrdit věřící v jejich osobních vztazích k Bohu. Apoštol říká: „... *ku potvrzení vašemu*.“ Aby dosáhl tohoto cíle, apoštol ukazuje, že evangelium je Boží moc ke spasení,

poněvadž v něm je zjevena Boží spravedlnost. Nic tak neupevní věřícího, jako zjištění, že Bůh nejen zachraňuje hříšníky, kteří věří v Ježíše, ale že to činí spravedlivě – to znamená v souhlasu se Svou vlastní svatou přirozeností.

Ale dříve, než apoštol přistoupí k tomu, aby ukázal, jak Bůh může spravedlivě ospravedlnit hříšníka, který věří v Ježíše, je nutné u člověka vyzvednout potřebu této spravedlnosti ukázáním, že člověk nemá žádnou vlastní spravedlnost. Činí tak pomocí prokázání, že člověk se sám zničil a nemůže nic udělat, aby se zachránil ze svého zkaženého stavu. Jestliže však někdo má být zachráněn, musí to zcela záviset na tom, co Bůh činí pro člověka, a nikoli na tom, co člověk dělá pro Boha. Co Bůh činí, to musí být ve spravedlnosti: proto spasení člověka zcela závisí na Bohu, který vůči člověku jedná spravedlivě.

Proto velkým předmětem tohoto důležitého oddílu Epištoly je prokázání, že člověk nemá žádnou spravedlnost pro Boha. Aby to dokázal, apoštol prochází historií člověka a ukazuje, že člověk byl zkoušen za všech možných podmínek s tím výsledkem, že v každé zkoušce naprosto selhal. Když byl dán do postavení odpovědnosti, naprosto zklamal v nesení svých odpovědností. Nejednal správně vůči Bohu ani vůči svému bližnímu. Prokázal se jako bezbožný a nespravedlivý.

Verš 18: 18. verš obsahuje všeobecné prohlášení, které překrývá celý oddíl. Je to obvinění všech lidí, které je následně plně dokázáno podrobnostmi, jež následují ve verších 1,19 až 3,20. Lidé se ukázali být bezbožnými a nespravedlivými. Bezbožnost je opovržení, s jakým lidé jednají se svědectvím, jež Bůh o sobě dal. Nespravedlnost se vztahuje k jejich zlé praxi. Nadto je prokázáno, že lidé drží pravdu v nespravedlnosti. Pohané, moralisté a Židé, všichni měli nějakou míru pravdy, ale oni užili pravdu, kterou měli, ke zlým účelům. Pohané obrátili světlo o stvoření v záminku k modlářství. Židé užili zákon k tomu, aby se sami sebou chlubili. Žel, že stejný princip působí v křesťanstvu. Boží láska je užívána k popírání Boží svatosti. Tak je pravda dnes používána k tomu, aby zdůvodňovala blud.

Proti všemu tomuto zlu, odhalenému zkouškami člověka, je zjeven Boží hněv. Kříž, který ukazuje Boží spravedlnost k záchraně hříšníka, který věří, také ukazuje Boží hněv proti hříchu. Je to Boží hněv zjevený z nebe a je proti **vší** bezbožnosti a nespravedlnosti. Ve dnech Starého zákona byl Boží hněv zjevován v soudech podle vlády, které zachvacovaly určité jednotlivce nebo národy kvůli určitým hříchům učiněným proti částečnému světlu, které

tehdy měli. Nyní to už není omezené vyjádření hněvu podle toho, co člověk je na zemi, ale hněv, zjevený podle svaté přirozenosti Boha v nebi; a je to proti všemu hříchu, kdekolí se hřích nalezne.

Jestliže v evangeliu máme plné projevení Boží spravedlnosti, která může zachránit, máme v něm zároveň zjevení Božího hněvu proti hříchu. Boží spravedlnost v záchraně ani v nejmenším nestaví stranou Boží hněv proti hříchu. Naopak, zjevení Boží moci, která může spravedlivě zachránit největšího hříšníka, se stává příležitostí k plnému vyhlášení Božího hněvu proti všemu hříchu. Na naší straně si můžeme dovolit hledět na plné zjevení Božího hněvu proti hříchu, jestliže víme, že u Boha je spravedlnost k odpuštění hříchů. Hněv ještě není vykonán, neboť Bůh jedná v milosti, ale je zjeven.

Po tomto všeobecném obvinění apoštol přistupuje k tomu, aby jeho pravdivost prokázal odděleným zkoumáním předně historie pohana (1,19-32), za druhé cest moralisty (2,1-16) a za třetí historie Žida (2,17-3,18). Nakonec je tento oddíl Epištoly uzavřen vážným shrnutím lidského stavu, které dokazuje, že celý svět je pod hříchem a je vystaven Božímu soudu (3,19-20).

I. Pohan (*Římanům 1,19-32*)

Když apoštol přechází od všeobecné obžaloby člověka k detailům jeho historie, bere nejprve pohany, kteří byli bez přímého zjevení od Boha. Nicméně nebyli Bohem ponecháni bez svědectví. Jejich odpovědnost byla trojího charakteru:

- (1) Měli stvoření, které svědčí o Bohu (1,19-20).
- (2) Měli určitou známost o Bohu (1,21-31).
- (3) Měli svědomí, které jim říkalo, že nejednají podle své známosti o Bohu (1,32).

Verše 19-20: Svědectví stvoření. „*Neviditelné věci jeho, hned od stvoření světa, po věcech učiněných rozumem pochopeny bývají, totiž ta jeho věčná moc a božství, tak aby oni byli bez výmluvy.*“ Když máme plné světlo zjevení, které zastíňuje každé ostatní svědectví, jsme v nebezpečí, že zapomeneme, jak velké svědectví o Bohu je ve stvoření. Lidé, žel, ukazují svou bezbožnost tím, že projevují své opovržení vůči každému svědectví o Bohu. Evolucionista se snaží vysvětlit stvoření tím, co považuje za přírodní zákony, a tak by chtěl ze stvoření vyloučit všechno svědectví o Bohu. Modernista by nás chtěl oloupit o všechno Boží známost tím, že nás ponechá bez zjevení od Boha.

Přes všechnu nevěrnost lidského srdce, ať se prozrazuje v evoluci nebo v modernismu, stvoření zůstává a žalmista prohlašuje: „*Nebesa vypravují slávu Boha silného a dílo rukou jeho obloha zvěstuje.*“ I když stvoření ve všech svých částech vyhláší věčnou moc a božství Boha, není málo významné, že inspirovaný pisatel 19. Žalmu mluví o částech stvoření, jichž člověk nemá moc se dotknout nebo je zkazit. Mluví o neustálém střídání dne a noci a o ustavičném vycházení a zapadání slunce. V Božím úsudku je toto svědectví o Jeho moci a božství tak přesvědčivé, že ponechává lidi bez omluvy.

Není tu myšlenka, že by stvoření svědčilo o evangeliu nebo že zjevilo Boha podle Jeho přirozenosti; ale svědčilo o Stvořiteli, a člověk, místo aby se skrze toto svědectví obrátil ke Stvořiteli, se od Stvořitele odvrátil. Lidé tehdy jasně ukázali, jako to ukazuje nevěřící vědec nyní, že Boha nechtějí. A je jasné, že jestliže člověk nechce Boha, nebude chtít Boží evangelium. Zavržení svědectví stvoření ponechává člověka bez omluvy, i když neslyšel evangelium.

Verše 21-23: Světlo známosti o Bohu. Vedle svědectví stvoření měli lidé od začátku historie určitou známost o Bohu. Na to se apoštol odvolává, když říká: „*(Po)znávše Boha....*“ Svět před potopou začal se známostí Boha, a tomu světu Enoch prorokoval a Noe kázal, takže nebyl od Boha ponechán bez svědectví. Když však apoštol mluví o modlářství, je pravděpodobné, že má na zřeteli hlavně tento přítomný svět, který vzešel od Noeho a jeho rodiny. První čin tohoto přítomného světa byl postavit Hospodinu oltář, což jasně ukazovalo, že tento přítomný svět začal nějakou známostí o Bohu. Právě se vážným soudem potopy naučili, že Bůh není lhostejný k cestám člověka a nechce nechat neomezeně jít dále násilí a zkaženost. Tak věděli, že mají co činit s Bohem, jemuž je člověk odpovědný.

Tato známost Boha měla vést lidi k tomu, aby oslavovali Boha za všechnu Jeho moc a moudrost ve stvoření a aby Mu děkovali za všechna Jeho bohatá opatření pro blaho člověka. Ale padlý člověk, ať tehdy nebo dnes, se bojí Boha a nenávidí Ho. Lidé byli skutečně přinuceni připustit existenci nějaké velké První Příčiny, neboť vědí, že všechny jejich propracované teorie nikdy nevysvětlí prvotní původ stvoření. Ale ve své nezdravé touze zapomenout na Boha se snaží, jak kdosi řekl, skrýt Boha za Jeho díla, místo aby v nich Boha objevili.

Protože ani neoslavovali Boha v Jeho skutcích, ani Bohu neděkovali za Jeho časná milosrdenství, ztratili známost o Bohu, kterou vlastnili. Protože odmítli svědectví stvoření, uchýlili se, tak jak to dělají lidé dnes, ke svým vlastním představám. Tak bylo jejich bláznivé srdce zatemněno, to jest, ztratili známost Boha. Mravní tma je v Písmu vždy nevědomost o Bohu, tak jako světlo je známost Boha. Čím pošetilejšími se stávali, tím více prohlašovali, že jsou moudří: a čím více prohlašovali, že jsou moudří, tím větší blázný se stávali.

Ale člověk si sám nestačí. Musí mít někoho, o koho by se opíral, někoho, k němuž může vzhlížet ve své bídě a slabosti. A tak když zavrhl pravého Boha a stal se bláznem, začíná vytvářet falešné bohy podle svých sklonů. Poněvadž se sklony lidí liší, tak lidé vynalezli množství bohů, aby vyhověli svým různým sklonům. Nejprve si představovali Boha jako podobného porušitelským lidem; potom klesli ve svých představách o Bohu níže a vymyslili si Boha podobného ptákům nebo čtvernohým zvířatům, až dosáhli největší hloubky degradace, když si představovali Boha jako plazy – hady. Takto klanění se hadu prokázalo, jak úplně člověk odpadl od Boha k ďáblu.

Verše 24-27: Hrozný výsledek nám je ukázán ve verších, které následují. Člověk se vzdal Boha, a nyní máme třikrát opakovaný výrok: „*Bůh vydal je.*“ V Boží vládě je lidem dovoleno, aby sklízeli, co rozsévají. Jejich žádosti je odvrátily pryč od pravého Boha, a nyní falešní bohové, které si udělali podle svých chutí, schvalovali a povzbuzovali jejich žádosti. Bůh je vydal jejich žádostem, a oni okamžitě přistoupili ke zneuctění svých těl, tak jako už zneuctili Boha.

Když změnili Boží pravdu za lež a místo Stvořitele si postavili za předmět klanění stvoření, je jim dovoleno, aby upadli pod stvoření, kterým se klaněli. Člověk klesl pod zvířata. Pravdivě bylo řečeno, že zvíře není mravní stvoření, ale člověk, degradovaný na úroveň zvířete, se stává nemravným: jeho náklonnosti se stávají zkaženými a převrácenými od svého přirozeného běhu v takový, který je opačný k přirozenosti.

Verše 28-31: Stav, popsáný ve verších, které následují, představuje hrozný obraz ohavností pohanského světa. Stav popsáný tímto katalogem zločinů je sledován zpět k jednomu kořenu. Když lidé měli nějakou známost Boha, „nevážili si známosti Boha“. Lidé se dobrovolně vzdali světla, které jim Bůh o sobě dal, s tím výsledkem, že člověk je vydán neřestnému smýšlení,

jsa ponechán svým zkaženým myšlenkám. Hrozný účinek hříchu je, že nechává lidi s poskvřeným **tělem** (verš 24), degradovanými **náklonnostmi** (verš 26) a deformovaným **smýšlením** (verš 28). Člověk je padlý, pokud jde o tělo, duši i ducha.

Písmo také dost jasně ukazuje, že stav poslední etapy křesťanstva bude takový, že může být popsán jen výrazy téměř podobnými tomuto seznamu neřestí. Ve 2. Timoteovi 3,1-5 apoštol ukazuje, že stav křesťanstva poklesne na úroveň pohanství; a stejný kořen přinese stejné ovoce, neboť ve 2. Timoteovi 4,4, když apoštol mluví o vyznávajících křesťanech v těchto posledních nesnadných dnech, říká: „*Odvrátí uši od pravdy a k básněm (bajkám) obrátí.*“

V časných dnech historie světa měli lidé určitou míru známosti o Bohu, která je ponechala bez omluvy. Dobrovolně se vzdali této známosti Boha. „Nevážili si známosti Boha“ a klesli pod zvířata.

V těchto dnech máme plnou známost o Bohu, jenž kdysi přebýval v husté temnotě, ale nyní přišel na světlo. V Osobě Syna byl Bůh plně zjeven. Opět shledáváme, že lidé odvracejí své uši od pravdy a obražují je k bajkám. Lidé v křesťanstvu, podobně jako lidé za staré doby, neuznávají za dobré mít známost o Bohu. Ale je zde ten vážný rozdíl, že lidé v dřívějších dnech se odvrátili od částečné známosti o Bohu, zatím co lidé dnešní doby se odvracejí od plné známosti Boha v křesťanství. Výsledek bude tím hroznější. Naši jedinou bezpečností je snažit se zachovat známost Boha podle světla, ve kterém se zjevil v Kristu.

Verš 32: Svědectví svědomí. Nakonec se učíme, že člověk měl v sobě od začátku svědectví svědomí. Ví, že hříchy, které miluje a dělá, jsou zlé a přivolávají potrestání. Odmítá svědectví stvoření; nepovažuje za dobré zachovávat známost o Bohu; a tak také nedbá na hlas svědomí.

Tak se pohanský svět ukázal být zkaženým světem, bez jakékoli omluvy za své zlo a bez spravedlnosti pro Boha.

II. Moralista (Římanům 2,1-16)

Verš 1: Apoštol ukázal živý obraz hrozného degradace pohanství. Avšak přes svoji hroznou zkaženost si člověk zachovává schopnost posuzovat a odsuzovat zlo ve svých bližních. Tato schopnost sama je důkazem toho, že jsme

padlá stvoření. Neboť známost dobrého a zlého byla získána jen pádem do hříchu. Uprostřed pohanstva vyvstala třída lidí, nazývaná filozofové, která pěstováním svých intelektuálních sil rozvinula tuto schopnost posuzovat zlo na velmi vysoký stupeň.

V první části druhé kapitoly (verše 1-16) apoštol ukazuje tyto filozofické moralisty, kdekoli mohou být nalezeni, ať mezi pohany, Židy nebo křesťany. Už ukázal, že svědectví stvoření ponechává lidi bez omluvy. Nyní ukáže, že schopnost odsuzovat zlo také ponechává lidi bez omluvy z toho jednoduchého důvodu, že schopnost soudit zlo nedává sílu odolávat zlu. A tak když lidé odsuzují zlé, páchají právě to zlo, které odsuzují.

Proto vyvstává otázka: Umožní člověku skutečnost, že má schopnost odsuzovat zlo, uniknout Božímu spravedlivému soudu, jestliže se člověk dopouští toho zlého, které odsuzuje? Na tuto otázku může být jen jedna odpověď: Takový neunikne Božímu soudu.

To vede apoštola k tomu, aby ukázal čtyři hluboce důležité Boží zásady vzhledem k Jeho soudu nad zlem a nad činiteli zlého. Každá z těchto zásad naprosto odsuzuje moralistu a ponechává ho vystaveného Božímu soudu.

Verše 2 a 3: Prvním velkým principem Božího soudu zlého je, „*že soud Boží jest podle pravdy*“. Standard, kterým Bůh měří zlo, není standard filozofie, ale „pravdy“, jak byl Bůh učiněn známým v křesťanství. Vše, co Bůh je, bylo ukázáno v Kristu. „*Milost a pravda* **skrže Ježíše Krista stala se.**“ Když nyní byla zjevena plná pravda o tom, co Bůh je ve Svě svaté přirozenosti, stává se standardem, kterým Bůh soudí všechno zlo. Lidé měří zlo standardy, které si vytvoří. Filozofové měří zlo svými filozofickými systémy; mohamedáni koránem a ostatní falešné systémy svými svatými knihami. Boží soud zlého je podle pravdy o všem, co On je ve Svě vlastní svaté přirozenosti, jak byl zjeven v Kristu.

Verš 2 předkládá Boží **mravní soud** vzhledem k zlému. Verš 3 a následující verše hledí kupředu k **vykonání soudu** v den soudu. Jestliže Bůh koná soud podle pravdy Svě svaté přirozenosti, je naprosto jisté, že ti, kteří dělají to, co odsuzují u druhých, neuniknou vykonání Božího soudu, pokud nebudou činit pokání.

Verše 4 a 5: To vede k vyhlášení druhého velkého Božího principu vzhledem k soudu, totiž, že **Bůh bez výjimky dává prostor pro pokání, dříve než vykoná soud.** Vykonání Božího soudu zcela jistě přijde, ačkoli může být v Boží dobrotivosti dlouho odloženo. Bůh ve Své dobrotivosti snáší a dlouho trpí zlo. Tak tomu bylo ve dnech Noeho, kdy Bůh prodléval sto a dvacet let, než vykonal soud potopou. Tak tomu bylo v historii Izraele, jehož zlé cesty Bůh snášel dlouho předtím, než zkazil Jeruzalém a rozptýlil národ. Tak tomu je dnes, kdy Bůh v milosti prodlévá tomuto k soudu určenému světu. Jak tedy člověk jedná s touto Boží dlouhou snášenlivostí? Žel, člověk opovrhne bohatstvími Jeho dobrotivosti. Kvůli této „**snášenlivosti**“ lidé myslí, že Bůh nebude nikdy soudit; kvůli Jeho „**dlouhočekání**“ si lidé myslí, že Bůh je lhostejný ke zlému. Tak lidé opovrhují Boží dobrotivostí a nevidí, že důvodem, proč Bůh „*snáší*“ a „*dlouho čeká*“, je, že dává lidem prostor pro pokání. Boží dobrotivost tak zjevuje tvrdost a nekajícnost lidského srdce. Bůh jedná v dobrotivosti a lidé opovrhují „*bohatstvím dobrotivosti jeho*“. Bůh dává prostor k pokání, a lidé jsou nekající. Zavrhnou jedni druhé pro konání zlých věcí, ale odmítají činit pokání ze svého vlastního zla. Skutečnost, že Bůh dává prostor pro pokání, ukazuje, že pokání je pro každého člověka nutností, aby jeho vztah k Bohu byl správný a aby unikl Božímu soudu.

Pavel shrnuje evangelium, když říká, že kázal „*o pokání k Bohu a o víře v Pána našeho Ježíše Krista*“ (Sk 20,21). Pokání je vyznání vůči Bohu našeho ztraceného a zkaženého stavu. Víra je přijetí dobré zprávy týkající se Krista. Kdosi řekl: „Pokání a víra jsou nerozlučné tam, kde je skutečnost;... jako není pravé pokání bez víry, tak není víra Božího vyvoleného bez pokání.“ Pokání je více než zármutek kvůli tomu, že jsem konal špatně, nebo hanba, kterou může pociťovat pouhé přirozené svědomí. Pokání je změna mysli vzhledem k sobě samému, vyvolaná poznáním Boží milosti. Je to uvědomění si a vyznání mého pravého stavu před Bohem. Pokání k Bohu je přijetí toho, co Bůh o mně říká. Víra v našeho Pána Ježíše Krista je přijetí toho, co Bůh říká o Kristu. Petr činil pokání, když v přítomnosti Pána řekl: „*Jsem člověk hříšný.*“ Publikán činil pokání, když řekl: „*Bože, buď milostiv mně hříšnému.*“ Marnotratný syn činil pokání, když v přítomnosti otce řekl: „*Zhřešil jsem proti nebi a před tebou.*“ Lotr činil pokání, když řekl: „*My zajisté spravedlivě, neboť hodnou pomstu za skutky své bereme.*“ Mohou být různé míry pokání, tak jako jsou různé míry víry. U někoho může být pokání hlubší a víra jasnější a prostší než u druhých. Ale kdekoli je Boží dílo v duši, tam najdeme tyto dvě věci.

Ani se nemáme na pokání a na víru dívat jako na věci, které se učiní jednou provždy. Pokání se prohlubuje, čím více máme co činit s Bohem, a víra ustavičně vychází směrem k našemu Pánu Ježíši Kristu. Pravdivě bylo řečeno o pokání, že „v jednom smyslu se bude prohlubovat po celý náš život, tak jak roste poznání Boha“. A o víře tentýž Boží služebník řekl: „Ačkoli víra v Kristovo dílo je nutná, abychom měli pokoj, přece Jeho Osoba stále zůstává jako předmět srdce – Kristus, který nás miloval, který je nyní oslavený po Boží pravici, když předtím nesl naše hříchy a pro nás podstoupil smrt a zlořečení, ale který je nyní vždycky živý pro nás.“ (J. N. Darby)

Tím, že člověk odmítá činit pokání, hromadí si hněv ke dni hněvu. Nejenom že svým zlem přivolává hněv, ale také proto, že opovrhne dobrotivostí Boha, která vychází vstříc tomu zlému. Všechno to se nečinícímu pokání stane zjevné v den hněvu. V Boží dobrotivosti může být ten den dlouho odkládán, přesto zcela jistě přijde – skutečný den, kdy **Boží soud** – ne lidský, bude zjeven a vykonán.

Verše 6-10: Třetím velkým principem Božího soudu je, že **v soudu Bůh „odplatí jednomu každému podle skutků jeho“**. Není zde řečeno, kdy to Bůh udělá vzhledem k těm, kteří „činí dobré“; ale vzhledem k těm, kteří činí zlé, je jasně prohlášeno, že to bude „v den hněvu“. Apoštol také neříká, že Bůh bude soudit každého člověka, neboť jen činitelé zlého přijdou na soud „v den hněvu“. Ale Bůh „**odplatí**“ každému člověku podle jeho skutků.

Na jedné straně tu jsou takoví, kteří trvajíce v dobrém skutku, hledají slávu a čest a neporušitelnost. Takovým Bůh odplatí věčným životem. Na druhé straně tu jsou takoví, kteří jsou svárliví a odmítají pravdu křesťanství, ale poslouchají nepravost a jejich skutky jsou zlé. Takoví přijdou pod Boží prchlivost a hněv, a nejenom to, budou také trpět „*trápení a úzkost*“. „*Prchlivost a hněv*“ popisují Boží postoj vůči činitelům zlého; „*trápení a úzkost*“ popisují jejich podíl. V protikladu k nim bude podílem těch, kdo konají dobré, „*sláva a čest a pokoj*“, zrovna jako Boží postoj vůči takovým se ukáže ve sféře „*věčného života*“.

V těchto verších není předmětem to, jak člověk vstoupí na stezku „činění dobrého“ nebo skrze kterou moc pokračuje v této stezce, ale že to, čeho si Bůh všímá, je skutečnost chození, nikoli pouze vyznání nebo výsady, jako se jimi Žid nebo osvícený filozof snad chlubil. Můžeme si také všimnout, že vzhledem k těm, kteří činí dobré věci, Bůh neříká: „těm, kteří poslouchají pravdu“, protože by mohla vzniknout myšlenka, že se opomíjí chození. Pak

také vzhledem k činitelům zlého Bůh neříká prostě: „těm, kteří poslouchají nepravost“, poněvadž to by opomíjelo pravdu. Musíme mít na paměti, že Bůh nejenom bude jednat s lidmi v soudu pro jejich zlé skutky, ale také pro způsob, jakým opovrhli pravdou.

Dále by mělo být poznamenáno, že při vykonávání soudu nebo udílení požehnání Bůh udržuje vedoucí místo, které dal Židům mezi národy, a proto ať v soudu nebo v požehnání, je to „Židu předně, i Řeku“.

Verš 11: To vede ke čtvrtému velkému principu Božího soudu, že **v soudu „není přijímání osob u Boha“**. Když Bůh udržuje místo, které dal Židu, pak přece Bůh nehledí na osoby, a proto Žid neunikne proto, že je privilegovaný Žid, ani se pohan nebude moci hájit, že on je jen ubohý, nevědomý pohan.

Verš 12: Skutečnost, že neměl zákon, nebude omluvou pro pohana, který hřešil bez něho. A skutečnost, že měl zákon, nebude ochranou pro Žida, jenž hřešil pod ním. Ti, kteří hřešili bez něho, zahynou bez něho. Ti, kteří hřešili pod ním, budou souzeni skrze něj. To ukazuje na důležitou zásadu, že když Bůh bude odplácet každému člověku za jeho skutky, bude brát v úvahu míru světla, kterou člověk měl. Už jsme viděli, že když jde o otázku hříchu, Bůh měří podle světla toho, čím On je; ale když jde o odměnění odplaty hříšníku, Bůh bere v úvahu výsady, které snad měl pod zákonem nebo jinak. To se stane zjevným v den, kdy Bůh bude soudit tajné věci lidí.

Verše 13-15: Verše 13-15 tvoří vsuvku, když ukazují: předně, že bude zbytečné, aby se židovští moralisté hájili tím, že slyšeli zákon. Otázka je, zda jsou činiteli zákona. Neospravedlní „slyšení“, nýbrž „činění“. A nikdo nedodržel zákon. Za druhé: Bude zbytečné, aby se pohanští moralisté hájili tím, že nemají zákon, neboť ve skutečnosti pohan nepotřebuje zákon, aby mu říkal, že nemá vraždit, krást ani falešně svědčit. Jeho vlastní přirozenost mu říká, že tyto věci jsou špatné, a proto je zákonem sám sobě. Skutečnost, že víme, že tyto věci jsou špatné, jasně ukazuje, že „skutky“, které zákon vyžaduje, jsou napsány v našich srdcích. Toto je známost dobrého a zlého získaná při pádu (do hříchu) a mají ji všichni lidé. Tato známost se může lišit, ale všichni lidé mají nějakou míru světla ohledně dobrého a zlého.

Dále nejenže všichni lidé mají nějakou míru světla, ale mají také svědomí, které vydává svědectví podle té míry světla, kterou mají. Svědomí není

světlo, a proto není vůdcem. Kompas nepovede loď; pouze kormidlo ji povede pod vedením kormidelníka. Ale kompas bude kormidelníkovi přímo říkat, že je mimo kurs. Tak svědomí bude svědčit přímo v případě, že přestane chodit podle světla, které máme. Potom myšlení jedná buď nasloucháním, nebo uhašováním svědomí – obžalováním nebo omlouváním.

Tak jsme pro sebe objevili čtyři velké principy Božích cest v soudu. Bůh mravně soudí lidské zlo standardem pravdy; Bůh před vykonáním soudu dává prostor pro pokání; ve vykonávání soudu Bůh každému člověku odplatí podle jeho skutků; a nakonec Bůh nebude v soudu dbát na osoby.

Ti, kdo opovrhují Boží dobrotivostí a odmítají činit pokání, nakonec shledají, že budou souzeni podle těchto principů v den, který Bůh stanovil pro soud – soud, který bude proveden skrze Ježíše Krista, jenž byl ustanoven Soudcem tajných věcí lidí. Toto bylo zjeveno jako temné pozadí evangelia. V evangeliu je člověku představena Boží milost. Jestliže lidé odmítnou Boží milost, jsou varováni, že se budou muset setkat s Božím soudem vykonávaným právě Tím – Ježíšem Kristem, skrze kterého je nabízena milost.

III. Náboženský člověk (*Římanům 2,17-3,8*)

Počínaje 17. veršem 2. kapitoly se apoštol zabývá případem Žida – nebo náboženského člověka. Prokázal, že pohan a filozof jsou bez spravedlnosti a před Bohem pod soudem; ale co Žid se všemi jeho náboženskými výhodami? Je i ten pod soudem a potřebuje Spasitele?

Aby odpověděl na tyto otázky, apoštol podává podrobný popis náboženského člověka a jeho předností (verše 17-20). Potom ukáže, jak zcela Žid zklamal při plnění své odpovědnosti, která z takových předností plyne (verše 21-29).

Verše 17-20: Aby ukázal odpovědnosti náboženského Žida, apoštol popisuje výhody, které Židu náležejí a jimiž se chlubí. Žid zakládá své postavení na skutečnosti, že je privilegovaný Žid a že je oddělený od pohanů. Dále odpočívá na skutečnosti, že má Bohem daný zákon. Potom se chlubí, že má známost pravého Boha. Nadto se chlubí tím, že zná Boží vůli a je schopen schvalovat věci, které jsou výtečné, jsa poučen ze zákona. Poněvadž je Žid a má zákon, domnívá se, že je vůdcem slepého, aby dal světlo těm, kdo jsou

ve tmě, že vyučuje nemoudrého a učí nevědomého. Nadto má formu známosti a pravdy ztělesněnou v zákoně. Ohledně světla, které má, není závislý na pouhé tradici předávané od úst k ústům.

Stačí jen, když si přečteme tyto verše, abychom viděli, jak přesně popisují náboženského člověka, ať Žida, nebo vyznávajícího křesťana. Změň jméno Žid na křesťan a zákon na Bibli, a máme tu přesný popis křesťanského vyznání. Vyznávající křesťan se chlubí tím, že je křesťan a ne pohan, že má Bibli a známost pravého Boha; že je Biblí poučen o tom, co je správné, a proto je schopen vysílat misionáře, aby poučovali pohany.

Zabezpečí však některé nebo všechny z těchto nepochybných výhod spasení jeho duše, anebo mu před Bohem dají postavení ve spravedlnosti? Prospěje to nějak před Bohem, že člověk se **jmenuje** křesťan a vlastní Bibli, a proto je schopen schvalovat, co je správné?

Verše 21-23: Aby odpověděl na tyto otázky, apoštol v následujících verších testuje nároky náboženského člověka, když mu klade několik zkoumajících otázek.

- (1) Obraceje se k náboženskému člověku, apoštol se jakoby ptá: A co **ty sám**? Ty se chlubíš, že učíš druhé. Učíš sám sebe?
- (2) Co tvůj **praktický život**? Kážeš druhým, že nemají krást. Kradeš?
- (3) A co **svět**? Vyznáváš, že schvaluješ věci, které jsou výtečnější. Vytváříš nesvatá spojení se světem? Dopouštíš se cizoložství?
- (4) Jak ohledně **pohanů**? Vyznáváš, že si ošklivíš modly. Dopouštíš se svatokrádeže?
- (5) A jak **zákon a Bible**? Chlubíš se zákonem. Posloucháš ho?
- (6) A co **Bůh**? Chlubíš se známostí Boha. Ctíš Boha?

Tyto zkoumající otázky zcela ukazují náboženského člověka. Jeho praktický život popírá jeho vyznání. Skutečně má formu pobožnosti, ale bez síly. Jeho vyznání je daleko nad pohany, ale jeho praxe není lepší.

Verš 24: Výsledek je shrnut ve velmi vážném konstatování. Boží jméno je skrze náboženského člověka mezi pohany v porouhání. Apoštol mluví o Židu. Ale to, co říká, je stejně tak pravdivé o vyznávajícím křesťanovi. Rouhání nevěřících jsou většinou vyvolávána zkažeností a degradovanou praxí

života vyznávajícího křesťanstva. Lidé by se ve skutečnosti nestávali křesťany prostě proto, že u křesťanů by praxe byla v souladu s vyznáním; ale kdyby křesťané byli ve svém praktickém životě pravdiví ke svému vyznání, lidé by neměli příčinu, aby se rouhali Bohu.

Verše 25-29: Apoštol ukázal, že praxe náboženského člověka je daleko pod jeho vyznáním. Ve verších, které následují, ukazuje důvod tohoto selhání. Kořen selhání leží ve **vyznávání vnějších výhod bez vnitřního díla milosti v srdci**. Vnější místo výsady, jejímž znamením je obřizka, je skutečně ziskem, je-li zákon dodržován. Vnější místo mezi Božím lidem má své výhody. Ale jestliže praxe není v souladu s tím místem, nemá **duchovní cenu**. Jestliže pohan bez postavení dodržuje spravedlnost zákona, získá požehnání privilegované třídy, ačkoli nemá její postavení. Proto to, co je vnitřní, má mnohem větší důležitost než to, co je vnější. Pravý Žid je ten, v němž je vnitřní dílo srdce a který slouží Bohu v duchu a ne v liteře, jenž žije před Bohem a ne pouze před lidmi.

Apoštol takto dokázal, že náboženský vyznavač, stejně jako pohan a moralista, je bez spravedlnosti a že je před Bohem pod soudem. Avšak argumenty, které užil ve vztahu k náboženskému člověku, mohou dát vzniknout třem otázkám, kterých se chápe a odpovídá na ně v prvních osmi verších 3. kapitoly.

Verše 3,1 a 2: Předně může být položena otázka: Ve vnějším postavení není tedy žádná výhoda? Tato otázka vychází ze skutečnosti, že apoštol právě ukázal, že postavení náboženského člověka se všemi jeho výhodami, není-li doprovázeno vnitřním dílem v srdci, nevede k tomu, aby stál **před Bohem**. Tak vzniká otázka: Jakou výhodou je vnější náboženská výsada, které se těšil Žid? Nebo: Jaký užitek je z obřizky – obřadu, který uváděl do tohoto vnějšího postavení?

Apoštol ve své odpovědi rozhodně potvrzuje, že ve vnějším postavení jsou výhody. Říká, že tam je užitek „*mnohý všelijak*“. Hlavní výhodou je, že Žid měl Boží výroky. Mít Písma bylo tehdy, tak jako tomu je i nyní, velkým ziskem. I když někteří nepřijmou evangelium, je nesmírnou výhodou být v zemi, kde světlo Božího slova je přiváděno, aby mělo vliv na lidi, i když se dotýká pouze jejich vnějšího života.

Verše 3,3 a 4: Apoštolova odpověď na první otázku vyvolává druhou otázku. Prohlásil, že je rozhodně výhodou mít Boží výroky. Ale co když někteří nevěří? Učiní jejich nevěra Boží slovo nějak méně účinným pro ty, kdo „mají víru Boží“? Anebo se nevěra člověka dotkne pravdy toho, co Bůh řekl?

V odpověď na tuto otázku apoštol říká: „*Ta myšlenka buď daleko.*“ Pak cituje 51. Žalm, aby ukázal, že ať lidé věří nebo dělají cokoli, Bůh bude ospravedlněn ve všem, co řekl. V tomto kajícím Žalmu David přiznává, že v soudu, který ho potkal kvůli jeho velkému hříchu, Bůh dokázal, že všechno co řekl ohledně soudu, který přijde na hříšníka, je pravdivé. Bůh ospravedlnil Svá vlastní slova ve Svém jednání s Davidem.

To je vážné varování pro všechny, pro věřící stejně jako pro nevěřící. Jestliže se nechceme v Boží přítomnosti naučit, že co Bůh říká, pokud jde o zlo našich srdcí a účinku hřešení, je pravdivé, budeme se tomu muset naučit tím, že přijdeme pod soud v Boží vládě, nebo pod věčné odsouzení v případě nevěřících.

Tyto kapitoly před nás staví vážnou pravdu týkající se nás samých. Jsme-li věřící, je pro nás dobré, abychom dovolili Slovu, aby nás zkoumalo osobně, a tak abychom se naučili, že to, co Bůh o nás říká, je pravdivé, abychom se nemuseli té pravdě učit skrze nějaký hrozný pád – jako v Davidově případě. Tím či oním způsobem se musíme naučit, že to, co Bůh říká o tělu, je pravdivé, a vše, co člověk říká opačného, je lež, ať ten člověk je kdokoli. Ať je jakkoli velikým géniem nebo filozofem, nechť je lhářem, jestliže odporuje tomu, co Bůh řekl ohledně hříchu a těla.

Verše 3,5-8: Viděli jsme, že Davidova nepravost se stala příležitostí k ukázení, že Bůh je spravedlivý ve všem, co řekl. Tímto způsobem naše nespravedlnost doporučuje Boží spravedlnost. To v přirozené mysli dává vzniknout třetí otázce: Jak může Bůh soudit za konání něčeho, co i když je špatné, vede k Boží slávě?

Když apoštol toto říká, starostlivě připojuje, že jen vyslovuje myšlenky člověka. On sám ví, že ten argument je chybný, neboť ihned odpovídá: „*Ta myšlenka buď daleko.*“ Takový argument, kdyby byl pravdivý, by naprosto znemožnil, aby Bůh soudil svět.

Člověk řekne: Jestliže Boží pravda je víc zjevena, když ji popírám, pak mé popření se stalo příležitostí k přinesení slávy Bohu. Proč jsem v tom případě souzen jako hříšník, místo abych byl chválen za činění zla, aby přišlo dobré?

To zřejmě bylo to, o čem člověk pomlouvačně říkal, že je výsledkem křesťanského učení, že kde se rozhojnil hřích, tam se ještě více rozhojnila milost. Pavel má pro ty, kdo tímto způsobem argumentují, krátkou odpověď. Prostě říká, že jejich odsouzení je spravedlivé. Tak se stává jasným, že skutečnost, že hřích člověka se obrací k Boží slávě, nezabaví člověka jeho odpovědnosti, ani ho nezachrání před Božím soudem.

IV. Celý svět je vinen (*Římanům 3,9-20*)

Apoštol dokázal, že pohané, moralisté a náboženští lidé jsou před Bohem bez jakékoli spravedlnosti. Nyní shrnuje tento oddíl Epištoly, který dokazuje naprostou zkaženost člověka, tím, že cituje Písma, která jasně ukazují, že celý svět je před Bohem provinilý.

Verše 9-12: Právě dokázal, že místo vnější výsady je pro náboženského člověka jasnou výhodou. Máme tomu tedy rozumět tak, že Žid je mravně lepší než pohan? Apoštol se ptá: Jsme my Židé lepší než pohané? V odpovědi apoštol ihned prohlašuje, že už dokázal, že i Židé i pohané jsou „*všichni pod hříchem*“. Pak přistupuje k tomu, aby naprostou zkaženost všech lidí ukázal citováním sedmi oddílů ze Starého zákona, které podávají vážný popis člověka podle těla. Tato Písma se vztahují na Židy i na pohany a dokazují, že všichni jsou pod hříchem a že Žid není nijak lepší než pohan.

První citace je ze 14. Žalmu. V tomto Žalmu je citace spojena s výrokem, že „*Hospodin s nebe popatřil na syny lidské, aby viděl, byl-li by kdo rozumný a hledající Boha*“. Konstatování, která následují, podávají výsledek Božího zkoumavého pohledu. Předložená pravda proto není popisem toho, jak se jevíme jeden před druhým, ale jak se jevíme před Bohem jako padlé děti Adama – jako v těle. V citacích z tohoto Žalmu nás Bůh zbavuje všeho, čím bychom se mohli chlubit jako přirození lidé – věcí, jimiž bychom se přirozeně snažili před Bohem ospravedlnit.

Nejprve nás Bůh zbavuje naší samospravedlnosti. Je psáno: „*Není spravedlivého, ani jednoho*.“ Je pro nás těžké uvěřit, že všechny naše spravedlnosti jsou jako špinavé hadry a že v Božích očích není ani jednoho spravedlivého. My bychom mohli namítat, že takoví tu jistě jsou, ale je jich jen málo; ale Bůh říká: „*Ani jeden*.“ To neznamená, že mezi lidmi nejsou čestní lidé; ale že **ani jeden z nás nedal Bohu Jeho práva**. Správné by pouze bylo, abychom

milovali Boha vším svým srdcem, vši svou duší a vši svou myslí. Ale nikdo to neučinil, a proto nikdo není před Bohem spravedlivý.

Za druhé: „*Není rozumného.*“ Intelligence člověka je velmi velká, ale se vši svou známostí nerozumí Bohu. Je smutnou skutečností, že nejinteligentnější lidé mají všeobecně nejmenší známost o Bohu. Byla to intelektuální knížata tohoto světa, která ukřižovala Pána slávy (1. Kor. 2,8). Pravdou je, že ani přirozená moudrost, ani rozum nám nikdy nedají pravou známost o Bohu, ani o našem vlastním srdci.

Za třetí: „*Není, kdo by hledal Boha.*“ Náboženství přirozeného člověka působí dojmem, jako kdyby hledal Boha. Nicméně náboženství skutků, neplodné morálky a zachovávaní rituálních obřadů, které je tak daleko od hledání Boha, je ve skutečnosti snahou utišit svědomí a udržovat si od Boha odstup. Padlý člověk může být intenzivně nábožný, ale ve skutečnosti Boha nehledá.

Za čtvrté: „*Všichni se uchýlili /z cesty/.*“ To popisuje svévoli těla, které s rozmyslem opouští Boží cestu a volí svou vlastní cestu. Není to prostě tak, že jsme mimo cestu, ale přirozený člověk se s rozmyslem obrací k Bohu zády a dává se cestou dle vlastního výběru. Marnotratný syn ze své vůle opustil dům otce a šel vlastní cestou.

Za páté: „*Spolu neužiteční učinění jsou.*“ Nejenže tělo vybírá svou vlastní cestu, ale lidé táhnou jeden druhého dolů. Snaží se v sociálním okruhu zapomenout na Boha. Svévole marnotratného syna ho vedla k tomu, aby si zvolil svou vlastní cestu, a tak odcestoval do daleké krajiny – a když tam přišel – ponořil se do sociálního okruhu a snažil se zapomenout na svého otce ve společnosti zástupu činitelů zlého.

Za šesté: „*Není, kdo by činil dobré, není ani jednoho.*“ Lidé mohou konat velmi mnoho lidumilných skutků pro dobro svých bližních; ale pohnutkou je vlastní já nebo člověk, nikoli Bůh. Jestliže není dobrá pohnutka, nic neučiní skutek dobrým v Božích očích.

Tak Boží slovo bere tělu každé přikrytí, kterým se člověk snaží svůj pravý stav skrýt před sebou, před svými bližními a před Bohem. Samospravedlnost, intelektuální snahy, náboženské tělo, vůle těla, sociální snahy a dobročinnost jsou jen přikrytím z fíkových listů, kterým se lidé snaží skrýt svou nahotu a předstírají před druhými, že jsou něčím, čím nejsou.

Když jsou tyto fíkové listy odstraněny, padlý člověk stojí ukázán ve svém pravém charakteru tak, jak ho vidí Bůh. V citátech z Písma, které následují,

jsou použita slova hrdlo, jazyk, rty, ústa a nohy, aby byly ukázány různé zlé vlastnosti těla.

Verš 13: Druhý citát z Písma je z 10. verše 5. Žalmu, kde čteme: „*Hrob otevřený hrdlo jejich, jazykem svým lahodně mluví.*“ Hrdlo odkrývá krajní zkaženost těla – je otevřeným hrobem. Tato zkaženost sama se zjevuje i živými rty.

Třetí citát je ze 4. verše 140. Žalmu: „*Jed litého hada jest ve rtech jejich.*“ Zkaženost těla vede ke lhaní. A lhaní vede k jedu pomluvy. Neboť tělo, které vám může lhát do tváře, vás bude pomlouvat za vašimi zády.

Verš 14: Čtvrtý citát je z Žalmu 10,7: „*Ústa jeho plná jsou zlořečenství.*“ Lhaní vede k pomlouvání a pomlouvání vede k zlořečení; neboť člověk, který je pomluven, bude odplácat zlořečením a hořkostí.

Verš 15: Pátá citace je z Přísloví 1,16: „*Nohy jejich ke zlému běží a pospíchají k vylévání krve.*“ Od „*zlořečení a hořkosti*“ je už jen krátká cesta k vraždě.

Verše 16 a 17: Šestý citát je z Izaiáše 59,7.8: „*Zpuštění a setření jest na cestách jejich. Cesty pokoje neznají.*“ Vražda zanechává ve své stopě zkázu a bídu.

Verš 18: Sedmá citace je z Žalmu 36,2: „*Není žádné bázně Boží před očima jeho.*“ Zkáza a bída berou lidem pokoj. Když je pryč pokoj, lidé se skutečně mohou bát jeden druhého, ale před jejich očima není žádná Boží bázeň.

Když byl padlý člověk takto nejprve zbaven jakéhokoli zakrytí, stojí tu odhalen jako zkažený, lhoutí, pomlouvající, zlořečící a vraždící. Zanechává za sebou zkázu a bídu a jde po cestě, kde není pokoj a Boží bázeň. Takový je před Božím zrakem vážný obraz padlého člověka. Není to tak, že by každý z těchto znaků byl viděn u každého jednotlivce, neboť tu je mnoho omezení pro projevy těla v jeho plné špatnosti. V obvyklém běhu života tu jsou omezení na základě výchovy, civilizace a vnějších forem náboženství, které brání tělu, aby se ukázalo ve vší své špatnosti. Ale když nastanou příznivé okolnosti, tělo prolomí všechna omezení a zjeví se ve vší své ošklivosti.

Kříž, který je největším vyjádřením Boží lásky, se stal největší příležitostí pro člověka, aby zjevil špatnost svého srdce. Tam vidíme krajní zkaženost těla. Pilát může mluvit o Kristu jako o „*spravedlivém člověku*“, přiznávat, že „*na*

něm žádné viny nenalézá“, připouštět, že „neučinil nic hodného smrti“, a přece Ho s rozvahou vydá, aby byl ukřižován. Mohlo by být nějaké větší vyjádření zkaženosti těla?

Potom si všimni lhouti jazyka. Zkaženost těla u Jidáše se vyjadřuje v jazyku, který užívá klam. Jednal ve lži a pronesl ji, když při zrazování řekl: *„Zdráv buď, Mistře, a políbil jej.“*

Pak u Židů vidíme zmijí jed. Neboť s falešnými svědky a falešnými slovy pomlouvají Pána a snaží se popudit Piláta proti Pánu. Řekli: *„Tohoto jsme nalezli, an převrací lid, a brání daně dávati císaři.“* (Lukáš 23,2) Od pomluv přecházejí k zlořečení a hořkosti, neboť čteme: *„Stáli pak přední kněží a zákoníci, tuze na něj žalující.“* (Lukáš 23,10) A byla to u nich jen krátká cesta od hněvu k vraždě, neboť řekli: *„Ukřižuj ho, ukřižuj.“* (Lukáš 23,21) Zkáza a bída následovaly ve stopách této nejhorší ze všech vražd, jak to vlastní slova Pána předpověděla, když řekl: *„Aj, dnové jdou, v nichž řeknou: Blahoslavené neplodné, a břicha, která nerodila, a prsy, které nekrmily. Tehdy počnou říci k horám: Padněte na nás, a pahrbkům: Přikrejte nás.“* (Lukáš 23,29-30)

Nadto vražda, která přináší zkázu, oloupila člověka o pokoj, neboť o dění u kříže čteme: *„Všichni zástupové, přítomní tomu divadlu, hledíce na to, co se dalo, tepouce prsy své, navracovali se.“* (Lukáš 23,48) V těch hrudích nebyl pokoj. Toto vše bylo také konáno bez Boží bázně, neboť všichni ti lidé řekli: *„Krev jeho na nás i na naše děti.“* (Matouš 27,25)

Taková je tedy pravda o padlém člověku. Jeho zkáza, jeho krajní špatnost, jak jsou zaznamenány v Písmu a předvedeny u kříže, jsou ukázány jako úplné. Je pro nás dobré, jestliže ospravedlnujeme Boha v Jeho slovech, a to nejen tak, že připouštíme, že to, co Bůh řekl, je pravdivé o lidech všeobecně, ale že to je pravda o každém z nás jednotlivě – že, jakkoli může být tělo omezeno zvláštními okolnostmi, tu přece toto je jeho pravý charakter.

Verš 19: Toto je tedy svědectví zákona, kterému nemůže uniknout ani Žid ani pohan. Žid, který navenek zaujímá výhodnou pozici tím, že má zákon, je zákonem naprosto odsouzen, neboť je zřejmé, že zákon mluví k těm, kteří jsou pod zákonem. Vážný závěr celého obvinění je, že Žid i pohan jsou před Bohem přivedeni na společnou úroveň. Každá ústa jsou zavřena a celý svět je před Bohem pod soudem.

Verš 20: Nadto zákon, který přivádí všechno pod Boží soud, nemá pro člověka žádnou možnost, aby odvrátil soud nějakou vlastní snahou. „*Ze skutků zákona nebude ospravedlněn žádný člověk před obličejem jeho.*“ Zákon ve skutečnosti usvědčuje z hříchu, „*neboť skrze zákon (je) poznání hříchu*“. Ale nemůže odstranit hříchy nebo vysvobodit z moci hříchu. Zákon je jen olovnice k ukázání křivosti zdi. Bylo by stejně pošetilé myslet si, že křivá zeď může být narovnána přiložením olovnice, jako si myslet, že provinilý hříšník může být ospravedlněn skrze zákon. Takto nás zákon usvědčuje, že nejen jsme před Bohem hříšníci, ale také, že jsme bezmocní hříšníci. Naše zkáza je úplná, a pokud jde o nás, nenapravitelná. Člověk je nejen padlé stvoření vyhnané z ráje, on nemůže najít cestu zpět. Zákon, který byl dán k životu, kdyby ho člověk dodržoval, se stal službou smrti a odsouzení.

3. Boží spravedlnost v odpuštění (*Římanům 3,21-31*)

V předcházejícím oddílu Epištoly (1,18-3,20) apoštol prošel stav světa před Bohem. Výsledek, jak je prokázán Písmem, je, že každá ústa jsou zacpána a všechn svět je pod Božím soudem. Potom je jasné, že s člověkem je konec, pokud se týká člověka samotného. Jestliže někdo má být zachráněn od soudu, pak vše musí záviset na Bohu. Proto v tomto bodě Epištoly přecházíme od hledění na to, co je člověk před Bohem, k tomu, abychom se učili, co je Bůh pro provinilého člověka. Dále už není před naší duší člověk ve své zkáze, ale Bůh ve Svě slávě.

Verš 21: Jestliže však Bůh jedná pro člověka, musí to být ve spravedlnosti. A tak v tomto bodě se apoštol vrací k velkému předmětu „*Boží spravedlnosti*“, o kterém se zmínil už v úvodu (1,17). Boží spravedlnost je ta Boží vlastnost, která vždy Boha vede, aby jednal podle Svých práv, nebo jinými slovy: aby ve vztahu k druhým jednal v dokonalém souhlasu se Sebou samým.

Pro usvědčeného hříšníka je přirozené, že se leká Boží spravedlnosti. Soudí, že jestliže svatý Bůh jedná s provinilým hříšníkem spravedlivě, může ho jen odsoudit kvůli jeho hříchům. Nikdy hříšníkovi nepřijde na mysl, že Bůh může spravedlivě odpustit jeho hříchy. Jestliže však jsme vyučeni v Boží spravedlnosti, zjistíme, že právě ta Boží vlastnost, o které soudíme, že je proti nám, je právě ta vlastnost, která je nade všemi ostatními pro nás hříšníky; a je pevným základem našeho pokoje jako věřících.

Boží spravedlnost je zjevena v evangeliu, zcela mimo zákon. Zákon vyžadoval spravedlnost od člověka, který byl neschopný ji dát. Evangelium oznamuje člověku Boží spravedlnost bez jakéhokoli požadavku na člověka. Zákon **svědčil** o Boží spravedlnosti. Oběti pod zákonem a výroky proroků ukazovaly cestu, na které Bůh může ve spravedlnosti žehnat hříšníkovi, jenž věří, ale zákon a proroci byli jen svědky o dobrých věcech, které měly přijít. Boží spravedlnost je nyní **zjevena**. Nyní je učiněno zjevným, že Bůh ve spravedlnosti vyhlašuje hříšníkovi odpuštění hříchů a ospravedlňuje bezbožníka, který věří v Ježíše.

Verše 22 a 23: Boží spravedlnost je „*k*“ nám v požehnání; nikoli proti nám v soudu, jak by si chtělo myslet přirozené srdce. Nadto je „*ke všem*“. Není omezena na Žida, ani není prostě k věřícím nebo k vyvoleným, je ke všem.

Avšak jen ti, kteří mají víru – „*víru Ježíše Krista*“ – obdrží požehnání, které Boží spravedlnost přináší. A tak zatím co Boží spravedlnost je „*ke všem*“, je jenom „*na všechny věřící*“. Boží spravedlnost nabývá platnost nebo působí na takové. Bůh sám, zcela mimo naše zkušenosti, jedná spravedlivě, když toho, kdo věří, ospravedlňuje od každého obvinění.

Co tedy je toto věření, nebo „*víra Ježíše Krista*“, o kterém tento verš mluví? Bůh představuje Krista jako žijící Osobu, jako předmět pro víru lidí; jak kdosi řekl: „Ježíš Kristus je božská Skutečnost; a „*víra Ježíše Krista*“ je prostě to, že se stane Skutečností srdci věřícího.“ V evangeliu je Kristus předložen ve vši slávě Své Osoby – ve Své mravní hodnoti, Svě vhodnosti pro hříšníka, v tom, že tu je pro všechny, ve Svě přístupnosti pro každou potřebnou duši. Je představen ve spojení se slávou Svého díla jako umírající na kříži, „*obětující se bez poskvrny Bohu*“. Je představen jako vzkříšený, vystoupivší do nebe a v Boží slávě, přijatý Bohem k plnému Božímu uspokojení. Takovému, kdo věří, je Ježíš – žijící Osoba ve slávě – vším; a učinil vše, co je nutné, aby vyhověl Boží svaté přirozenosti, aby Bůh mohl spravedlivě ohlašovat odpuštění všem, a toho, kdo věří, prohlásit za ospravedlněného. Takto apoštol káže: „*Skrze toho zvěstuje se vám odpuštění hříchů, a to ode všech..., skrze tohoto, každý kdo věří, je ospravedlněn.*“ (Skutky 13,38.39) Jestliže potom prohlášení o odpuštění vychází ve spravedlnosti ke všem, je to proto, že všichni je potřebují. Ať jsou mezi lidmi jakékoli jiné rozdíly, není žádný rozdíl v tom ohledu, že „*všichni zajisté zhřešili a nedosahují slávy Boží*“.

Verš 24: Zatím co všichni nedosahují, tu přece jsou ti, kdo věří, „*ospravedlnění zdarma milostí jeho, skrze vykoupení, které je v Kristu Ježíši*“. Bylo poukázáno na to, že slovo přeložené „*zdarma*“ je v Janu 15,25 /ČSP/ přeloženo jako „*bez příčiny*“. Lidé nenáviděli Krista bez příčiny, pokud se týkalo Jeho; a Bůh ospravedlňuje věřícího v Ježíše bez příčiny, pokud se týká věřícího. Zatím co je to akt, učiněný v absolutním souhlasu s Boží přirozeností, je to akt čisté milosti vůči věřícímu. Věřící je ospravedlněn spravedlivě a volně.

Být ospravedlněn znamená, že věřící je před Bohem úplně očištěn od každého obvinění. A poněvadž je očištěn Bohem samým, znamená to, že Bohem nebude nikdy přednesena otázka hříchů věřícího. Jestliže Bůh spravedlivě ospravedlnil věřícího od jeho hříchů, znamená to, že Bůh by nemohl spravedlivě znovu vyzdvihnout otázku jeho hříchů. Ta samá spravedlnost, která jednala s hříchy věřícího, brání tomu, aby otázka jeho hříchů byla opět nastolena.

Jestliže však Bůh může ospravedlnit věřícího ve spravedlnosti a milosti, musí tu být nějaký přiměřený základ pro to, aby Bůh takto mohl jednat. Ten je nám nyní ukázán: Je to „*skrze vykoupení, které je v Kristu Ježíši*“. Vykoupení je akt, který zaplacením ceny osvobozuje hříšníka od všech závazků, pod které upadl. Vykoupení činí mnohem více, než že nás jen osvobozuje od našich hříchů; zahrnuje osvobození těla od smrti a nemoci a zahrnuje tělo slávy podobné Kristovu. Vykoupení ve své plnosti osvobozuje od viny, soudu, smrti a moci nepřitele a přivádí nás zpět k Bohu ve slávě s Kristem a podobné Kristu. V té slávě, když dílo vykoupení bude úplné, shromážděné zástupy řeknou Kristu: „*Hoden jsi.... Neboť ... vykoupils nás Bohu krví svou.*“ (Zjevení 5,9)

Vykoupení je do tohoto oddílu přivedeno, aby ukázalo, že ospravedlnění je část toho velkého díla vykoupení, které nás ve svém důsledku staví s Kristem, a podobné Kristu, do slávy. Ospravedlnění je zahrnuto ve vykoupení, ale vykoupení zahrnuje mnohem více než ospravedlnění. Vykoupení činí věřícího svobodného od každé jednotlivé věci, skrze kterou má Satan na nás nějaký nárok nebo nad námi nějakou moc. Izraelité v Egyptě byli nejen ochráněni před andělem zhoubcem krví na veřejích, ale byli také vyvedeni z Egypta přejitím Rudého moře, a tak byli cele vysvobozeni z Faraonovy moci. Ospravedlnění je první částí tohoto velkého vykoupení. Jako věřícím je nám nejen odpuštěno, ale jsme ospravedlněni – jsme osvobozeni od všech nároků, které Satan může vůči nám mít na základě našich hříchů.

Toto vykoupení je „v Kristu Ježíši“. Vidíme své ospravedlnění ukázané v Něm. Je naší výsadou vidět, že jsme tak čisti od každé obžaloby, jako je On; ale vidíme více, vidíme vše to, čím budeme jako výsledek vykoupení v jeho plnosti, jak je to vyjádřeno v Kristu Ježíši ve slávě.

Verše 25 a 26: Kromě toho, jestliže Bůh vykoupí Svůj lid, je zřejmé, že má právo vykoupení. Satanovi bylo dovoleno vstoupit do zahrady, a člověk odpadl od Boha k ďáblu. Bůh se však nikdy nevzdal Svého svrchovaného práva vykoupit člověka z moci ďábla. Nicméně právo vykoupit může být vykonáno jen zaplacením ceny. Aby naše duše mohly mít pokoj, Bůh jasně ukázal základ, na kterém vykonává Své právo vykoupení. Tak jsou naše oči ihned vedeny ke Kristu Ježíši a Jeho dílu: „*kterého Bůh představil jako prostředek smíření /slitovnici/ skrze víru v jeho krev.*“ (přel.) Uděláme dobře, když budeme věnovat pozornost tomuto velkému výroku, poněvadž předkládá smrt Krista ve vší její neměnné účinnosti před Božím okem jako jistý základ našeho ospravedlnění a vykoupení. Je to v této kapitole velká ústřední pravda, na níž je založeno všechno požehnání.

Tři místa Starého zákona nám ukážou hlavní pravdy o slitovnici.

Předně nám 2. Mojžíšova 25,17 říká, že slitovnice byla z „**čistého zlata**“. To mluví o slávě Osoby Krista. On je božská Osoba – Bůh zjevený v těle.

Za druhé nám 2. Mojžíšova 26,34 říká, že slitovnice byla položena na truhlu svědectví „**ve svatyni svatých**“. Svatyně svatých byla obrazem samého nebe (Židům 9,24). Mluví o tom, že Kristus je dnes v Boží přítomnosti.

Za třetí nám 3. Mojžíšova 16,14.15 říká, že krev oběti byla vnesena za oponu – do svatyně svatých – a kropena „**na slitovnici**“. To mluví nejen o díle Krista, ale o Božím přijetí toho díla. Takto máme ve slitovnici, jak je nám ukázána v těchto třech místech Písma, před sebou slávu Osoby Krista, slávu místa, ve kterém On je, a slávu díla, které vykonal. Učíme se z toho, kdo On je, kde je a co učinil k Božímu uspokojení.

Když tedy Kristus Ježíš je takto představený „*jako prostředek smíření /slitovnice/ skrze víru v jeho krev*“, znamená to, že víra vidí, jak Kristus ve slávě Své Osoby a vzácnosti Svého díla je vždy před Bohem. Žádné stvoření nikdy nebude znát nekonečnou slávu Jeho Osoby ani nekonečnou cenu Jeho krve, ale víra spočívá v Božím ocenění Jeho Osoby a díla. Základem všeho pokoje v duši je vědomí, že Kristus ve slávě Své Osoby a účinnosti Svého díla je vždy před Bohem a je plně Bohem přijat. Víra nehledí dovnitř, aby se snažila najít

pokoj v našem ocenění Krista a Jeho díla. Víra hledí ven ke Kristu ve slávě a odpočívá na Božím ocenění Jeho ceny a Jeho drahé krve.

Abychom měli skutečný odpočinek a pokoj, musíme spočívat v tom, ohledně čeho ďábel nemůže vzbudit žádnou pochybnost, a proto to musí být mimo nás a našich proměnlivých pocitů a zkušeností. Toto místo odpočinku pro duši můžeme najít jedině v Kristu ve slávě a v Božím věčném uspokojení v Jeho drahé krvi. Pravdivě je řečeno: „Víra v Kristovo dílo není naše přijetí toho díla, jakkoli rádi to činíme, ale věření, že Bůh je přijal.“ (J. N. D.)

Pohledu víry na Boží přijetí krve se stává jasným, jak byl Bůh spravedlivý, když snášel svaté Starého zákona, když zhřešili. Jeho snášenlivost byla viděna v té době. Jeho spravedlnost ve snášení je zjevena nyní. Tak také v přítomné době je Bůh spatřován jako spravedlivý, když ospravedlňuje věřícího v Ježíše. Není to prostě, že Bůh je spravedlivý, přestože ospravedlňuje věřícího v Ježíše; ale Bůh je spravedlivý **v ospravedlňování**. Bůh ospravedlňuje spravedlivě.

Takto na základě drahé krve Krista, která je vždy před Bohem ve vši své ceně, směřuje Boží spravedlnost ke všem, vyhlášujíc všem odpuštění hříchů; a Boží spravedlnost působí na všechny, kdo věří, tím, že je očišťuje od všech jejich hříchů.

Verše 27 a 28: Každé chlubení na naší straně je vyloučeno. Jestliže naše požehnání zcela závisí na díle jiného, a my jsme zprávu o tom přijali vírou, je zřejmé, že nemáme nic, čím bychom se mohli chlubit, jako kdybychom si svými skutky zajistili požehnání. Proto, říká apoštol, přicházíme k závěru, „*že člověk je spravedliv učiněn vírou bez skutků zákona*“.

Verše 29 a 30: Nadto je jasné, že ospravedlnění není omezeno na Žida. Vzhledem k tomu, že tu je „*jeden Bůh*“, který ospravedlňuje obřezaného Žida na principu víry, stejně jako neobřezaného pohana skrze víru, je zřejmé, že Bůh jedná vůči všem ve spravedlnosti a milosti.

Verš 31: Činí tedy ospravedlnění vírou, které vylučuje zákon jako prostředek požehnání, zákon zbytečným? Naopak, ospravedlnění věřícího na základě drahé krve utvrzuje zákon. Skutečným účelem, pro který zákon byl dán, bylo usvědčit lidi z hříchu. A pro tento účel je zákon stále působící. V této kapitole apoštol užívá zákon, aby usvědčil všechny svět z jeho viny, a tak potvrdil pravdu zákona.

4. Boží moc v ospravedlnění (*Římanům 4*)

Ve 3. kapitole jsme viděli **Boží spravedlnost** ukázanou dvojím způsobem: předně v ohlašování (nabízení) odpuštění všem, za druhé v ospravedlnění hříšníka, který věří v Ježíše a Jeho krev. Ve 4. kapitole vidíme **Boží moc**, když věřícího před sebou staví mimo soud a smrt, a proto mimo moc Satana, vydáním Krista za naše přestoupení a Jeho vzkříšením z mrtvých.

Kristova krev je před námi ve 3. kapitole, vzkříšení Krista ve 4. kapitole. Jedno svědčí o Boží spravedlnosti, druhé o Boží moci.

Kapitola velmi požehnaně ukazuje spravedlivý stav, ve kterém, jak Bůh uznává, věřící před Ním je. V šesté kapitole přijdeme k našemu uznávání, v této kapitole máme Boží uznávání. To má prvořadou důležitost, neboť nade všechno ostatní potřebujeme vědět, jak se Bůh dívá na toho, kdo věří v Ježíše. Všimneme si, že toto slovo „přičíst, počítat, uznávat“ se v kapitole vyskytuje jedenáctkrát (verše: 3, 4, 5, 6, 8, 9, 10, 11, 22, 23, 24). V originálním jazyce to je stejné slovo (logizomai) a ve všech případech by mělo být přeloženo jako „počítat /přičíst/“. Verše 6, 8 a 24 jasně ukazují, že v této kapitole to je Bůh, kdo přičítá. Pomůže nám to vidět, že to není otázka toho, co lidé snad přičítají věřícím, že jsou, anebo dokonce co si věřící může přičítat sám, že je, ale cele otázka toho, co Bůh přičítá, že věřící je. Co dává pevný pokoj, je to, že vidíme, jak Bůh přičítá věřícímu, že před Ním je ve spravedlivém stavu, mimo smrt, soud a Satanovu moc, jak je to vyjádřeno ve vzkříšeném Kristu. Potom je skutečně naší výsadou jako věřících smýšlet o sobě tak, jak to činí Bůh.

Dále je důležité rozlišovat mezi spravedlností, jak ji máme ve 3. kapitole, a spravedlností, jak o ní mluví 4. kapitola. Třetí kapitola mluví o „*Boží spravedlnosti*“; čtvrtá kapitola o „*spravedlnosti víry*“, což je výraz, který se vyskytuje ve verších 11 a 13. Boží spravedlnost, jak jsme viděli, je Boží vlastní spravedlnost, nebo Bůh, jednající spravedlivě, když vyhlašuje (nabízí) odpuštění všem a ospravedlňuje věřícího. V této kapitole apoštol před námi zjevuje výsledek Božího ospravedlnění těch, kdo věří v Ježíše a Jeho krev. Ukazuje, že takoví jsou Bohem viděni ve **spravedlivém stavu**. Takto „*spravedlnost víry*“ je ten spravedlivý stav, ve kterém je věřící viděn před Bohem. Znamená to nejen, že Bůh jednal spravedlivě, když ospravedlnil věřícího, ale že věřící, jenž je Bohem ospravedlněn, je ve spravedlivém stavu jako očištěný od každého obvinění. Tak zatímco 3. kapitola před nás staví spravedlivý

způsob, jakým Bůh jedná, 4. kapitola nám představuje spravedlivý stav, v němž je věřící Bohem viděn.

1) *Ilustrace spravedlnosti víry* (Římanům 4,1-5)

Verše 1-3: Apoštol se obrací k historii Abrahama, aby ilustroval spravedlivý stav, ve kterém Bůh věřícího vidí. Každý Žid se rád chlubil Abrahamem jako tím, z něhož přirozeným narozením pochází. Jestliže tedy ospravedlnění vírou může být prokázáno v Abrahamově případě, přirozeně by upoutalo Žida jako důkaz velké váhy. Nuže Písmo jasně konstatuje, že Abraham byl ospravedlněn. Jak tedy byl ospravedlněn? Bylo to skrze skutky? Kdyby tomu tak bylo, říká apoštol, má se čím chlubit, ale ne před Bohem. Apoštol se potom obrací k Písmu, aby nám řeklo, jak byl Abraham ospravedlněn. Ptá se: „*Co praví Písmo?*“ Odpověď daná Písmem je, že „*uvěřil Abraham Bohu, i počteno mu to za spravedlnost*“.

Zmíněné místo Písma je velký výjev, popsáný v 1. Mojžíšově 15, kdy se Pán zjevil Abrahamovi ve vidění.

Abrahamovi bylo řečeno: „*Vzhledni nyní k nebi a sečti hvězdy, budeš-li je však moci sčísti?*“ Když hledí, musí naslouchat tomu, co Bůh říká: „*Tak bude símě tvé.*“ Vzhledl, slyšel a uvěřil; a Bůh mu to počítal za spravedlnost. Tak to čteme: „*I uvěřil Hospodinu, a počteno mu to za spravedlnost.*“ (1. M. 15,6) Zcela mimo všechny skutky, prostě tím, že věřil, byl Bohem uznán, že je ve spravedlivém stavu.

Stejným způsobem je dnes pohled hříšníka veden k nebi a ke Kristu ve slávě; a když hledí, naslouchá Bohu, vyjadřujícímu Svě zalíbení a uspokojení v Kristu a Jeho díle. Slyší Boha, jak mu říká, že krev je vždy na slitovnici před Jeho očima; nebo jinými slovy, že účinnost Kristova díla, které je vždy před Bohem, je taková, že On může ospravedlnit toho, kdo věří. Hříšník, jenž věří, je ospravedlněn, nebo je uznán, že je před Bohem ve spravedlivém stavu. Nadto je tento spravedlivý stav ukázán v Kristu ve slávě. Můj pohled **jako hříšníka** je veden ke Kristu ve slávě, abych viděl Boží uspokojení v krvi; můj pohled **jako věřícího** je veden ke Kristu ve slávě, abych v Něm viděl ukázaný spravedlivý stav, do kterého jsem před Bohem přiveden.

Verše 4 a 5: Kdyby Abraham byl ospravedlněn skrze své skutky, jeho ospravedlnění by mu náleželo kvůli tomu, co udělal, stejně jako pracovníkovi náleží mzda. Nebyla by to věc milosti na Boží straně nebo víry na Abrahamově

straně. Ale když Bůh ospravedlňuje, jedná v čisté milosti; neboť nezapomínejme, že věřící sám v sobě je „bezbožný“. Tedy spravedlivý stav, ve kterém Bůh věřícího vidí, je výsledek čisté milosti, která od ospravedlňované osoby neočekává ani neuznává žádnou zásluhu. To je pro věřícího velmi požehnaná a utvrzující základní pravda. Na jedné straně představuje Boha jako jednajícího ve vši lásce a milosti Svého srdce na základě toho, co učinil Kristus; na druhé straně osvobozuje věřícího od každé zneklidňující myšlenky, že nakonec je tento spravedlivý stav výsledkem něčeho, co on učinil anebo může učinit.

2) Je popsána spravedlnost víry (Římanům 4,6-8)

Verše 6-8: Jestliže spravedlivý stav, v němž je věřící viděn, je ilustrován v případě Abrahama, jeho blaženost je popsána v Davidovi. O Davidovi je řečeno, že popisuje blaženost člověka, kterému Bůh přivlastňuje spravedlnost bez skutků. K popsání této blaženosti jsou citovány první dva verše z 32. Žalmu. David přímo neříká nic o tom, že věřící je uznán, že je ve spravedlivém stavu, ale prostě říká: „*Blahoslavení, jichž odpuštěny jsou nepravosti a jejichž přikryty jsou hříchy. Blahoslavený muž, kterému Pán nepočítá hříchu.*“ Je tedy jasné, že nemít počten (přičten) hřích jinými slovy znamená být uznán ve spravedlivém stavu. Bůh by chtěl, aby každý věřící znal tuto blaženost ve své vlastní duši.

3) Spravedlnost víry odděluje od světa (Římanům 4,9-12)

Verše 9-12: Abraham ilustruje způsob, jakým věřící získává spravedlnost víry. David popisuje blaženost této spravedlnosti. Avšak jak Abraham, tak i David patřili k obřízce. Je potom tato blaženost omezena na Izrael – nebo na obřízku? Aby na tuto otázku dal odpověď, apoštol se znovu obrací k historii Abrahama. Znamení obřízky bylo velkým rozeznávajícím znakem mezi Izraelem a pohany. Kdy byl Abraham uznán za spravedlivého? Bylo to, když byl neobřezaným člověkem, stejně jako zbytek pohanů, anebo to bylo požehnání, které přijal poté, co byl od pohanů oddělen obřadem obřízky? Zjevně to bylo, když byl neobřezán, a proto požehnání je dnes volně přístupné pro neobřezané pohany, stejně jako pro obřezaného Žida.

Nadto byla obřízka dána jako „*znamení /pečeť/ spravedlnosti víry, která byla před obřezáním*“. To jistě ukazuje, že ten, kdo je před Bohem ve spravedli-

vém stavu, musí nadále odmítat aktivity těla. Jestliže je před Bohem ve spravedlivém stavu, musí chodit před lidmi po spravedlivé cestě. Spravedlnost víry před Bohem dá „pečeť“ nebo znamení na člověka, které bude před lidmi vyjádřeno životem, který odmítá tělo a svět. Toto odmítání těla, jak víme, může být jen v moci Ducha, který je dán těm, kdo věří. Oddělení od světa a chození v praktické spravedlnosti bude výsledek toho, že člověk je před Bohem ve spravedlivém stavu.

Takto je o Abrahamovi řečeno, že je „*otcem všech věřících*“ a „*otcem obřizky*“ pro všechny věřící, kteří „*kráčejí šlépějemi*“ Abrahama. Jako „*otec všech věřících*“ vyjadřuje spravedlivý stav, ve kterém je věřící Bohem viděn. Jako „*otec obřizky*“ vyjadřuje svaté a oddělené chození, které se náleží těm, kdo jsou počtení za spravedlivé.

4) Spravedlnost víry při pohledu na budoucí svět

Verš 13: Ve spojení se „*spravedlností víry*“ přichází do zorného pole výhled na dědictví v budoucím světě. Ten, kdo je počten, že je ve spravedlivém stavu, je nejen oddělen od těla a od světa, jak je to ukázáno v obřizce, ale má před sebou otevřeno slavné dědictví. Abrahamova obřizka chce věřícího vyučit, že není ospravedlněn proto, aby zaujal místo v tomto světě, zatím co „*zaslíbení*“ Abrahamovi nám říká, že jsme ospravedlněni vzhledem k dědictví slávy v budoucím světě.

Aby ukázal tuto velkou pravdu, apoštol se opět obrací k Abrahamově historii a mluví o zaslíbení dědictví. Toto zaslíbení bylo učiněno nebo obnoveno Abrahamovi v týž den, kdy byl počten za spravedlivého, jak to čteme v 1. Mojžíšově 15,18: „*V ten den učinil Hospodin smlouvu s Abramem, řka: Semeni tvému dám zemi tuto.*“ Toto zaslíbení dědictví bylo dáno dlouho před zákonem a žádným způsobem nezávisí na skutcích zákona.

Verše 14 a 15: Kdyby požehnání zaslíbení mohlo být obdrženo jen dodržováním zákona, vyplývaly by z toho dva závěry: Předně by se víra stala marnou, a za druhé by zaslíbení bylo bez účinku, neboť je zjevné, že nikdo nezachoval zákon. Vzhledem k tomu, že všichni přestoupili zákon, pak zákon dalek toho, aby přinesl požehnání, by způsobil hněv, neboť zatracuje přestupníka. Kdyby zde nebyl zákon, nebylo by tu žádné přestoupení. Slovo neříká „žádný hřích“. Přestoupení je neposlušnost známého zákona. Zjevuje

přítomnost hříchu, jehož principem je bezzákonnost či konání vlastní vůle bez ohledu na všechna zákonná omezení.

Verš 16: Pravda však je, že požehnání dědictví je dosahováno na principu víry, aby nám mohlo být dáno zcela z milosti. To činí dědictví jistým pro všechny, kteří jsou v linii víry, jejímž je Abraham otcem, ať už jsou přirozeným narozením Izraelité nebo pohané.

Abraham je takto spatřován, že je otcem všech, jimž je spravedlnost přičtena na principu víry (11. verš), otcem všech ospravedlněných, kteří chodí v pravém oddělení pro Boha (12. verš), a otcem všech těch, kteří zdědí zaslíbení skrze milost na principu víry (16. verš).

5) Boží moc, která vykonává, co Bůh zaslíbil

Verše 17-25: Slavné dědictví, které je otevřeno těm, kdo jsou ospravedlněni, je doprovázeno Boží mocí, která přivede věřícího do dědictví. Tato velká moc je viděna ve vzkříšení, které ukazuje Boží moc nad smrtí – nejen moc zabránit, aby člověk zemřel, ale mnohem větší moc, která vzkřísí člověka, který je mrtvý.

Apoštol se opět obrací k Abrahamově historii, aby ilustroval Boží moc ve vzkříšení, stejně jako víru věřícího v Boží moc. Bůh ospravedlnil Abrahama, oddělil ho od světa a dal mu zaslíbení slavného dědictví. Ale mezi ospravedlněným Abrahamem a dědictvím slávy ve skutečnosti stála smrt.

Jeho tělo bylo mrtvé; pokud se týkalo možnosti mít děti, bylo Sářino tělo mrtvé. Vše bylo pod smrtí, ale Abrahamova víra věřila v Boží moc nad smrtí. Věřil, že Bůh je skrze moc vzkříšení mocen vykonat, co zaslíbil.

Abraham byl povolán, aby věřil v moc Boha, který může vzkřísit mrtvého. Věřící dnes je povolán, aby věřil v moc Boha, jenž **vzkřísil mrtvého**, neboť tato velká moc byla ukázána ve vzkříšení Ježíše, našeho Pána. Už jsme viděli **Boží spravedlnost**, směřující ke všem bezbožným, **Boží milost**, která spravedlivě ospravedlňuje bezbožníka, jenž věří. Nyní tu máme **Boží moc**, která přivede ospravedlněného do slavného dědictví.

Tato moc byla ukázána v Ježíši Kristu, našem Pánu, jenž byl vydán na smrt a soud pro naše provinění, a byl vzkříšen z mrtvých pro naše ospravedlnění. V tomto požehnaném vzkříšeném Člověku vidíme ukázaný **spravedlivý stav**, ve kterém jsme před Bohem; **slávu**, do které budeme přivedeni, a **moc**, která nás přivede do slávy.

Když se díváme na vzkříšeného Krista, vidíme Toho, jenž je absolutně bez všech provinění, která nesl na kříži – Toho, jenž je před Bohem v naprosté čistotě, bělejší než sníh; Toho, proti němuž nikdo nemůže vznést nějaké obvinění. Jeho stav vyjadřuje spravedlivý stav, ve kterém Bůh vidí věřícího – spravedlnost víry. Věřící je před Bohem jako Kristus sám.

Třetí kapitola Římanům ukazuje Kristovo velké smířcí dílo, na jehož základě Bůh může spravedlivě všem vyhlášovat /nabízet/ odpuštění hříchů. Tato kapitola představuje Kristovo zástupné dílo, při kterém bylo jednáno se všemi hříchů věřícího. Otázka našich hříchů byla **Bohem** urovnána skrze dílo Krista, a proto k úplnému Božímu uspokojení. Byl to Bůh, kdo vydal Krista. Vydal Ho pro naše hříchů, vydal Ho soudu. Když Kristus nesl hříchů a soud se vykonával, byl to Bůh, kdo vzkřísil Krista z mrtvých, aby ve vzkříšeném Kristu ukázal, jak úplně je věřící zbaven hříchů a soudu a trestu smrti.

Váháme věřit tomu, co Bůh říká, kvůli tomu, co nalézáme v sobě nebo kvůli velikosti požehnání? Potom se chtějme učit od Abrahamovy prosté víry, o které jsou řečeny tři věci.

Předně: „*Nehleděl na své tělo.*“ Nedíval se na sebe a neřekl: To nemůže být pravda kvůli tomu, co já jsem (verš 19).

Za druhé: „*O zaslíbení Božím nepochyboval z nedověry.*“ Nepochyboval ani neomezoval Boží milost a neřikal: „To je příliš dobré, než aby to byla pravda.“

Za třetí: Byl „*tím jist*“, že co Bůh zaslíbil, je mocen i učinit.

Tak tomu je s věřícím. Ten může říci: „Vidím, že Kristus je všechno a že učinil všechno, co Bůh požaduje, aby mně Boží milost mohla vyhlášovat /nabízet/ odpuštění hříchů, a já vím, že mne ospravedlnil Bůh sám, když mi před Sebou připočítává spravedlivý stav, v němž je Kristus mimo okruh soudu, smrti a moci Satana.“ Když se odvrátíme od sebe a od všeho, co jsme, hledíme na vzkříšeného Krista a nasloucháme tomu, co Bůh říká o Kristu, i my budeme „*zcela jisti (přesvědčení)*“.

5. Boží láska, opatřující požehnání skrze našeho Pána Ježíše Krista (Římanům 5,1-11)

Úvodní verše 5. kapitoly předkládají souhrn pravd ukázaných v předchozí části Epištoly. Apoštol nám představil Boží spravedlnost ve vyhlásování /nabízení/ odpuštění všem a v ospravedlnění věřícího (3,22.25.26), Boží milost

v požehnání bezbožnému (3,23.24; 4,16) a Boží moc ve vzkříšení mrtvého a v postavení věřícího před Sebou bez všech hříchů a soudu tak, jako je to u vzkříšeného Krista.

Nyní se učíme, že za všemi Božími cestami ve spravedlnosti, milosti a moci je **Boží láska**. Nadto všechna požehnání, která pro věřící zajistila Boží láska, k nim přicházejí „skrze“ našeho Pána Ježíše Krista. „Skrze“ Něho máme pokoj s Bohem (verš 1); „skrze“ Něho máme přístup k přízni (verš 2); „skrze“ Jeho krev jsme ospravedlněni a „skrze“ Něho budeme spaseni od hněvu (verš 9); jsme smířeni s Bohem „skrze“ smrt Jeho Syna a budeme spaseni „skrze“ Jeho život od přítomného zla (verš 10); a „skrze“ Pána našeho Ježíše Krista se také radujeme v našem Bohu, „skrze“ něhož jsme došli smíření (verš 11).

V tomto souhrnu křesťanského požehnání před námi přecházejí dvě hlavní témata: předně postavení a podíl věřícího před Bohem vzhledem k přicházející slávě (verše 1 a 2); za druhé zkušenosti a požehnání věřícího, když prochází tímto přítomným světem (verše 3 až 11).

(1) Postavení a podíl věřícího před Bohem

Verše 1 a 2: Druhá část čtvrté kapitoly (verše 17-25) vyhláší velkou pravdu, že věřící jsou ospravedlněni, aby byli schopni mít podíl na ukázkách slávy mimo moc smrti. Naše schopnost pro tuto budoucí slávu je vyjádřena v Ježíšovi vzkříšeném z mrtvých. Jestliže náš Pán Ježíš Kristus „*vydal sebe samého za hříchy naše*“, nebylo to proto, abychom byli zbaveni břemene hříchů a mohli se těšit z přítomné scény, ale „*aby nás vytrhl z tohoto přítomného věku (světa) zlého*“ (Gal. 1,4). Jsme ospravedlněni proto, abychom měli podíl na tom, o čem Písmo mluví jako o „budoucím světě“ (Židům 2,5). Tento budoucí svět, nebo věk tisíciletého království, bude uveden příchodem Pána Ježíše, jenž svrhne všechnu bezzákonnost a uvede vládu požehnání, vyznačující se spravedlností, pokojem a radostí (Římanům 14,17). Sedmdesátý druhý Žalm před nás velmi požehnaně staví tuto budoucí vládu Krista. Tam se učíme, že v den Svě vlády bude Kristus soudit lidi „v spravedlnosti“. Výsledkem bude, že „hory přinesou pokoj lidu“ a bude „hojnost pokoje, dokud měsíce stává“. Spravedlnost a pokoj povedou k radosti, neboť čteme, že „na každý den Mu dobrořečiti budou“ a „všichni národové budou ho blahoslaviti“.

Ten, jenž uvede království, je vzkříšen a posazen na trůn ve slávě. Věřící, kteří uznávají, že Kristus je Pán, přicházejí pod Jeho vládu už nyní, a tak ve

svém duchu předjímají požehnání budoucího království, které se vyznačuje spravedlností, pokojem a radostí v Duchu Svatém. Tyto počáteční verše před nás stavějí tato požehnání, která náležejí ospravedlněnému, jenž přichází pod přítomnou vládu Pána Ježíše Krista. „*Ospravedlnění tedy jsouce z víry, pokoj máme s Bohem skrze Pána našeho Ježíše Krista, skrze něhož také máme přístup vírou k milosti /přízni/ této, v níž stojíme, a chlubíme se nadějí slávy Boží.*“ Zde tedy máme spravedlnost, pokoj a radost, které budou vyznačovat budoucí království, představené jako přítomný podíl věřícího. To, co bude navenek známé v království, má být známé a prožívané v srdci věřícího dnes.

Všechna požehnání jsou „skrze našeho Pána Ježíše Krista“. Když hledíme od sebe ke Kristu, vidíme v Něm Toho, jenž je naprosto bez všech našich provinění a soudu, který byl jejich následkem. Vidíme, že mezi Bohem a Kristem není nic, a v důsledku toho není nic mezi Bohem a věřícím. To dává pokoj vůči Bohu. Pokoj uvnitř je výsledkem vidění pokoje učiněného mimo nás. Ten, který vešel do bouře na Golgotě, je nyní v klidu slávy. Na kříži se Kristus pro věřícího střetl s každým nepřítelem; a každého nepřítele, s nímž se střetl, porazil, neboť je vzkříšen a je ve slávě. Výsledkem je pokoj s Bohem.

Opět se díváme na Ježíše a vidíme, že je ve vši bezmračné Boží přízni, a do této přízně má věřící přístup. Potom v Něm opět vidíme Toho, kdo je dokonale vhodný pro Boží slávu a je ve slávě, a pro tuto slávu učinil vhodným věřícího: „*Chlubíme se v naději Boží slávy.*“

Tak v Kristu vidíme ukázané to požehnané postavení, v němž věřící stojí před Bohem. Ospravedlněn od každého obvinění, ve věčné Boží přízni a vhodný pro Boží slávu, na kterou v naději čeká.

(2) Požehnání a zkušenosti věřícího, když prochází tímto přítomným světem (verše 3-11)

Verš 3: Zatím co naděje hledí kupředu na budoucí slávu jako na skutečnost, věřící je stále ještě ve světě hříchu, utrpení a smrti. Verše, které následují, předkládají zkušenosti a požehnání věřících, když procházejí takovým světem. Jestliže nás ospravedlnění činí vhodnými pro budoucí svět, ve kterém bude ukázána Boží sláva, tu nás také staví mimo tento přítomný zlý svět, ve kterém člověk hledá vlastní slávu bez jakékoli myšlenky na Boží vůli.

Když věřící prochází tímto světem, nutně se musí setkávat se soužením, které vyžaduje vytrvání, vede ke zkušenosti a oživuje naději. Poněvadž svět

projevil své nepřátelství vůči Bohu, Pán Ježíš varoval Své učedníky: „*Na světě soužení míti budete.*“ (Jan 16,33) Apoštol varoval nedávno uvěřivší, „*že musíme skrze mnohá soužení vjíti do království Božího*“ (Skutky 14,22). Soužení jistě bude mít v různých dobách a v různých případech různé formy, ale všichni praví věřící budou muset snášet soužení.

Nicméně Bůh má v úmyslu, aby se soužení, kterým snad procházíme, obrátilo k našemu duchovnímu požehnání. Proto apoštol dodává: „*Chlubíme se také souženími, vědouce, že soužení trpělivost působí.*“ Neříká, že se máme chlubit soužením jako takovým, ale protože působí k našemu duchovnímu růstu. Soužení vede k vytrvání. Ve světle toho, co přijde, se učíme snášet to, co je přítomné. Náš Pán byl na této stezce před námi. Když chodil ve světle slávy, která byla před Ním, snášel utrpení, s nimiž se musel setkávat, jak čteme: „*Který pro radost, která byla před ním, podstoupil kříž, nedbaje hanby.*“ A dále čteme: „*Snesl od hříšníků proti sobě takový odpor.*“ (Židům 12,2.3) V Jeho případě soužení vskutku ukázalo dokonalost vytrvání, které měl; v našem případě se musíme **učit** trpělivosti. Když se radujeme v naději slávy, i my budeme schopni vytrvat uprostřed soužení. Když ztratíme slávu ze zřetele, budeme v nebezpečí, že když přijde soužení, spíše se vzdáme, než abychom vytrvali.

Verš 4: Výsledkem vytrvání v soužení je získání zkušenosti.³ Vytrvání vede k praktickému důkazu o Boží péči a zájmu při zachovávaní a udržování duše v soužení. Tak v soužení získáváme experimentální poznání Boha; prakticky okoušíme milost, něžný soucit a milosrdenství našeho Boha.

Kromě toho zkušenost o Boží dobrotivosti uprostřed soužení posiluje v duši „naději“. Hledíme mimo a přes tento svět zkoušek k odpočinku, který zůstává v budoucím světě, ačkoli v přítomné době vlastníme tento domov slávy jen v naději. Ale naděje činí budoucí slávu přítomnou skutečností.

Verš 5: Nadto naděje křesťana nezahanbuje. Selhání pozemských nadějí, jimiž se lidé často chlubí, působí, že jsou svou nadějí zahanbeni. Naděje křesťana je jistá, protože je spojená s Boží láskou vylitou do našich srdcí.

³ Slovo zkušenost /osvědčenost/ znamená „praktický důkaz“. Je užito v pěti dalších místech Písma: Ve 2. Kor. 2,9; 8,2; 9,13; 13,3 a ve Fil. 2,22. Souvislost ve všech těchto místech ukazuje, že toto slovo znamená: učit se skrze praktický důkaz.

Víra si uvědomuje, že naše naděje je jistá vzhledem k tomu, že sláva, jíž se nadějeme, je zajištěna láskou, která nikdy nezklame. Apoštol nám už předložil Boží spravedlnost a Boží milost ve 3. kapitole, Boží moc ve vzkříšení ve 4. kapitole. Nyní je našim srdcím skrze Ducha Svatého, který nám je dán, předložena Boží láska. „*Jednorozený ten Syn, který jest v lůnu Otce, On Ho oznámil.*“ Jen božská Osoba je dostatečně velká k tomu, aby zjevila srdce Otce. A když je zjevila, pak jen jiná božská Osoba – Duch Svatý – je dostatečně velká k tomu, aby učinila tu lásku skutečností pro naše srdce.

Verš 6: Duch Svatý však ihned obrací naše myšlenky ke kříži jako k vyjádření té lásky. Láska je vylita do našich srdcí. Ale nemáme hledět do svého srdce, abychom našli vyjádření té lásky. Smrt, která je svědectvím o Boží spravedlnosti ve 3. kapitole a o Boží moci ve 4. kapitole, je nyní v 5. kapitole uvedena jako svědectví o Boží lásce.

Verš 7: Pro ukázání velikosti této lásky nám je připomenuto, že za nás Kristus umřel, když jsme byli „*bez síly*“ a „*bezbožní*“. Když jsme byli naprosto bezmocní, neschopní pro Boha cokoli udělat, a bezbožní, neochotní pro Boha cokoli udělat, tehdy ta láska přinesla tu velkou oběť, když On za nás umřel.

Za starých dnů prorok píše Izraeli a připomíná mu Boží lásku. Připodobňuje Izraele k novorozeněti, bezmocnému děťátku, „*povrženému na svrchku pole*“ a ponechanému k zahynutí, kde nebylo oko, aby se slitovalo, ani srdce, aby mělo soucit. Tehdy Hospodin říká: „*Čas tvůj čas milování.*“ Čas lidské nouze byl pro Boha časem lásky (Ezechiel 16,1-14). Tak čas naší bezmocnosti a bezbožnosti byl Božím časem lásky.

Ke zdůraznění této lásky je ukázán protiklad mezi způsobem, jak jednájí lidé, a způsobem, jaký zvolila Boží láska. Mezi lidmi se zřídka najde člověk, který by chtěl zemřít za nějakého **spravedlivého člověka**; ačkoli je možné, že hnut nějakým silným impulzem, by tu mohl někdo být, kdo by se odvážil zemřít za **dobrého člověka**. Ale kde je mezi lidmi taková láska, která by někoho vedla, aby zemřel **za hříšníka**? V protikladu ke všemu, co může být nalezeno mezi lidmi, Bůh dokazuje Svoji lásku tím, že když jsme ještě byli hříšníci, Kristus za nás zemřel.

Verše 9 a 10: Spasení je jiné velké požehnání, které plyne z toho, že věřící je ospravedlněn. Na bezbožné přijde hněv, ale věřící může říci: „Budeme

skrze Něho zachránění od hněvu.“ Pán Ježíš je Ten, který „*vysvobodil nás od hněvu budoucího*“ (1. Tes. 1,10). Chce nás vzít z tohoto jeviště soudu dříve, než soud dopadne.

Nadto je ospravedlněný člověk také smířený. Nejenže jsme milovali hříchy a žádosti, ale skutečně jsme nenáviděli Boha. Naše zlé skutky nás odcizily od Boha (Kol. 1,21). Ospravedlnění odstraňuje naši vinu; smíření odstraňuje nepřátelství v našich srdcích a činí nás tak vhodnými pro Boha, takže se na nás může dívat s božským zalíbením. Kristova smrt, která vyhláší Boží spravedlnost, kterou jsme byli ospravedlněni, také odkrývá Boží lásku, kterou jsme byli smířeni. Známost Boží lásky odstraňuje nepřátelství vůči Bohu.

Dalším požehnáním je, že „*smíření jsouce, spasení budeme skrze život jeho*“. Zde máme přítomnou stránku spasení. Nejenže jsme zachráněni od budoucího hněvu, ale skrze Jeho život jsme spaseni od zlých věcí a nebezpečí přítomného světa. Jak v jiném oddílu čteme: „*Dokonale spasiti může ty, kteří přistupují skrze něho k Bohu, vždycky jsa živ k orodování za ně.*“ (Židům 7,25)

Verš 11: Požehnaným výsledkem je, že věřící je přiveden k tomu, aby se „*chlubil i Bohem, skrze Pána našeho Ježíše Krista, skrze něhož nyní smíření jsme došli*“. Skrze Pána Ježíše Krista – skrze vše, co On je, vše, co vykonal, a vše, co je v Něm vyjádřeno – si uvědomujeme, že je Boží libostí mít nás před sebou v dokonalé vhodnosti pro sebe.

Takto v tomto velkém souhrnu první části Epištoly je věřící, když prochází tímto přítomným světem na cestě do slávy, viděn jako:

- 1) činící duchovní pokroky skrze soužení;
- 2) mající Boží lásku vylitou ve svém srdci skrze Ducha Svatého;
- 3) ospravedlněný krví Krista;
- 4) vědoucí, že bude zachráněn od budoucího hněvu;
- 5) smířený s Bohem skrze smrt Jeho Syna;
- 6) zachráněný od všeho protivícího se zlého Tím, který je vždy živ pro nás;
- 7) radující se v Bohu skrze našeho Pána Ježíše Krista.

2. oddíl

Kristus – Hlava nového rodu a požehnání těch, kdo jsou v Kristu

(Římanům 5,12 – 8. kapitola)

1. Úvod

První oddíl Epištoly předkládá požehnání, která byla zajištěna věřícímu **skrze** Krista. Tento druhý oddíl ukazuje požehnání, která věřícímu náležejí **v** Kristu. Představuje nám naše nové postavení v Kristu v protikladu k našemu starému postavení v Adamovi. Jako přirození lidé jsme spojeni s Adamem a zahrnuti do pádu a jeho následků. Jako věřící jsme spojeni s Kristem a sdílíme požehnání, která patří k Jeho linii.

V první části Epištoly je projednávána otázka našich hříchů a vin. V tomto druhém oddílu jde o otázku našeho stavu. Apoštol už nemluví o tom, co jsme **udělali**, nýbrž o tom, co **jsme**; ne o zlém ovoci, ale o zlém stromu, který plodí to ovoce.

První zkoušky probuzené duše se všeobecně týkají hříchů, které byly učiněny, a soudu, který proto přijde. Když tyto otázky jsou urovnány, pak vystává pro duši další nesnáz, kterou na začátku svého života jakožto křesťanů málo očekáváme, pokud vůbec. Shledáváme, že ačkoli máme novou přirozenost s novými touhami po Kristu a po Božích věcech, je tu v nás stále ještě stará přirozenost ovládaná zlým principem, který Bůh nazývá hříchem. Nadto shledáváme, že tato stará přirozenost se snaží prosadit ve svých žádostech v odporu proti Boží vůli. Dále shledáváme, že tato stará přirozenost je pro nás se svými žádostmi příliš silná. V této další části Epištoly je nám ukázána cesta praktického osvobození od vlády hříchu a všeho, co hřích působí, takže se v moci Ducha Svatého můžeme těšit z požehnání osvobozené duše.

Ta pravda je předložena v tomto pořadí:

Předně je nám Kristus představen jako Hlava nového rodu a jsou předložena požehnání, která náležejí těm, kdo patří k Jeho linii (verše 12-21).

Za druhé je nám ukázána cesta osvobození od moci hříchu (kapitola 6).

Za třetí se učíme způsobu osvobození od zákona (kapitola 7).

Za čtvrté se učíme způsobu vysvobození od těla a požehnáním, z kterých se lze těšit v moci Ducha (kapitola 8).

2. Kristus – Hlava nového rodu (*Římanům 5,12-21*)

Vzhledem k tomu, že tento nový oddíl Epištoly ukazuje postavení a požehnání náležející věřícímu, který je před Bohem „v Kristu“, je přirozené, že začíná představením Krista jako Hlavy nového rodu. Z tohoto oddílu se učíme, že jako jsme byli ztotožněni s Adamem a se smutnými následky pádu do hříchu, které jsou vlastní všem v jeho linii, tak jsme jako věřící ztotožněni s Kristem a sdílíme požehnání, která jsou podílem těch, kdo jsou v Jeho linii.

Naučíme se, že jsme byli ztotožněni s Kristem v Jeho smrti, abychom ukončili své svazky s Adamem a jeho rodem; a že jsme byli ztotožněni s Kristem ve vzkříšení, abychom sdíleli všechna požehnání, která náleží Jeho rodu.

Verš 12: Oddíl začíná sledováním všech trápení, která přišla na tento svět, zpět až k jednomu člověku – k Adamovi. Skrze Adamův čin neposlušnosti přišel hřích na svět a skrze hřích smrt, a tak smrt přešla na celý Adamův rod. Projevem „hříchu“ musejí být hříchy, ale v této části Epištoly mluví apoštol spíše zvláště o „hříchu“. V kapitolách 1 až 5,11 se slovo hřích vyskytuje jen dvakrát. V tomto oddílu, 5,12 až 8, se vyskytuje třicet čtyřikrát. „Hřích“ je zlý princip „bezzákonnosti“, když stvoření činí svou vlastní vůli. Tento zlý princip vstoupil na svět skrze Adamův skutek neposlušnosti. Následovala smrt jako trest za hřích. Hříchy mohou být odpuštěny. Ale na „hřích“, ten zlý princip, který vede k hříchům, může být použita jen smrt, která učiní konec životu ovládanému hříchem. Proto je trestem za hřích smrt. Tak trest smrti přešel na celý Adamův rod. Že všichni přišli pod ten zlý princip hříchu, je dokázáno skutečností, že všichni zhřešili. Zlé ovoce ukazuje charakter stromu. Tak apoštol říká: *„Na všechny lidi přišla smrt, protože všichni zhřešili.“*

V 18. verši apoštol pokračuje ve svém učení tím, že ukazuje požehnání, které přichází na ty, kdo jsou v linii Krista. Nejprve však ve verších 13 až 17, které tvoří vsuvku, zdůrazňuje tři pravdy:

Předně, že zlý princip hříchu existoval zcela nezávisle na zákonu.

Za druhé, že Adam byl předobraz na Krista, Hlavy nového rodu.

Za třetí, že jako Adamův hřích zasáhl celý jeho rod, tak mnohem více má užitek celý rod Kristův z toho, co On učinil.

Verše 13 a 14: Nejprve pokud jde o zákon: Je zjevné, že Adam byl postaven pod zákon – v jeho případě to byl velmi jednoduchý zákon, který mu zakazoval jíst z určitého stromu. O dva tisíce pět set let později byl Izraeli dán zákon skrze Mojžíše. Ale mezi Adamem a Mojžíšem nebyl žádný zvláštní zákon, který by zakazoval to nebo ono. Potom vyvstává otázka: Může být člověk odsouzen proto, že dělal něco, co není zakázáno? Odpověď je, že člověku není přičítán hřích jako skutečné přestoupení známého zákona tam, kde žádný zákon neexistuje. Nicméně ač není obviněn z přestoupení, když tu není zákon, je zřejmé, že člověk dělá svoji vlastní vůli a v důsledku toho je potrestán smrtí. To je dokázáno skutečností, že smrt vládla od Adama až do Mojžíše. Tak je prokázáno, že Adamův rod je pod hříchem a trestem smrti, a to zcela mimo zákon a přestoupení zákona.

Za druhé se v této vsuvce učíme, že tu je jiná Hlava jiného rodu, jejímž byl Adam pouhým „předobrazem“. Kristus je představen jako Hlava nového rodu. Zvažování všeho toho, co přišlo skrze Adama, nám pomůže porozumět požehnání, které přišlo skrze Krista.

Verše 15-18: Za třetí účinek milosti skrze Krista daleko převyšuje následek hříchu skrze Adama. Převyšující charakter této milosti je dokázán třemi způsoby:

Předně se v 15. verši učíme, že Boží milost se rozhojňuje nad Adamovo přestoupení. Jestliže přestoupení jednoho člověka – Adama, přináší smrt na jeho rod, mnohem více Boží milost přináší dar života v milosti skrze jednoho Člověka, Ježíše Krista, Jeho linii.

Za druhé se v 16. verši učíme, že Boží ospravedlnění se rozhojňuje nad Boží soud. Rozsudek soudu, který přišel na lidi, byl kvůli jednomu hříchu a zahrnuje v soudu všechny. Boží milost bere v potaz „mnoho provinění“, ne pro soud, ale pro ospravedlnění.

Za třetí se v 17. verši učíme, že život se rozhojňuje nad smrt. Apoštol říká: „*Jestliže proviněním jednoho člověka smrt vládla skrze toho jednoho, tím spíše ti, kteří přijímají hojnost milosti a dar spravedlnosti, budou vládnout v životě skrze toho jednoho.*“ (ČSP) Asi bychom si mysleli, že protiklad ke „smrt vládla“ bude „život vládne“. Je to však více než to, neboť čteme: „(Oni)

budou vládnout v životě.“ To pro věřící otevírá obdivuhodný výhled pozhénání. Přichází doba, kdy svatí budou vládnout **s Kristem**. Milost věřícím umožňuje nyní, aby v životě vládli **skrze Krista**. Je to Boží myšlenka, aby-chom skrze Krista byli učiněni naprosto nadřazení moci hříchu, bezzákonnosti a svévole. Abychom v moci života, syčeného a udržovaného Kristem, překonávali všechno zlo, ať v těle nebo ve světě.

Jaký vítězný život to věřícím otevírá! Místo aby byli ustavičně přemáháni tímto zlým principem – hříchem – takže hřích nad námi vládne, je před nás postavena požehnaná možnost, aby věřící vládl nad hříchem skrze Ježíše Krista. Jak to může být prakticky provedeno, je nám ukázáno v kapitolách šest, sedm a osm, v nichž máme ukázanu Boží cestu osvobození od hříchu, zákona a těla. Ale dříve, než dojdeme ke zkušenosti a pravdě, vedoucí k vysvobození, Bůh před nás staví požehnaný konec, ke kterému to vede. Věřící budou s Kristem v budoucnosti vládnout ve světě pozhénání. Nyní je ve světě hříchu a smrti pro věřící možné vládnout v životě skrze Krista, takže místo aby věřící byl hříchem přemáhán, je přemožitelem.

Verš 18: Když ve vsuvce uvedl Krista jako Hlavu Jeho rodu, apoštol nyní pokračuje ve svém tématu z 12. verše. Tam ukázal, že skrze jednoho člověka hřích vešel na svět, a tak smrt přešla na všechny lidi. Nyní ukazuje, že dosah Kristova jednoho skutku spravedlnosti je tak rozsáhlý jako Adamův skutek neposlušnosti. Jestliže Adamův skutek vyšel ke všem lidem k odsouzení, tu dosah Kristova skutku je ke všem lidem k ospravedlnění života. Nevěra může, žel, zabránit, aby ten velký skutek měl účinek na všechny, nicméně pozhénání, které ten skutek přináší, je pro všechny. Ospravedlnění života je v protikladu k odsouzení smrti. Místo aby věřící byl pod odsouzením smrti jako výsledku hříchu, přichází pod ospravedlnění života, který je naprosto svobodný od hříchu. Místo aby žil životem, který je ovládaný hříchem, a pod odsouzením smrti, žije život, který je ospravedlněný, či osvobozený od moci hříchu a trestu smrti.

Verš 19: Jestliže předcházející verš ukazuje, že dosah Kristova skutku je ke všem, tento verš ukazuje, že skutečné použití je omezeno na ty, kdo jsou spojeni s Kristem. Adamovým skutkem neposlušnosti jsou ti mnozí, kdo jsou s ním spojeni (to jest všichni lidé), učiněni hříšníky. Kristovou poslušností na kříži jsou mnozí, kdo jsou spojeni s Ním (to jest všichni věřící), učiněni spravedlivými.

Verše 20 a 21: Nadto zákon způsobil, že se rozhojnilo přestoupení. Tím, že zakázal hřešit, probudil hřích; a kromě toho přidal ke zlu hříchu tím, že ho učinil přestoupením. Ale i tak se tam, kde se rozhojnil hřích, mnohem více rozhojnila milost. Hřích vede svým panováním bezzákonnosti ke smrti. Milost, vládoucí skrze spravedlnost, nebo činící Boží vůli, vede k věčnému životu. Zde je věčný život viděn ve své plnosti ve slávě jako konec cesty spravedlnosti, v protikladu ke smrti, která leží na konci cesty hříchu nebo(li) bezzákonnosti.

3. Osvobození od hříchu (*Římanům 6*)

Apoštol ukázal, že Kristus je Hlava nového rodu a že skrze Jeho jeden skutek poslušnosti milost přináší ospravedlnění a život těm, kdo jsou v Jeho linii, takže jsou schopni vládnout v životě, který vítězí nad hříchem. Aby mohli žít tímto životem, je nutné, aby byli vysvobozeni od vlády hříchu. Toto pak je velký předmět 6. kapitoly Epištoly Římanům, totiž praktické osvobození věřícího od moci hříchu tím, že věřící je „*mrtvý hříchu*“.

Tento předmět je navozen otázkou: Má věřící na své cestě tímto světem dále být pod mocí hříchu? Apoštol na tuto otázku odpovídá rozhodným: „*Nikoli!*“ Neboť ve 14. verši říká: „*Hřích nebude panovati nad vámi.*“ Navíc nejen že odpovídá na tu otázku, ale ukazuje také, jak je věřící osvobozen od vlády hříchu.

Dříve než budeme podrobně zvažovat tuto kapitolu, může být dobré se zeptat: Co je hřích? A co je zahrnuto v dalším bytí v nebo pod mocí hříchu? Hřích je pro nás definován v Božím slově jako „*bezzákonnost*“ (1. J. 3,4 – přel.). Je to zlý princip konání vlastní vůle bez ohledu na Boha, anebo jinými slovy: nepoddanost Bohu. Skrze jednoho člověka – Adama, vstoupil tento zlý princip na svět. Jako výsledek vyrostl systém – nazvaný svět – který je zcela ovládán hříchem, či vůlí člověka. Výsledek jednání člověka, konajícího svou vlastní vůli, je vykreslen v Epištole Římanům 3,9 až 19. To naplnilo svět bídou a trápením a přivedlo člověka pod smrt a soud. Kromě toho je to, co je pravda o světě jako celku, také pravda o každém jednotlivci. Bída každého jednotlivého života povstává z činění vlastní vůle člověka bez ohledu na Boží vůli.

Když se obrátíme od Adama ke Kristu, vidíme požehnaného a dokonalého Člověka, jenž byl v tomto světě naprosto svobodný od vlády hříchu. Svět, do kterého přišel, byl ovládán hříchem, či svévolí; Kristus byl ovládán zcela

opačnou zásadou – zásadou poslušnosti či poddanosti Boží vůli. Když přicházel na svět, měl před sebou Boží vůli, neboť mohl říci: „*Aj, jdu, abych činil, ó Bože, vůli tvou.*“ (Židům 10,9) Když procházel světem, mohl říci: „*Ne-hledám vůle své, ale vůle toho, který mne poslal, Otcovy.*“ (Jan 5,30) A opět: „*Což jest jemu libého, to já činím vždycky.*“ (Jan 8,29) Dále když odcházel z tohoto světa, řekl: „*Ne má vůle, ale tvá se staň.*“ (Lukáš 22,42) Takto v Kristu vidíme Toho, jenž od začátku Svě cesty až do jejího konce plně ŽIL BOHU (Řím. 6, 10 a 11).

Když vidíme tento život ukázaný v Kristu – život žitý Bohu – vidíme ho ve vši jeho kráse a dokonalosti, a takto viděný se stává pro věřícího velmi přitažlivým. **Vnější výsledky** tohoto života jsou před nás přivedeny v Evangelích, kde vidíme Pána ve styku se světem a zakoušejícího protivenství těla a ďábla. **Vnitřní blaženost** tohoto života, žitého Bohu, je nám představena v 16. Žalmu, který popisuje cestu života. Tam, ukázaný v Kristu, vidíme ve vši jeho kráse život žitý cele Bohu. Učíme se, že to je život závislosti na Boží moci, důvěry v Boží lásku a poddanosti Boží vůli (verše 1 a 2); život pokory, který má libost v znamenitých země (verš 3); který chodí v oddělení od zla (verš 4); který zná uspokojení (verše 5 a 6); vedení (verš 7), pomoc (verš 8) a radost (verše 9-11). Jako výsledek zde nikdy nebyl žádný v životě učiněný krok, který by bylo nutné jít zpět, nikdy tu nebyl žádný čin, kterého by bylo nutné litovat, nikdy myšlenka k odsouzení nebo slovo, které by bylo nutné vzít zpět.

Když jsme přitahováni krásou a blahoslavenstvím tohoto života, vyjádřeného v Kristu, vyvstává otázka: Jak může být věřící vysvobozen od panování hříchu, aby mohl žít Bohu tímto novým životem?

Odpověď je v krátkosti tato: Věřící může být osvobozen od moci hříchu jen smrtí, náležející člověku, který je pod hříchem. A může žít Bohu novým životem jen za podpory Krista, živého a vzkříšeného Člověka, který zemřel hříchu a žije Bohu. Na začátku 7. kapitoly Římanům je užit obraz manželství, aby tuto podporu vyjádřil.

1. Mrtví hříchu (verše 1 a 2)

Verše 1 a 2: Předmět zemření hříchu vyvstal výrokem apoštola na konci 5. kapitoly Římanům, že „*kde se rozhajnil hřích, tu ještě více rozhajnila se milost*“. Tento výrok ihned vede tělesnou mysl, aby položila pošetilou, ne-li zlou otázku: „*Zůstaneme v hříchu, aby se milost rozhajnila?*“ Apoštol cele

odmítá tento nesvatý návrh. Nechce připustit, že věřící – který je věrný postavení, do kterého Bůh postavil křesťana, může nadále žít v hříchu.

Apoštol v průběhu kapitoly ukáže, jak je věřící mrtev hříchu. Ale hned na začátku má za to, že věřící může zaujmout vzhledem k hříchu jediný postoj – že je „*mrtvý hříchu*“. Poněvadž tomu tak je, ptá se: Jak my, kteří jsme zemřeli hříchu, budeme v něm ještě živi? Jeho otázka neuvádí myšlenku, že bychom **neměli** v něm žít, ale že když jsme hříchu zemřeli, **nemůžeme** v něm žít. Princip, který je podkladem jeho tvrzení, je jasný a samozřejmý, že totiž nemůžeme něčemu zemřít a zároveň v tom žít.

2. Křest, ilustrace zemření hříchu (verše 3-5)

Když apoštol v prvních dvou verších představil velké téma kapitoly – osvobození věřících od moci hříchu skrze zemření hříchu – pak ve verších 3 až 5 užívá křtu, aby ilustroval postavení věřícího jako mrtvého hříchu.

Verš 3: Ti z nás, kdo byli pokřtěni křesťanským křtem – tj. pokřtěni v Ježíše Krista, byli pokřtěni v Jeho smrt. V obrazu křtu jsme byli ztotožněni s Kristovou smrtí, abychom zde na zemi měli podíl na postavení, do kterého nás smrt staví ve vztahu k hříchu a ke světu. Křest je obrazem smrti a pohřbení. Je zřejmé, že **mrtvý člověk** skončil s životem svévole, ve kterém předtím žil, a **pohřbený člověk** zmizel zrakům světa, ve kterém kdysi žil.

Jedna věc je zmizet ze zorného pole světa, ale zcela jiná věc je zmizet z vlastního zorného pole; jinými slovy: už nevidět nikoho, kromě Ježíše. Nejobtížnější věcí je nevidět už sebe samého – nevidět už člověka, jímž jsem byl, člověka, který žil jen sám pro sebe. Když zde byl Kristus, nebylo mezi Jeho životem a životem světa nic společného. Jeho život byl životem naprosté poslušnosti Otcovy vůle a sebezapření, aby v lásce sloužil druhým. Život světa je život svévole a vyvyšování sebe. Kristus Svou smrtí položil život žitý na světě, který – **v nás** – je spojen s hříchem; a Svým pohřbením zmizel zrakům světa.

Křtem ve smrt vyznáváme, že jsme skončili s životem starého člověka, s nímž byl spojen hřích, a pohřbem vyznáváme, že jsme odešli od zraků světa ovládaného hříchem.

Verš 4: Toto však je prostředek k dosažení cíle. Vysvobození od života svévole je proto, abychom žili život poslušnosti Bohu; to jest, abychom chodili v novotě života k slávě Otce. Tento život je ukázán ve vzkříšeném Kristu.

Jestliže Kristus zemřel tomuto světu, byl také vzkříšen skrze slávu Otce. „Sláva“ ukazuje, co nějaká osoba je. Sláva Otce ukazuje vše, co je Otec. Pán Ježíš ve Svém životě a na kříži plně zjevil Otce ve vší Jeho lásce, svatosti, spravedlnosti a moci. Když plně zachoval Otcovu slávu, stalo se nezbytností Otcovy slávy, aby Krista vzkřísil z mrtvých. Vše, co je Otec, žádalo, aby Ten, jenž zachoval (ukázal) Jeho slávu, byl vzkříšen z mrtvých.

Dále to, že byl vzkříšen z mrtvých skrze slávu Otce, vyjadřuje tu velkou pravdu, že Kristus vychází ze smrti v životě, který dokonale souhlasí se vším, co je Otec. Ve vzkříšeném Kristu vidíme Člověka, jenž žije Bohu v životě, který je k nekonečnému uspokojení Otcova srdce.

Když však je řečeno, že tento nový život je ukázán ve vzkříšeném Kristu, může vyvstat otázka: Cožpak Kristus nežil vždy Bohu? Osobně zcela jistě ano, jak jsme to viděli vyjádřeno v dokonalosti v 16. Žalmu. Dokonale žil Bohu ve Svém životě na zemi a dokonale žije Bohu ve vzkříšení. Je tu však ten rozdíl, že ve vzkříšení žije Bohu jako **zemřevší hříchu**, takže my, vysvobození Jeho smrtí, můžeme také žít Bohu. Ve vzkříšení On žije Bohu v postavení, které věřící s Ním může sdílet.

Verš 5: Tento nový život, který žijeme zde na zemi, je podle vzoru života vzkříšeného Krista. Jestliže jsme se stali ztotožněnými s Kristem v podobnosti Jeho smrti, budeme také v podobnosti Jeho vzkříšení. Jsme ztotožněni s Jeho smrtí, abychom zemřeli všemu, čemu On zemřel, a jsme ztotožněni s Jeho životem vzkříšení, abychom žili k Božímu zalíbení. Apoštol neříká, že v přítomnosti jsme skutečně v podobnosti Jeho vzkříšení, ale že „budeme“. Plná podobnost Jeho vzkříšení zahrnuje to, že budeme mít těla slávy, podobná Jeho vlastnímu slavnému tělu. Ale než budeme mít nová těla, máme nový život, který se projevuje v novém chození. „Novost“ života je viděna v chození, které je pro tento svět zcela nové – chození v poslušnosti a poddanosti Boží vůli.

3. Smrt s Kristem (verše 6-10)

Verš 6: Apoštol se zmínil o křtu, aby znázornil pravdu, že jsme zemřeli s Kristem. Nyní přichází k velké základní skutečnosti, jejímž je křest jen symbolem. Říká: „*Starý člověk náš s Ním spolu ukřižován jest.*“ To je skutečnost, kterou víra přijímá na základě autority Božího slova. Takto apoštol může říci: „*Toto znájíce.*“ Je to skutečnost, kterou věřící zná vírou.

Naše obvyklé užívání slov nám může pomoci k porozumění výrazu „*naš starý člověk*“. Mluvíme o „bílém muži, bělochovi,“ a o „černém muži, černochovi“; ale když užíváme takové výrazy, nemáme tím na mysli nějakého zvláštního jednotlivce. Vztahujeme to k rase lidí s určitými charakteristikami. Ale ponevadž všichni, kdo tvoří tu rasu, mají podobné znaky, může být rasa popsána vyznačením jednotlivce. Tak výraz „*starý člověk*“ se nevztahuje na nějakého jednotlivce, ale popisuje řád člověka s určitými charakteristickými znaky. Tímto řádem člověka je, jak víme, Adamova padlá rasa a jejím nejvýraznějším charakteristickým znakem je svévole. „*Náš starý člověk*“ je pak výraz, který popisuje vše, co jsme mravně byli jako padlí lidé, žijící životem svévole. Když řekneme „*naš starý člověk*“, uznáváme, že starý člověk je „naše“ dřívější já nebo náš dřívější život.

Tento člověk, který žije životem svévole a nestará se o Boha, se nemůže Bohu líbit. Aby nás přesvědčil o beznadějném charakteru tohoto člověka, Bůh „starého člověka“ vyzkoušel každou možnou zkouškou. Byl vyzkoušen bez zákona, pod zákonem, pod kněžstvím, pod královstvím, a nakonec přítomností Krista v milosti. V každé z těch zkoušek člověk zklamal a dokázal, že starý člověk je naprosto zlý a že všechna naděje na zlepšení nebo reformování „starého člověka“ je marná. Bůh má jen jeden způsob, jak jednat s člověkem, který se prokázal být nevléčitelně zlým: ukončit život toho člověka v soudu smrti. Hříchy mohou být odpuštěny, ale nemůže být odpuštění pro zlou přirozenost, ta může být jen odsouzena a ukončena. A tak od chvíle, kdy hřích vešel na svět, Bůh vynesl nad člověkem, který byl pod hříchem, rozsudek smrti. Pro věřícího byl tento rozsudek vykonán na kříži. A tak můžeme říci: „*Starý člověk náš s Ním spolu ukřižován jest.*“ Na kříži Bůh naložil se starým člověkem podle jeho zásluh a podle Božích vlastních spravedlivých požadavků. Kristus na kříži zástupně představoval před Bohem „*našeho starého člověka*“, takže když On byl ukřižován, byli jsme ukřižováni s Ním. Kristus nejen nesl naše hříchy, ale byl učiněn hříchem – učiněn tím, čím jsme my. Tak přišel náš starý člověk před Boha a v Jeho očích byl soudně ukončen v rozsudku smrti. Ukazuje se tedy jasně, že v této části Epištoly už nejde o otázku Kristovy smrti za nás, nýbrž o naši smrt s Kristem.

Nadto naše smrt s Kristem nejen splňuje Boží svaté požadavky, ale má na zřeteli naše praktické chození. Byla proto, „*aby bylo umrtveno /anulováno/ tělo hříchu, abychom již potom nesloužili hříchu*“. Výraz „*tělo hříchu*“ se vztahuje k hříchu jako celku v protikladu k nějakému zvláštnímu projevu hříchu. Jsme nakloněni myslet na hřích ve spojení s nějakým mimořádným pádem,

ke kterému jsme zvláště náchylní a ve kterém je v našem případě zvláště pociťováno panování hříchu. Možná že bychom byli velmi spokojeni, kdybychom byli osvobozeni od panování hříchu v této speciální formě. Ale Bůh nás chce mít svobodné od panování hříchu jako celku, nejenom pouze zčásti. Tato svoboda může být získána jen na tom základě, že náš starý člověk, který je pod hříchem, byl ukřižován s Kristem. Hřích ve skutečnosti stále existuje, ale nemůže už mít žádnou moc nad mrtvolou. Smrt anuluje jeho moc. Praktickým cílem je, abychom, když jsme mrtví hříchu, mu už nesloužili.

Verš 7: Jsme osvobozeni smrtí od toho, abychom byli služebníky hříchu. Je jasné, že ten, kdo zemřel, je ospravedlněn od hříchu. Mrtvý člověk už nemá aktivní svoji vlastní vůli. Už nemůže být obžalován ze svévole.

Verš 8: To však není vše. Pro věřícího je smrt cestou do života. A tak od mluvení o smrti apoštol nyní přechází k mluvení o životu. Říká: „*Jestliže jsme zemřeli s Kristem, věříme, že **spolu s Ním také budeme žít.***“ V 9. verši mluví o Kristu, že „*byl **vzkříšen***“, a v 10. verši říká: „*že **pak jest živ, živ jest Bohu.***“ Zjevně tedy je život předmětem těchto veršů. Když apoštol hledí do budoucnosti, staví před nás plný a slavný výsledek toho, že jsme zemřeli s Kristem: „*Jestliže,*“ říká, „*jsme zemřeli s Kristem, věříme, že **spolu s Ním také budeme žít.***“ Kdo může pochopit blaženost, která spočívá v těchto slovech: „*žít s Ním*“. Známe milost našeho Pána Ježíše Krista, že se stal chudým a **žil s námi**, pln milosti a pravdy. To však byl jen prostředek směřující k cíli. Tím slavným cílem je, abychom my **žili s Ním**.

Verš 9: Ani to není vše. Nejenom budeme žít s Ním, ale budeme žít tam, kde On žije, ve sféře vzkříšení. To je oblast, kde smrt už nemá vládu.

Verš 10: Dále budeme nejen „žít s Ním“ a žít tam, kde On žije, ale budeme **žít tak, jak On žije**. Verš 10 nám říká, jak žije. Když zemřel hříchu, „*živ jest Bohu*“. Sféra vzkříšení je scéna, ve které Bůh je všechno ve všem. Bůh je všechno jako Ten, jenž naplňuje vidění, a Bůh je všechno jako zdroj a pohnutí každé myšlenky a náklonnosti, která vychází k Bohu ve velebení a obdivu. To je to, co znamená žít Bohu. Je pravda, že Kristus osobně vždy žil Bohu na Své stezce tímto světem. Ale když zde byl, musel se stále zabývat hříchem na všech stranách, a nakonec za hřích trpět na kříži. Ve sféře vzkříšení už nemá nic co činit s hříchem.

Jak požehnaný pak je výhled na život – pravý život – který se nám v těchto verších otevírá. Žít s Kristem – Tím, který nás miluje; žít tam, **kde** On žije – v domově věčného života; a žít tak, **jak** On žije – zcela k Božímu zalíbení.

4. Uznávat se za mrtvé hříchu (verš 11)

Verš 11: Výhled na požehnání, který nám byl otevřen skrze smrt Krista, má mít v přítomnosti velmi praktický účinek. Když se víra dívá zpět, ví, co bylo vykonáno na kříži (verš 6). Když se víra dívá kupředu, ví, jaký výsledek bude ve slávě (verše 8-10). Mezi tím, když jsme ještě na zemi, mezi křížem a slávou, věřící o sobě smýšlí tak, že je mrtev principu bezzákonnosti. Když víme, že náš starý člověk byl ukřižován s Kristem a že Kristus byl vzkříšen z mrtvých a žije Bohu, máme se považovat za mrtvé hříchu a za žijící Bohu v Ježíši Kristu. Považujeme sami sebe za mrtvé principu konání vlastní vůle, který vidíme, že ovládá svět okolo nás, a který nalézáme v sobě, a smýšlíme o sobě jako o žijících Boží vůli, jako o těch, kdo jsou před Bohem spojeni s Kristem. Kdybychom byli skutečně mrtví, nebyla by tu žádná potřeba považovat se za mrtvé hříchu. Kdybychom byli skutečně ve slávě, nebyla by tu žádná potřeba považovat se za žijící Bohu. Ale právě proto, že jsme stále ještě ve světě, který je pod hříchem, a protože nyní ještě nejsme tam, kde už hřích nemá vládu, proto jsme vyzýváni, abychom se považovali za mrtvé hříchu a živé Bohu.

Příběh Mifibozeta bývá užíván k tomu, aby ukázal postavení věřícího ve světě, který zavrhl Krista. Je to pravděpodobně nejdokonalejší ilustrace tohoto uznávání v Písmu, neboť nejenže objasňuje význam uznávání, ale také ukazuje sílu pro uznávání.

Připomeneme, že David ukázal Boží přívětivost Mifibozetovi kvůli Jonatovi, což je obraz Boží milosti, která nás dosáhla kvůli Kristu (2. Samuelova 9). Potom v historii krále Davida přišel den, kdy byl Jeruzalémem zavržen (2. Samuelova 15-18). Během té doby král opouští Jeruzalém a nalézá se „*na jednom místě zdaleka*“ (2. Samuelova 15,17). Mifibozet, muž, jenž obdržel od krále milost, je zanechán ve městě, které se proti králi vzbouřilo. Jeho srdce, které bylo získáno králem, nemá žádné sympatie s děním kolem sebe, které je ve vzpouře proti králi. Jak jedná v takových okolnostech? Čteme, že Mifibozet „*neošetřoval noh svých, ani brady nespravoval, ani šatů svých nepřal*“. Po dobu královy nepřítomnosti jednal způsobem, který ukazoval, že

sám sebe považuje za mrtvého tomu, co se děje kolem něho. Ve městě docházelo k rušným událostem. Konaly se porady, byla organizována armáda, byli ustanoveni důstojníci; ale žádného z těchto vzrušujících výjevů se Mifibozet neúčastnil. Smýšlel o sobě tak, že je mrtvý tomu všemu, neboť říká: „**Všichni z domu otce mého byli jsme hodni smrti.**“ Dále o sobě smýšlel tak, že žije Davidovi, neboť dodal: „*Avšak jsi zasadil služebníka svého mezi ty, kteří jedí chléb stolu tvého.*“ Uznával, že jako na spojeném s domem jeho otce na něm spočívala smrt, ale že spojen s Davidem, byl postaven do života u Davidova stolu (2. Samuelova 19,24-28).

V síle lásky k Davidovi jedná způsobem, který ukazuje, že se považoval za mrtvého tomu, co bylo kolem něho. Kdyby byl skutečně mrtev nebo kdyby byl skutečně s Davidem, nebylo by to nikterak nutné, ba ani možné, jednat tak, jak jednal.

Tak tomu je s věřícím. V moci života jsme schopni se považovat za mrtvé tomuto světu, který je ovládán hříchem.

5. Praktický výsledek uznávání sebe za mrtvé hříchu (verše 12-23)

Verš 12: Výsledky, které plynou z toho, že se považujeme za mrtvé hříchu, nám jsou předloženy ve zbytku kapitoly. Předně nás toto uznávání osvobozuje od vlády hříchu v našem praktickém životě. To znamená, že už neposloucháme žádosti, které jsou spojené se smrtelným tělem.

Ve 12. verši jsou uvažovány tyto věci: zlý princip hříchu čili svévole, smrtelné tělo a žádosti těla. Hřích je odhodlání dělat svou vlastní vůli v uspokojování žádosti; a tělo je nástroj pro uspokojování žádosti. Jsme ještě v tomto smrtelném těle a princip hříchu je stále ještě v nás; ale jestliže se považujeme za mrtvé hříchu a živé Bohu v Ježíši Kristu, naše smrtelná těla budou prakticky svobodná od vlády hříchu. **Vláda** hříchu nad těmito těly je takto skončena.

Verš 13: Druhým výsledkem toho uznávání je, že když jsme osvobozeni od hříchu, údy těla už nemají být vydávány k hřešení, ale Bohu. Jestliže tyto různé údy jsou ovládány svévolí, musí to znamenat, že se stávají nástroji k působení nepravosti. Když jsme byli osvobozeni od panování hříchu, máme **sebe** – ducha, duši a tělo – a své údy obzvláště, vydávat Bohu.

„*Přede vším, čeho se stříci sluší, ostříhej srdce svého,*“ říká moudrý muž. „*Odlož od sebe převrácenost úst a zlost rtů vzdal od sebe. Oči tvé ať k dobrým*

*věcem patří... Zvaž stezku **noh** svých.*“ (Příslaví 4,23-27) Co to je jiného, než starozákonní způsob vyjádření novozákonního napomenutí: „*Vydávejte se Bohu jako živí z mrtvých, a své údy Bohu za nástroje spravedlnosti.*“? Můžeme se sami sebe zeptat, co dovolujeme ve svých srdcích. Přemýšlíme o zlém proti našemu bratrovi? Co naše rty? Užíváme je k tomu, abychom špatně mluvili o druhých? A jak naše oči? Jsou užívány, aby hleděly na výjevy, které povzbudí žádost a vzruší tělo? Co naše nohy? Dovolujeme jim nosit nás na místa, kde by žádný křesťan neměl být? Jestliže tyto a ostatní údy jsou užívány pro takové účely, jsou užívány pro nepravost pod mocí hříchu – nebo svévole – spíše než aby byly užívány pro spravedlnost a k Boží radosti.

Verš 14: Třetím výsledkem našeho uznání se za mrtvé hříchu je, že přicházíme pod udržující moc milosti. Toto vydávání sebe a svých údů není výsledek toho, že jsme pod zákonem, který na nás klade požadavky, ale je výsledek toho, že jsme pod milostí, která nejenže nám přináší požehnání, ale udržuje nás a uschopňuje nás, abychom vítězili. Jsme udržováni Boží milostí.

Čtvrtým výsledkem je, že se stáváme služebníky praktické spravedlnosti (verše 15-23).

- (1) Uznáváním sebe samých za mrtvé hříchu obdržíme svobodu od moci hříchu.
- (2) Když jsme svobodni od moci hříchu, můžeme vydávat sebe a své údy Bohu.
- (3) Vydáváním sebe Bohu přicházíme pod udržující moc Boží milosti.
- (4) Když přijdeme pod udržující moc Boží milosti, přinášíme praktickou spravedlnost.

Verš 15: Tato další pravda praktické spravedlnosti je uvedena otázkou: „*Což pak? Hřešiti budeme, když nejsme pod zákonem, ale pod milostí?*“ Apoštol takto předchází uvažování těla, které je vždy připraveno zneužít Boží dobrotivost a převracet Boží slovo. Bůh říká: „*Nejste zajisté pod zákonem, ale pod milostí.*“ Tělo říká: Pak je nám dána svoboda, abychom dělali to, co se nám líbí.

Verš 16: Apoštol naprosto zavrhuje tento tělesný návrh. Dokazuje, že ta otázka ukazuje úplnou nevědomost o hrozném výsledku oddávání se hříchu:

„Zdali nevíte,“ říká apoštol, „že komu se vydáváte za služebníky k poslušnosti, toho jste služebníci /otroci/?“ Když se oddáváme hříchu, stáváme se otroky hříchu, a každé nové trpění hříchu jen ukovává další článek v řetězu, který nás drží v otroctví hříchu. Je to velmi vážná úvaha týkající se jak hříšníka, žijícího v hříchu, tak i věřícího, jenž se obrací, aby si zahrával s hříchem. Jestliže se na jedné straně oddáváme hříchu nebo svévoli, nese to s sebou jako následek smrt. To je oddělení duše od Boha. Jestliže se však na druhé straně oddáme poslušnosti poučení o smrti s Kristem, vede to k praktické spravedlnosti.

Verš 17: Pavel mohl Bohu děkovat za to, že věřící v Římě, kteří byli kdysi otroky hříchu, skutečně ze srdce poslechli **formu** /kral. př.: způsob/ učení, které jim bylo vydáno. Neříká pouze učení, ale formu učení. Tou byl zjevně křest, o kterém se už jednou zmínil v první části kapitoly. Uvěřili té velké pravdě, nebo učení, že starý člověk byl ukřižován s Kristem. Poddali se formě učení tím, že byli pokřtěni ve smrt Krista, aby měli podíl na místě oddělení od hříchu a od světa, na které ta smrt staví věřícího zde na zemi. A ve své každodenní praxi se dále považovali za mrtvé hříchu a živé Bohu v Kristu Ježíši.

U těchto věřících to nebyl pouhý myšlenkový souhlas s určitými pravdami, o které nebyl pociťován žádný osobní zájem. Byla to poslušnost srdcí, která se naučila své potřebě osobního uskutečňování pravd, jimž uvěřili.

Verš 18: Když takto obdrželi svoji svobodu od hříchu, stali se služebníky (otroky) spravedlnosti.

Verš 19: Tento výraz „*otroci spravedlnosti*“ by však mohl být chápán jako obsahující nějaké hořké jho se ztrátou vši svobody. Apoštol ale starostlivě vysvětluje, že takto mluví prostě podle způsobu lidí. Sloužit spravedlnosti není bídné otroctví, ale šťastná svoboda. Ale kvůli slabosti těla, které nám znesnadňuje uchopení pravdy, apoštol užívá výrazu „*otroci spravedlnosti*“, aby postavil šťastný výsledek bytí pod vládou praktické spravedlnosti do protikladu k hroznému zotročení, ve kterém hřích drží své otroky.

Vydávat údy hříchu prakticky znamená stát se otroky nečistoty, a tak rozvíjet charakter bezzákonnosti, který se rozvíjí v bezzákonnost. Vede to od bezzákonnosti k bezzákonnosti. Jestliže v protikladu k tomu vydáváme své

údy ke službě praktické spravedlnosti, bude to rozvíjet charakter a stav svatosti. Zde poprvé od úvodních veršů Epištoly mluví apoštol o svatosti. Vydávání našich údů za služebníky spravedlnosti vede nejen ke spravedlnosti, ale také ke svatosti. Spravedlnost mluví více o vnějších správných skutcích ve vztahu k jiným lidem; svatost se vztahuje spíše k nové přirozenosti, a proto k tomu, co je vnitřní. Takto se dostáváme k dalšímu výsledku uznávání sebe za mrtvé hříchu. Vede to k rozvoji nové přirozenosti, která je svatá v myšlenkách, a tak odděluje v duchu od světa kolem nás. Nejenže prakticky konáme spravedlnost, ale také nenávidíme nespravedlnost.

Verše 20-23: Apoštol uzavírá své naučení tím, že vykresluje protiklad mezi jejich minulým stavem jako otroků hříchu a jejich přítomným podílem jako Božích otroků. Když byli otroky hříchu, následovali svou vlastní vůli bez jakékoli myšlenky na nároky spravedlnosti. Takové chození nepůsobilo žádné trvalé a milé ovoce, ale jen hanbu a na konci smrt. Bylo to ovoce přinášející maření jejich života a údů jejich těla ve svévoli, které je pokrývalo hanbou a končilo ve smrti.

Když nyní byli osvobozeni od hříchu a stali se Božími otroky, přinášeli ovoce praktické spravedlnosti, která vede ke svatosti, či k tomu stavu srdce, ve kterém je zlé nenáviděno a Bůh je znám a věřící se z Něho těší.

Žít Bohu vede v přítomné době k ovoci spravedlnosti a svatosti, a v budoucnosti k požitku věčného života ve vši jeho plnosti ve slávě, kde nejenže **moc** hříchu nemůže být nikdy pocítována, ale kde **přítomnost** hříchu nebude nikdy rušit.

Zde je nám věčný život představen jako konec života žitého Bohu v tomto přítomném světě. Ale ani tak není zajištěn oddaností života zde. Je to Boží dar v Ježíši Kristu, našem Pánu. Hřích má odplatu; ale Bůh dává dary. Takto je zachována Boží milost, která dává požehnání. Je dáno povzbuzení, abychom žili život, který se dobře líbí Bohu, zatím co zákonická myšlenka na obdržení věčného života jako odměny za službu je vyloučena.

4. Osvobození od zákona (*Římanům 7*)

V 6. kapitole jsme byli poučeni o způsobu **osvobození od moci hříchu**.

V 7. kapitole je nám ukázán způsob **osvobození od jha zákona**.

Je zřejmé, že mezi „hříchem“ a „zákonem“ je velký rozdíl. Hřích přišel na svět skrze člověka; zákon byl dán Bohem. Hřích je absolutně zlý; zákon je

„svatý a spravedlivý a dobrý“. Je snadné vidět, že potřebujeme osvobození od toho, co je zlé. Ale není tak jednoduché poznat, že jako věřící potřebujeme být rovněž osvobozeni od principu zákona.

Ale úvaha o přirozenosti zákona a o jeho účincích by nás měla přesvědčit o nutnosti osvobození od jeho panování.

1. Předně mějme na paměti, že zákon byl dán přirozenému člověku, aby mu ukázal standard chování, který Bůh od člověka požaduje, jestliže má v tomto světě obdržet požehnání na základě svého vlastního konání.
2. Když zákon oznamuje, co Bůh požaduje od člověka, také zjevuje Boží svatost a spravedlnost.
3. Zákon ukázal naprostou slabost a neschopnost člověka dodržet ho, a tak vyhovět Božím spravedlivým požadavkům.
4. Když na jedné straně zákon klade na člověka požadavky a ukazuje slabost člověka, na druhé straně nedal člověku žádnou pomoc v tom, aby těmto požadavkům vyhověl.
5. Poněvadž zákon je svatý a neústupný, naprosto odsoudil člověka, který ho ve všech bodech nedodrží.

Princip zákona, uplatněný na člověka, je stručněji shrnut takto: Klade na mne požadavky, které nemám sílu naplnit. Nedává mi sílu, abych odpovídal jeho požadavkům. A když zklamou ve vykonávání jeho požadavků, naprosto mne odsoudí.

Takto zákon, ačkoli sám o sobě je svatý a nařízený k životu a požehnání, je-li dodržován, se stává prostředkem k ukázání Boží svatosti, mé slabosti, a v důsledku toho i mého odsouzení.

Pak je jasné, že věřící potřebuje osvobození od zákona. A nejen to, potřebuje nějakou další pomoc, jestliže má pro Boha přinést ovoce. Verš 4 velmi jasně ukazuje, že je Božím přáním, aby Jeho lid přinášel pro Něho ovoce, a tak byl k Jeho radosti. Aby tomu tak mohlo být, musíme být osvobozeni od hříchu, zákona a těla.

To nás přivádí k velkým tématům 7. kapitoly, v níž poznáváme Boží způsob osvobození od otroctví zákona; a že bylo vytvořeno nové pouto mezi věřícím a vzkříšeným Kristem, abychom mohli pro Boha přinášet ovoce. Kapitola končí zkušeností, kterou procházíme při poznávání své pravé potřeby, abychom přijali Boží cestu osvobození.

Kapitola může být rozdělena takto:

1. Je představen a ilustrován princip, že zákon panuje nad člověkem, dokud ten žije (verše 1-3).
2. Použití principu a ilustrace na věřícího (verše 4-6).
3. Užití a účinek zákona, je-li použit na člověka v těle (verše 7-13).
4. Zkušenosti člověka, který za pomoci zákona pozná pravou povahu těla a svou potřebu vysvoboditele (verše 14-25).

1. Vyhlášení a ilustrace principu, že panování zákona končí smrtí (verše 1-3)

Velkým principem v základu učení 6. a 7. kapitoly je, že **nemůžeme být živi v tom, čemu jsme zemřeli**. V 6. kapitole je tento princip použit na hříchy: Jestliže jsme zemřeli hříchu, nemůžeme žít v hříchu. V 7. kapitole je tento princip použit na zákon: Jestliže jsme zemřeli zákonu, nemůžeme už žít pod zákonem.

Verš 1: Apoštol píše těm, kteří „znají“ zákon. To má zahrnout pohany i Židy. Židé byli „pod“ zákonem. Pohané, včetně křesťanstva, i když nebyli přímo pod zákonem, zcela jistě „znají“ zákon. Apoštol takovým připomíná velmi dobře známý princip, že „*zákon panuje nad člověkem, dokud je živ*“.

Tento princip je ilustrován případem vdané ženy. Neporušitelnost manželského svazku je užita k ilustraci neporušitelnosti zákona. Dokud manžel žije, žena je zákonem připoutána ke svému manželovi. Jestliže manžel zemře, je svobodná od zákona svého manžela; už nad ní nemá vládu. **Smrt láme to pouto**. Je svobodná, aby se vdala za jiného. Takto je stanoven velký princip, že jestliže Bůh dává člověku zákon, je božským způsobem stanoveno pouto mezi zákonem a těmi, kdo jsou pod ním, které nemůže zrušit nic, kromě smrti.

2. Použití principu, že vláda zákona končí smrtí, na věřícího (verše 4-6)

Když apoštol vyslovil a ilustroval princip, že smrtí končí vláda zákona, používá nyní tento princip na věřící. V ilustraci umírá manžel, v použití umírá žena. Ale to nemá vliv na předložený princip, že **smrt rozbíjí pouto**. Užijeme-li řeč ilustrace, umíráme jednomu manželovi, abychom uzavřeli manželství s jiným. Velké téma jak 6., tak i 7. kapitoly je, že jsme zemřeli; ale zemřeli jsme v Kristově smrti. Tato smrt je ukázána výrazem „tělo Krista“. Ve smrti Krista jsme byli osvobozeni od vlády zákona, abychom přišli pod vládu Krista

vzkříšeného z mrtvých. Místo aby naše životy byly řízeny psaným zákonem, který je proti nám, přišli jsme nyní pod řízení živou Osobou, která nás miluje. V té ilustraci jsou dvě věci: **oddělení** od prvního manžela skrze smrt a **připojení** k druhému manželovi v životě. V použití je věřící viděn, že je smrtí Krista oddělen od zákona a spojen s živým a vzkříšeným Kristem. Ale oddělení od zákona a připojení ke Kristu nejsou prostě výsady, kterých se můžeme uj-mout, nýbrž skutečnosti, pravdivé o věřících **skrze Boží jednání**. Bůh sám smrtí Krista zlomil pro věřícího pouto se zákonem: „*I vy umrtvení jste zákonu skrze tělo Kristovo.*“ (verš 4)

Nejsme učiněni mrtvými zákonu skrze nějakou zkušenost, kterou projdeme, ale skrze tělo Krista. Když Kristovo mrtvé tělo viselo na kříži, bylo zřejmé, že On vyšel ze stavu života, na který byl uplatňován zákon. Co je v Božích očích pravdivé o Kristu, je pravdivé o věřícím, na jehož místě Kristus zemřel.

Má tak prvořadou důležitost vidět, že skrze konání Boha samého „*nejsme pod zákonem, ale pod milostí*“ (Řím. 6,14).

Prakticky se mohu postavit pod zákon dvojím způsobem. Předně tím, že si myslím, že Bůh je kvůli mým hříchům proti mně. Anebo za druhé tím, že si myslím, že Bůh je pro mne kvůli mé domnělé dobrotě. V obou případech činím Boží postoj vůči sobě závislým na tom, čím jsem já pro Boha, a to je princip zákona. Milost mi ukazuje, že Bůh není proti mně kvůli mým zlým věcem, a že není pro mne kvůli mé dobrotě; ale že Bůh je pro mne kvůli tomu, co je On sám v sobě, a může být spravedlivě pro mne kvůli tomu, co vykonal Kristus.

Toto tedy je první velká pravda, kterou se potřebujeme naučit, totiž že skrze smrt Krista Bůh osvobodil věřící od principu zákona a přivedl nás pod milost.

Avšak pro praktické vysvobození ze zákonictví nestačí vidět, že staré pouto bylo zrušeno ve smrti Krista, ale musíme si dále přisvojit, že se vzkříšeným Kristem bylo vytvořeno nové pouto. A když žijeme v moci tohoto nového pouta, budou naše duše přiváděny do svobody a budeme přinášet pro Boha ovoce. Obraz manželství velmi krásně vyjadřuje to nové pouto, které Bůh pro věřícího vytvořil se vzkříšeným Kristem. Bylo poukázáno na to, že žena v manželském vztahu může počítat se třemi věcmi: s **vedením**, **láskou** a **podporou** od svého manžela. Být spojen se vzkříšeným Kristem znamená, mít Jeho vedení, těšit se z Jeho lásky a obdržet Jeho podporu.

Ty tři věci vidíme velmi pozhledně vyjádřené, když Pán byl zde na zemi se Svými učedníky. Měli Ježíšovo vedení, lásku a podporu. Byli to lidé se stejnými hnutími mysli jako my – naprosto slabí, často chybujiící, nevědomí a sobečtí. Museli čelit bouřím, setkávali se se strádáním, nepřítel byl proti nim. Ale Kristus byl s nimi, aby je vedl. Kristus je miloval až do konce a Kristus je podpíral na každém kroku cesty.

Nyní je vzkříšen, a naší výsadou je mít stále Jeho vedení, neboť On řekl: „*Nikoli nenechám tebe, aniž tě opustím.*“ Rovněž se můžeme těšit z Jeho lásky hlubším způsobem, než to mohlo být známo učedníkům, neboť je to láska, která prošla zkouškou a byla nalezena silnější než smrt. Kromě toho máme Jeho podporu způsobem, který si učedníci mohli stěží uvědomit; neboť je to podpora Toho, jenž zvítězil nad každým nepřítelem a zlomil moc smrti a hrobu. Jak bychom mohli být osamělí, jestliže jsme ve společnosti Toho, jenž je „*všecken přezádostivý (milý)*“. Jak bychom mohli být neuspokojeni, jestliže naše srdce byla naplněna láskou, kterou nemůže smrt zlomit, čas změnit a věčnost ukončit? Jak bychom mohli mluvit o své slabosti, jestliže jsme si uvědomili, že máme všechnu mocnou sílu vzkříšeného Krista, aby nás podpírala?

A tak v uskutečňování svého spojení se vzkříšeným Kristem najdeme praktické vysvobození. Je to uchopení těchto dvou věcí – oddělení od zákona a spojení se vzkříšeným Kristem – k čemu je duše přivedena, když volá: „*Děkuji Bohu skrze Ježíše Krista Pána našeho!*“ (Řím. 7,25) Tak nalezne osvobození od zákona a nese ovoce pro Boha.

Verše 5 a 6: Dále je důležité vidět, že nemůžeme být současně pod autoritou zákona a Krista. Protiklad mezi bytím pod zákonem a pod Kristem je nám živě ukázán ve verších 5 a 6. V 5. verši apoštol popisuje účinek bytí pod zákonem, když jsme byli v těle. Může říci „*když jsme byli v těle*“, protože mluví z křesťanského stanoviska. Jako křesťané už nejsme v těle, což je stav starého Adama s jeho veškerou odpovědností. Když se pisatel dívá zpět na tento starý stav, popisuje účinek bytí pod zákonem. Zákon podněcuje hříšné žádosti tím, že je zakazuje. Potom, když byly podníceny vášně, údy našeho těla je vykonají s výsledkem, že smrt, čili oddělení, přišlo mezi naše duše a Boha.

Ale nyní (v protikladu k minulosti, kdy jsme byli v těle) je vše změněno. A tato změna byla způsobena skutečností, že jsme zemřeli s Kristem. Nezemřel „zákon“, jak to chybně podávají některé překlady, ale my jsme zemřeli.

Správné čtení je: „*zemřevše tomu, v čem jsme byli drženi*“. Výsledkem je, že už nesloužíme Bohu ve smyslu zákonné povinnosti – že musíme dělat to neb ono, aby nám Bůh mohl být příznivý. To by byla „*staroba litery*“, která říkala: „*To čti, a budeš žít*.“ Ale když jsme byli osvobozeni od principu zákona, sloužíme jako v duchu a máme zalíbení v činění Boží vůle. To je „*novota ducha*“.

3. Účinek působení zákona na člověka v těle (verše 7-13)

Verše 7-11: Když apoštol vyhlásil a použil princip, že smrt osvobozuje od otroctví zákona, ukazuje nyní užití zákona, když popisuje jeho účinek na člověka v těle. Apoštol zdůraznil pravdu, že věřící je osvobozen od zákona. Vyplyvá tedy z nutnosti tohoto osvobození, že zákon je zlý? Ptá se: „*Je zákon hříchem?*“ Okamžitá odpověď zní: „*Nikoli*.“ Apoštol pak pokračuje a ukazuje užití a výtečnost zákona.

Hlavním užitím zákona je ukázat, že máme v sobě zlý princip nazvaný „*hřích*“. Apoštol říká: „*Hřích jsem nepoznal, než skrze zákon*.“ Neříká: „*hřích*“, ale „*hřích*“. Hříchů by si byl vědom, i kdyby nikdy nepoznal zákon. Nepotřebujeme zákon, aby nám řekl, že krást a vraždit je zlé. Přirozené svědomí usvědčuje lidi ze špatného jednání. Ale svědomí by nikdy člověku nezjevilo jeho vnitřní stav hříchu. Zákon řekl: „*Nepožádáš*.“ Toto jedno přikázání se obrací k vnitřnímu člověku a nikoli, jako těch ostatních devět přikázání, k vnějšímu chování. Vnější jednání může být bezvadné, a v důsledku toho svědomí klidné, nemající žádný pocit o soudu nebo smrti. Ale vzhledem k tomu, že v nás je hřích, okamžitým účinkem zákona, který říká: „*Nepožádáš!*“, je, že je podnícena žádost a svědomí okamžitě ví, že zákon je porušen a uvědomuje si, že výsledkem je smrt. „*Hřích ožil, a já umřel*.“ Zákon, který byl zřízen k životu, pokud by byl zachováván, přináší svědomí smrt, když je porušen.

Verše 12 a 13: Jestliže je skrze zákon podnícena žádost a přivedena smrt na svědomí, je zákon špatný? Dalek toho, aby byl špatný, zákon je svatý, a to zvláštní přikázání: „*Nepožádáš!*“ – je svaté a spravedlivé a dobré.

Když tomu tak je, je to, co je dobré, příčinou smrti? Vůbec ne. Příčinou smrti je hřích, nikoli zákon. Vše, co zákon dělá, je, že zjevuje přítomnost a charakter hříchu. Hřích je skutečně tak zlý, že si bere příčinu skrze to, co je dobré, aby přinesl na svědomí smrt. Tak účinek zákona na člověka, jenž má žádosti, je ten, že mu odhalí nejen existenci hříchu, ale i nesmírnou hříšnost hříchu.

4. Zkušenosti, jimiž je zjeven pravý charakter těla, a následná potřeba Osvoboditele (verše 14-25)

Závěrečné verše kapitoly podávají zkušenosti člověka, který je pod zákonem, ačkoli je znovuzrozen, a proto má ve své mysli obnovené tužby.

Jsou předloženy zkušenosti, jak se jeví někomu, kdo je svobodný od panování zákona. A tak apoštol začíná tím, že říká: „*Víme zajisté, že zákon jest duchovní.*“ Toto „*víme*“ představuje ty, kdo jsou v plném křesťanském postavení. Je to to, co vědí ti, kdo jsou svobodní. Potom, když pokračuje, aby nám ukázal zkušenosti člověka pod zákonem, apoštol okamžitě přestává psát „*my*“ (1. os. mn. č.) a užívá „*já*“ (1. os. jedn. čísla), protože ukázané zkušenosti nevyjadřují pravou křesťanskou zkušenost. Nicméně je to zkušenost, kterou v různé míře prochází většina křesťanů.

Je hluboce potřebné, abychom poznali pravý charakter naší staré přirozenosti – těla, a dosáhli bodu, kdy musíme říci s Jobem, že nejenom „*chatrný /nevýznamný, zlý/ jsem*“ (Job 39,34 /40,4/), ale i: „*Ošklivím se sám sobě.*“ (Job 42,6 – přel.) Této známosti můžeme dosáhnout třemi způsoby. Předně se tomu, co jsme, můžeme naučit v přítomnosti Pána, když totiž jako Petr „*padneme k nohám Ježíšovým*“ a vyznáme: „*Jsem člověk hříšný.*“ (Luk. 5,8) Za druhé můžeme poznat zlo ve svém srdci tím, že jsme chyceni ďáblem do nějakého veřejného hříchu, tak jako Petr, když zapřel Pána. A nakonec můžeme poznat charakter těla, když se snažíme dělat to, co je správné, svými vlastními zákonickými snahami. A tento třetí způsob učení je nám představen v těchto zkušenostech sedmé kapitoly Epištoly Římanům. Přijatý případ je případ člověka s obnovenými tužbami, který se snaží činit, co je správné, tím, že se staví pod zákon. Ve všech těchto zkušenostech není žádná zmínka o Kristu nebo o Duchu Svatém. Člověk jen myslí na požadavky zákona, na sebe a na své vlastní snahy.

Můžeme mít zcela jasno v tom, že nemůžeme získat spasení dodržováním deseti přikázání, a přece se současně můžeme snažit přemoci tělo a činit správně na principu zákona. To znamená, že se mohu snažit omezit tělo svým vlastním úsilím dodržovat určitá pravidla a zásady, místo abych hleděl ke Kristu, aby mne podepřel.

Princip zákona je, že si zajistím žádané požehnání tím, že dostojím své odpovědnosti. Mohu vyznávat, že nejsem pod zákonem, a přece si mohu říkat: „*Nesmím povolit této zlé žádosti; musím získat vítězství nad starým člověkem a ve mně přebývajícím hříchem.*“ Když takto mluvím, stavím se v zásadě

pod zákon. Neboť všechny takové myšlenky prostě znamenají, že vítězství nad hříchem a vysvobození z jeho moci závisí na mém vykonávání mých odpovědností, anebo jinými slovy: na mých vlastních snahách. Jestliže vítězství nad hříchem závisí na něčem, co já činím, pak se mám čím chlubit. Jsme však tak pomalí v přijetí pravdy o zlu těla a o své neschopnosti zvítězit nad jeho zlem, že se těmto pravdám musíme naučit skrze zkušenost, a často skrze hořkou zkušenost. Můžeme projít dlouhými roky snah zvítězit nad hříchem a osvobodit se z jeho moci; ale dokud tyto snahy pokračují, bude naše historie jen historií ustavičných porážek a zklamání.

Takové zkušenosti, jakkoli užitečné a dokonce nezbytné, nikdy nezpůsobí osvobození od hříchu. **Zkušenost jen prokáže, že se sami nemůžeme osvobodit od moci hříchu.** Je nezbytné, abychom se tomu naučili, dříve než můžeme být skutečně svobodní; proto i když zkušenost nemůže způsobit osvobození, musí nějakou mírou předcházet osvobození. Těmito zkušenostmi, i když jsou bolestivé, se učíme některým nezbytným lekcím, jak to apoštol ukazuje.

Verš 14: Předně se člověk v tomto předpokládaném případě učí, že **je v otroctví pod mocí hříchu**. Uvědomuje si, že zákon, kterým se pokouší regulovat své chování, je duchovní, ale shledává, že on sám je „*tělesný, prodaný pod hřích*“.

Verš 15: Učí se tomu ze zkušenosti, „*neboť,*“ říká, „*toho, co činím, neoblibuji; neboť ne, co chci, to činím, ale co v nenávisti mám, to činím!*“ Je zřejmé, že jestliže nemohu dělat to, co bych chtěl, a jsem hnán k tomu, co nenávídím, nejsem svobodný člověk, jsem zajatec.

Verš 16: Dále jestliže dělal to, co nechtěl, jasně dokazoval, že souhlasí se zákonem, že je dobrý, a že nedělal zlé dobrovolně, ale byl poháněn protivící se mocí.

Verš 17: Zjišťuje, že tato moc je zlý princip hříchu. Proto soudí: „*A tak nyní více ne já to činím, ale ten hřích, který ve mně přebývá.*“ Takto pokus kontrolovat a přemáhat zlo svého vlastního srdce zákoními snahami vede k objevu, že duše je uvězněna pod mocí hříchu.

Verš 18: Za druhé: V tomto zápasu dělat správné a vítězit nad hříchem zákonickými snahami se učím jiné pravdě. Objevují nepolepšitelné zlo těla. Jak to apoštol říká: „*Vím zajisté, že nepřebývá ve mně, (to jest v těle mém) dobré.*“ Neříká: „nedělám dobré“, ale: „*nepřebývá ve mně... dobré.*“ Zde to je otázka toho, co jsem, nikoli toho, co dělám. Ve skutečnosti tělo může dělat mnoho věcí, které jsou mravně správné. V tom předpokládaném případě byl život bezpochyby bez výtky. Pokleskem byla žádost, a ta je uvnitř.

„*V těle*“ je výraz užívaný v Písmu k vyjádření našeho padlého stavu, ovládaného starou přirozeností, která je spojená s Adamem. Nevinný Adam byl v těle, ale bez hříchu. Pán Ježíš byl též v těle, ale bez hříchu. Pádem do hříchu se tělo, či přirozenost člověka, dostalo pod panování hříchu, a tak se tělo stalo hříšným tělem (Řím. 8,3). V tomto zápase dělat dobře zjišťujeme, že přes všechny naše snahy se tělo nemění. Žádost stále znovu vystává v srdci a ukazuje, že stará přirozenost je tu a že je nepolepšitelná. Zjišťujeme, že nejen je v těle mnoho zlého, ale že v těle není nic dobrého. Jsme přivedeni k bodu, kdy si sami sebe ošklivíme.

Verše 18 a 19: Za třetí se v tomto zápase učíme jiné vážné pravdě – skutečnosti, že **nemáme žádnou sílu**. To je možná ta nejtvrďší a nejvíce pokořující pravda, které se musíme naučit. Kdosi řekl, že to je „lekce, která pokořuje mnohem více než skutečnost, že jsem v minulosti svého života učinil určité hříchy. Navozuje otázku ne toho, co jsem byl, než jsem poznal Krista, ale toho, co jsem nyní, když Ho znám“.

Lekci, že v sobě nemáme žádnou sílu proti tělu, se učíme svými marnými snahami zvítězit nad tělem. Když si uvědomíme, že tato žádost, tato pýcha, tato marnivost jsou zlé, dáme se do práce modlitbou, studiem Slova a jinými náboženskými cvičeními, abychom toto zlé překonali. Ve výsledku shledáme, že se sami unavujeme nic nepřinášejícími snahami, až nakonec jsme donuceni říci: „*Abych /Jak bych/ vykonati mohl dobré, tohoto nenalézám. Neboť nečiním dobrého, které chci, ale činím to zlé, jehož nechci.*“ Tak se učíme, že závisí-li vítězství na našich snahách, musíme být zcela poraženi, neboť nemáme žádnou sílu. Nejenže v těle není nic dobrého, ale my nemáme proti tělu žádnou sílu. Jestliže jsme ponecháni sobě samým a svým námahám, jsme skutečně bídní lidé, neboť náš případ je beznadějný.

Verše 20-23: Za čtvrté se v tomto zápase k přemožení žádosti těla učíme rozlišovat mezi sebou samými a tím zlým principem v nás: „*A poněvadž pak,*

čehož já nechci, to činím, tedy již ne já činím to, ale ten hřích, který ve mně přebývá.“ Je v nás nový člověk, který je nazýván „vnitřní člověk“, a tento nový člověk má zalíbení v činění správného. Ale je zde také zlý princip, který má moc nad údy těla a bojuje proti žádostem k dobrému, které ovládají toho vnitřního člověka. Ve výsledku nás všechny tyto zápasy k přemožení těla vlastním úsilím ponechávají v zajetí principu hříchu, který působí v našich údech.

Verš 24: Když jsme objevili, že jsme připoutáni k tělu (fyzickému tělu – p. p.), ovládanému hříchem a že to vede k smrti, jsme vedeni k tomu, abychom hleděli pryč od sebe a hledali Osvoboditele voláním: *„Kdo mne vysvobodí z tohoto těla smrti?“*

Duše hledá ne prostě vysvobození, ale Vysvoboditele. Skutečně můžeme přijít k bodu, kdy si uvědomíme svoji potřebu osvobození od hříchu, ale neobdržíme ho, protože hledáme vysvobození místo Vysvoboditele. Nejde o otázku: „Jak mohu být vysvobozen?“, ale: *„Kdo mne vysvobodí?“*.

Verš 25: Odpověď přichází ihned: *„Děkuji Bohu skrze Ježíše Krista, našeho Pána.“* Tajemství vysvobození je nalezeno v tom, abych žil *„vírou, vírou Syna Božího, který mne miloval a sebe samého za mne vydal“* (Gal. 2,20). Vysvobození není nalezeno ve spoléhání na naše modlitby, na známost Písma, na naši oddanost, ale v hledění k Božímu Synu. V přítomnosti těla, světa a ďábla – nepřátel, kteří jsou mnohem silnější, než jsme my, hledíme k Tomu, jenž je silnější než všichni naši nepřátelé. Tělo je pro nás příliš silné, ale Syn nás může osvobodit (Jan 8,36). Svět je pro nás příliš silný, ale Syn přemohl svět (Jan 16,33). Satan je pro nás příliš silný, ale Boží Syn byl zjeven na to, aby zkazil skutky ďáblů (1. J. 3,8). Když hledíme k Němu, hledíme k Tomu, který je s námi a miluje nás a může nám pomoci. Přicházíme zkušenostmi k pravdě, která je na začátku kapitoly vyhlášena dle učení – k pravdě, že jsme *„jiného, toho totiž, který z mrtvých vstal, abychom ovoce nesli Bohu“*.

Takto je dosaženo osvobození, ale skrze Vysvoboditele. Nicméně toto osvobození není od přítomnosti hříchu, ale od moci hříchu. V nebi budeme zcela osvobozeni od přítomnosti hříchu. Ale dokud jsme na zemi, tělo je stále ještě ve věřícím, ačkoli ten je osvobozen od jeho moci. Poslední věta 25. verše to jasně vyjadřuje: *„A tak tedy tentýž já sloužím myslí zákonu Božímu, ale tělem zákonu hříchu.“* To je výrok o charakteru a směřování nové přiro-

zenosti a staré přirozenosti. Osvobození od zákona nemění náklonnost obnovené mysli k zákonu; ani nemění tělo. Ať jsme osvobozeni nebo neosvobozeni, snaha obnovené mysli je správně poslouchat Boží zákon, a snaha těla je odporovat Bohu a poslouchat hřích.

5. Postavení věřícího v Kristu (*Římanům 8*)

V 6. kapitole se učíme, jak je věřící vysvobozen od moci hříchu skrze smrt s Kristem, aby žil Bohu v Kristu Ježíši. V 7. kapitole se učíme, že Kristovou smrtí bylo zrušeno spojení se zákonem, aby věřící přišel pod podporu Krista, vzkříšeného z mrtvých.

V 8. kapitole jsou ukázána požehnání věřícího v plném křesťanském postavení jako svobodného od hříchu a od zákona.

První tři verše vyjadřují postavení věřícího v Kristu.

Verše 4 až 13 předkládají nový život žitý v moci Ducha Svatého.

Verše 14 až 27 ukazují Ducha Svatého jako odlišenou Osobu, jednající ve věřícím.

Verše 28 až 39 ukazují Boha, který je pro nás, v Jeho vnějším působení:

a) Nové postavení v Kristu (verše 1-3)

Verše 1 a 2: V těchto verších jsou představeny tři velké pravdy:

- předně nové postavení věřícího před Bohem „v Kristu Ježíši“;
- za druhé nový život věřícího – „život v Kristu Ježíši“;
- za třetí nová síla tohoto života – „Duch života v Kristu Ježíši“.

Učíme se, že Bůh postavil věřícího před Svou tvář do zcela nového postavení „v Kristu Ježíši“ v protikladu k našemu starému postavení před Bohem jako nevěřících „v Adamovi“. V 1. Korintským 15,22 máme dva výrazy, užívané ve vzájemném protikladu. Čteme tam: „**Jako v Adamovi všichni umírají, tak také v Kristu budou všichni oživeni.**“ Být v Adamovi znamená být před Bohem ve stejném postavení jako padlý Adam; to znamená být pod Boží nelihostí jako ti, kteří neposlouchali Boha, být pod soudem kvůli hříchu a být zavrženi nebo vyhnáni z Boží přítomnosti. Být v Kristu znamená být před Bohem v témž postavení, ve kterém je vzkříšený Kristus; to jest být v Boží přízni, svobodni od soudu a přijati.

Takto je výsadou věřícího hledět na Krista a říci: „Moje postavení před Bohem je ukázáno ve vzkříšeném Kristu na Boží pravici. On je ve věčné Boží přízni a já jsem ve stejné přízni (Řím. 5,2); On byl v mém soudu a je provždy mimo soud, a pro mne „*nyň není žádného odsouzení*“; On byl přijat do slávy, a já jsem přijat v NĚm – tom Milovaném (Ef. 1,6).

Za druhé: Nejenže jsme jako věřící před Bohem v novém postavení, ale máme také nový život v Kristu Ježíši. Tak jako poznáváme požehnání nového postavení tím, že je stavíme do protikladu ke starému, tak nám pomáhá uvědomovat si požehnání tohoto nového života v Kristu, když ho stavíme do protikladu ke starému životu v Adamovi. Starý život, který jsme žili v Adamovi, je život ovládaný hříchem, což znamená, že to je život ve svévoli bez vztahu k Bohu. Je to život pod odsouzením od Boha a život, který končí ve smrti. Život v Kristu je nový život, který má Krista za svůj předmět, nad kterým hřích nemá moc, na který se nevztahuje žádné odsouzení a který smrt nemůže ukončit. Je to život, který má dokonalé vyjádření v Kristu, takže věřící mohou říci: „*Kristus je náš život.*“ (Kol. 3,4)

Za třetí je věřící nejen uveden před Bohem do nového postavení a má nový život, ale věřícímu je dána nová síla – Duch Svatý – aby ho uschopnila vcházet do požehnání nového postavení a žít novým životem. Tento život, prožívaný v moci Ducha, bude reprodukcí krásného Kristova života a bude se zjevovat v „*lásce, radosti, pokoji, trpělivosti, přívětivosti, dobrotivosti, věrnosti, mírnosti, sebeovládání*“ (Gal. 5,22).

Je velký rozdíl mezi vlastněním života a žitím života, který vlastníme. Bůh nám dal nejen život vzkříšeného Krista, ale dal nám Ducha Svatého, aby nás uschopnil ten život žít a těšit se z něho. Je velmi důležité vidět, že Božská Osoba přišla, aby přebývala ve věřícím spojeným s novým životem. Duch Svatý nemá co říci tělu nebo starému životu, kromě toho, že je odsuzuje a dává stranou.

Nadto Duch vždy jedná podle neproměnné zásady, neboť to je význam výrazu „*zákon Ducha*“. Zákon je neproměnný, neoblomný princip. Tak zákon Ducha znamená vždy dávat ve věřícím stranou to, co bylo odsouzeno a odstraněno ve smrti Krista, aby se ve věřícím zjevoval život vzkříšeného Krista. Působením Ducha, který zaměstnává naše srdce Kristem, jsme prakticky osvobozováni od zákona hříchu a smrti.

Je dobré si všimnout, že o této svobodě není řečeno, že je to svoboda od přítomnosti hříchu a smrti, ale od „*zákona hříchu a smrti*“. Dokud jsme zde

na zemi, nebudeme svobodni od přítomnosti hříchu, ale skrze „*zákon Ducha života v Kristu Ježíši*“ jsme osvobozeni od **moci** hříchu a smrti.

Verš 3: Kromě toho Bůh nemůže dát nový život, aniž by jednal se starým životem. Jestliže je starý člověk pod Božím soudem, pak tento soud musí být vykonán. Proto čteme: „*Bůh poslav svého vlastního Syna v podobnosti těla hříchu, a pro hřích, odsoudil hřích v těle.*“

Jestliže jsme poznali krajní špatnost svého vlastního srdce a že v důsledku toho jsme pod odsouzením a smrtí, nemůžeme ustát, dokud neuvidíme, že se vším tím zlým Bůh jednal ke Svému uspokojení a že soud a smrt, které spočívaly na nás, byly nesený Někým jiným.

Jaká úleva to je, poznat, že Bůh sám jednal s naším hříšným stavem jako děti Adama a se všemi jeho důsledky. Je to Bůh, jenž se ujal našeho případu. Bůh nepřehlédl ani neignoroval náš hříšný stav. Naopak, posláním Svého vlastního Syna v podobnosti hříšného těla a jako oběť za hřích, odsoudil na kříži hřích v těle. Když Ježíš Kristus byl učiněn obětí za hřích, celý náš hříšný stav přišel před Boha v Osobě našeho Představitele či Zástupce. Jako na takového na Něho padl celý Boží svatý soud proti hříchu. Kdyby byl padl na nás, byli bychom provždy ztraceni; ale padl na Toho, jenž pro velikost Své Osoby – „Jeho vlastní Syn“ – mohl snést celý soud. Když soud padl na Krista, Bůh viděl, že náš soud byl vytrpěn. Když On zemřel, v Božích očích jsme zemřeli my, jak čteme: „*Náš starý člověk je ukřižován s Ním.*“ (Řím. 6,6)

Tak se učíme, že co nemohl učinit zákon, to bylo vykonáno na kříži. Zákon mohl odsoudit hříšníka, ale nemohl odejmout odsouzení.

b) Nový život prožívaný v moci Ducha (verše 4-13)

V této části kapitoly nám jsou ukázány praktické výsledky, které plynou z tohoto nového života prožívaného v moci Ducha Svatého.

Verš 4: Předně: Chodíme-li podle Ducha, pak **jsou splněny praktické požadavky zákona**. „Zákon není měřítkem křesťanského chození; čteme jen, že ten, kdo chodí podle Ducha, ho naplňuje... Duch nás jistě nechce vést v to, co odporuje Božímu zákonu. Zákon je prakticky naplněn, když nejsme pod zákonem, ale pod vedením Ducha.“ (J. N. D.) Požadavky zákona jsou naplněny ne tím, že činíme zákon pravidlem pro život, ale když v tomto novém životě chodíme podle Ducha.

Verš 5: Za druhé: Jestliže chodíme podle Ducha, **budeme mít na mysli věci Ducha**. To nás přenáší daleko za plnění požadavků zákona. Zákon nejde za regulování našeho chování na zemi v různých vztazích života. „Věci Ducha“ jsou nebeské věci ve spojení s nebeskými vztahy, které náležejí k životu v Kristu Ježíši. Duch nás vede „*do celé pravdy*“, do „*budoucích věcí*“, věcí Otcových a věcí týkajících se Krista (Jan 14,26; 16,13-15).

Ti, kteří chodí podle přání těla, budou mít své myšlení obráceno k věcem tohoto světa, které umí oceňovat jen tělo. Duch nemá co říci k věcem tohoto světa mimo zájmy Krista. Můžeme se jistě zeptat svých srdcí: Jsou naše mysli obráceny k věcem těla nebo k věcem Ducha?

Verš 6: Za třetí: **Chození podle Ducha povede k životu a pokoji**. Duch vede duši k prožitku života, a tak ji udržuje v klidném pokoji uprostřed všeho shonu a zmatku tohoto světa. On je skutečně silou oné studnice života v nás, která prýští vzhůru do věčného života (Jan 4,14). Následovat smýšlení těla znamená přivádět na duši pocit smrti tím, že je stavěna mimo dotyk s Bohem. „Všechna působení tužeb a vůle těla končí ve smrti. Ano, mají v sobě zásadu smrti, neboť to znamená žít bez Boha.“ (J. N. D.) A tak čteme v 1. Timoteovi 5,6: „*Ale ta, která žije rozmařile* (nebo: „*v návyku vášní /neřestí/*)“ ***je mrtvá, i když žije.***“ Smrt je oddělení od Boha. Mít v mysli věci těla bude nejen bránit našemu obecenství, ale povede to v duši věřícího k pocitu oddělení od Boha.

Verše 7 a 8: Musí to tak být vzhledem k tomu, že tělo je v naprostém odporu proti Bohu. Je nepřátelstvím vůči Bohu. Miluje věci, jež Bůh nenávidí, a nenávidí věci, které Bůh miluje. Kromě toho se vzpírá proti autoritě Boha. „*Není poddáno zákonu Božímu, ani nemůže být.*“ Z toho proto plyne, že „*ti, kteří jsou v těle*“ – kteří před Bohem jsou v Adamově postavení – „*se nemohou líbit Bohu*“. Není řečeno, že takoví se nemohou líbit člověku, anebo dělat mnoho věcí, které jsou přívětivé a dobročinné pro svět. Vedle činění zlého umí tělo dělat věci, které jsou mravně dobré; ale ve všech těchto věcech je v nějaké formě pohnutkou vlastní já. Proto ať tělo činí cokoli, nemůže se líbit Bohu.

Verš 9: Poněvadž za čtvrté věřící má Ducha, je ve spojení s tímto novým životem **viděn v novém stavu, „v Duchu“**. Na začátku kapitoly je na věřícího

pohlíženo jako v novém postavení – „v Kristu“, v protikladu ke starému postavení v Adamovi. Zde je viděn v novém stavu, „v Duchu“, v protikladu ke starému stavu „v těle“.

Tento stav je dalším důsledkem toho, že má Ducha Svatého, neboť apoštol říká: „Vy jste... v Duchu, jestliže totiž ve vás Duch Boží přebývá.“

Zde je přirozený stav člověka postaven do protikladu k plnému křesťanskému stavu. Není uvažován žádný stav mezi tím. Není to protiklad mezi přirozeným člověkem a znovuzrozeným člověkem, ale více protiklad mezi přirozeným člověkem a tím, co je pravdivé o křesťanovi – o takovém, v němž přebývá Duch Svatý. Svatí Starého zákona byli znovuzrozeni z Ducha stejně tak skutečně jako svatí Nového zákona, ale takoví nejsou v tomto oddílu uvažováni.

Část verše, která mluví o tom, že „jestliže kdo Ducha Kristova nemá, ten není jeho“, tvoří vsuvku. Buď jsi křesťan mající Ducha a jsi Kristův, anebo jsi přirozený člověk bez Ducha a ne Kristův.

To jsou ty dva stavy, uznávané v tomto verši. Ve skutečnosti může v duši narozené z Boha existovat stav, který nedosahuje plného křesťanského stavu, kdy duše nebyla ještě přivedena k tomu, aby věřila ve vzkříšeného a vyvýšeného Krista po Boží pravici. Ale takový stav v našem verši není zmiňován. Bylo by chybné z tohoto verše vyvozovat, že starozákonní svatí museli mít Ducha v nich přebývajícího, poněvadž jinak by nemohli být Kristovi.

Verš 10: Za páté: Jako jiný požehnaný výsledek toho, že máme Ducha, může být řečeno, že Kristus je „v nás“. Nejenže je věřící v Kristu před Bohem, **ale Kristus je ve věřícím ve Svém charakteru před lidmi.**

O Duchu Svatém se mluví jako o Duchu Kristově, protože Kristus ve Svém životě jednal v moci Ducha (Skutky 10,38); skrze věčného Ducha se obětoval Bohu ve Své smrti (Žid. 9,14) a skrze Ducha byl vzkříšen z mrtvých (Řím. 1,4). Může být řečeno, že „Jeho celý život byl vyjádřením působení Ducha – Ducha v člověku“.

Jestliže Duch, který jednal v Kristu tak dokonale, přebývá ve věřícím, musí to být proto, aby vyjádřil či reprodukoval charakter Krista ve věřícím, takže může být řečeno, že Kristus je v nás. Avšak jestliže je Kristus v nás skrze Ducha, pak Duch musí být energií tohoto duchovního života, aby tu mohla být praktická spravedlnost. Jestliže je tělo /tělesnost/ energií života, může to

být jen k hříchu a tělo /lidské tělo/ je nástrojem, skrze který se tělo /tělesnost/ projevuje. Proto je třeba tělo považovat za mrtvé, **pokud se týká hříchu**. Ale Duch, který nyní přebývá v těle, je zdrojem a energií života vzhledem k praktické spravedlnosti.

Verš 11: Za šesté tu je ještě jiné působení Ducha Svatého – **konečné vysvobození z našeho smrtelného těla, z přítomnosti hříchu a smrti**. Duch Svatý je Duch Boží a Bůh vzkřísil Ježíše z mrtvých. Jestliže v nás přebývá Duch Boží, Bůh v nás vykoná to, co už vykonal v Kristu.

V úvodních verších 1 až 11 této kapitoly máme tedy pravdu o tom, co Bůh v minulosti vykonal pro věřícího, co Bůh s věřícím činí v přítomnosti a co Bůh ještě učiní v budoucnosti pro úplné vysvobození Svého lidu. V minulosti skrze oběť Pána Ježíše na kříži odsoudil hřích v těle. V přítomnosti nás osvobozuje od zákona hříchu a smrti skrze Ducha života v Kristu Ježíši. A v budoucnosti Boží moc, působící skrze Jeho Ducha, dokoná úplné a konečné vysvobození od těla samého.

Verše 12 a 13: Praktický závěr pro věřícího je, že tělu nedluží nic. Tělo, viděné jako zlý princip, už nemá nad námi žádná práva. Žít pouze podle těla končí ve smrti. Ale jestliže skrze Ducha umrtvujeme skutky těla, budeme žít. Skutky těla jsou ty věci, které jsou výsledkem těla /tělesnosti/, působícího skrze tělo /fyzické/.

Apoštol říká: „*Dlužníci jsme ne tělu.*“ Ale neříká, že jsme dlužníci Duchu, protože to by znamenalo stavět nás pod vyšší zákon, jehož naplnění by bylo ještě nemožnější než naplnění Mojžíšova zákona. Neznamená to, že nejsme odpovědní žít podle Ducha, ale že tato odpovědnost není vykonávána zákonnými povinnostmi, ale mocí nových náklonností, které Duch uděluje.

Je důležité vidět, že i když máme nový život s duchovními schopnostmi, umožňujícími nám těšit se z Boha, přece je tento život závislý život, který potřebuje sílu a musí mít nějaký předmět. V Římanům 7 vidíme člověka s novým životem, majícího „*zvláštní libost v zákoně Božím podle vnitřního člověka*“ (Řím. 7,22), jenž však nemá ani sílu ani předmět. V těchto úvodních verších 8. kapitoly máme nový život, jehož předmětem je Kristus, pro kterého žijeme, a Ducha jako sílu, skrze niž žijeme.

c) *Duch Svatý jako odlišená Osoba, působící ve věřících (verše 14-27)*

V prvních třinácti verších se sice mluví o Duchu jako o přebývajícím ve věřících, ale je viděn spíše zvláště ve spojení s novým životem. Předložená pravda má spíše co činit s tím, co Bůh **s námi** působí jako s těmi, kteří jsou ztotožnění s novým životem. V této druhé části kapitoly, ve verších 14 až 27, je Duch viděn jako odlišená Osoba, která **v nás** působí. V poslední části kapitoly, ve verších 28 až 39, je to ne tolik Bůh s námi nebo v nás, ale Bůh působící **pro nás** ve Svém vnějším konání.

Verš 14: Prvním velkým účelem vedení věřících Duchem Božím je způsobit v nich charakter, který náleží synům Božím, takže dle svých charakterových znaků jsou synové Boží.

Verše 15 a 16: Nadto takoví nebudou syny jen dle svých charakterových znaků, ale budou vědomě syny. Budou volat: „*Abba, Otče*.“ To je, jak jeden řekl, „jasné a určité svědectví Ducha, který v nás přebývá, že jsme děti. Není to důkaz skrze Slovo“ (J. N. D.). Byli jsme tak přivedeni do postavení synů a do vztahů dětí.

Verše 17 a 18: Nadto jsme-li děti, jsme také dědicové. Dědic je ten, kdo má ve výhledu dědictví. Dále jestliže jsou věřící Božími dědici, jsou spoludědici s Kristem, a proto naším dědictvím není nic menšího než sláva s Kristem. Jak požehnaný je potom náš výhled. Kdybychom si jen uvědomovali blahoslavenství a skutečnost těchto velkých pravd, jak jinak bychom smýšleli o sobě navzájem. V očích tohoto světa jsme snad nevědomí a malé ceny; ale ve světle našeho slavného dědictví mají ty nejvyšší pocty, které tento svět může udělit, malou cenu. Ještě se neukázalo, co budeme.

Zatím jsme povoláni, abychom „*spolu s Ním trpěli*“. Jiná místa Písma mluví o tom, že trpíme pro Něho kvůli našemu svědectví. Zde to je společný úděl všech věřících, aby s Ním trpěli, který zahrnuje to, že cítíme spolu s Ním utrpení světa, jímž procházíme. Když On byl zde na zemi, cítil ve Svém duchu trápení a bolest, hlad a potřeby, nemoc a úzkost, které hřích přinesl na svět. Byl hnut soucitem, hluboce vzdychal kvůli tvrdosti lidí. Plakal nad hříšníky a plakal se svatými. Jsme-li vedeni Duchem, budeme svou malou mírou cítit tak, jak On cítil, ne pouze lidským soucitem, ale božským.

Procházíme světem, který Krista zavrhl – světem marnosti, hříchu a trápení. To, že známe Boha jako svého Otce a blaženost slávy, ke které jsme na cestě,

nám dává jen ještě hlubší pocit o trápení a bídách světa, jimiž procházíme. Ale utrpení přítomné doby nejsou hodná, aby byla srovnávána se slávami, které přijdou. Utrpení pomíjí, slávy jsou věčné.

Verše 19-21: Stvoření je ve stavu bídy a zkaženosti, které jsou výsledkem pádu do hříchu. A takové bude, dokud nebudou zjevení Boží synové v tělech slávy. U stvoření nejde o duše, které potřebují být vykoupěny, ale o těla, která jsou podrobena zkáze. Synové jsou předměty milosti, která vykoupila jejich duše a dala jim dědictví ve slávě. Stvoření nemůže být předmětem milosti, ale bude sdílet slávu, která přinese vnější požehnání tomuto světu trápení. Kvůli tomuto vysvobození od úpadku čeká stvoření na zjevení slávy synů Božích.

Nestalo se to skrze vůli stvoření, že je poddané marnosti, ale skrze pošetilost člověka. Ale přichází sláva, a proto jestliže stvoření je poddáno marnosti, je takové v naději na vysvobození z otroctví zkázy. Jestliže nemůže sdílet svobodu milosti, která osvobozuje od hříchu a soudu, bude sdílet svobodu slávy, která pozvedá každý tlak z těchto těl.

Verše 22 a 23: Tak křesťan není v nevědomosti o bídě sténajícího stvoření. Vedeni Duchem, věřící mají mysl Kristovu a mohou říci: *„Víme, že všechno stvoření spolu lká, a spolu ku porodu pracuje až posavad.“* Ti, kdo zavrhuji pád do hříchu, přičítají všechnu tu bídu a lkání stvoření přírodním příčinám a ve své pošetilosti si představují, že mohou tu bídu odstranit svými vlastními snahami. My víme, že od pádu do hříchu až posavad stvoření lká a pracuje k porodu v bolesti, a bude tak činit až do zjevení synů Božích.

Nadto nejen známe pravý charakter lkajícího stvoření, ale můžeme soucítit s lkáním stvoření. Majíce na jedné straně božské porozumění skrze Ducha a božské náklonnosti nového života, a na druhé straně tělo, které nás váže k padlému stvoření, jsme schopni vpravit se do trápení a béd lkajícího stvoření. Lkání je pociťování bídy způsobem podle Boha. Naše cítění trápení vyplývá z více než z toho, že jsme pouhými pozorovateli, neboť jsme s lkajícím stvořením spojeni svými těly, která jsou poddána marnosti, nemoci, bolesti a smrti.

Toto lkání však není naříkání, ovoce nespokojenosti, ale působení Ducha Svatého v srdci. Bůh dovoluje lkání, ale nikdy reptání. Zatím čekáme na adopci – na plné požehnání, kdy naše tělo bude vykoupeno.

Verš 24: Vykoupení těla je věcí naděje, a v tomto smyslu jsme „*spaseni v naději*“. Ta naděje neznamená žádnou nejistotu, ale pouze to, že požehnaní se ještě nezjevilo. „*Naděje pak, která se vidí, není naděje. Neboť co kdo vidí, proč by se toho ještě nadál?*“

Verš 25: S touto nadějí, zářící před námi, můžeme s trpělivostí očekávat jistotu slávy, která bude ve svůj čas zjevena. Když v sobeckém duchu anebo jako pouzí moralizující přihlížející hledíme na trápení kolem sebe, kvůli moci zla se unavíme a budeme netrpěliví. Jestliže se na to vše díváme v moci Ducha, budeme „*s trpělivostí čekat*“.

Shrňme pravdu těchto veršů:

- **známe** pravý charakter této scény,
- **lkáme** v božském soucitu s její bídou,
- **čekáme** na vykoupení těla,
- čekáme **v naději** a čekáme **v trpělivosti**.

Verše 26 a 27: Když pozorujeme hromadící se trápení tohoto lkajícího stvoření a uvědomujeme si svoji potřebu, jistě můžeme nalézt úlevu v modlitbě. Ale ani tak nevíme, jak se máme modlit, jak by náleželo. Ať už jakkoli mnoho toho snad víme o Kristu, o sobě samých nebo o trápeních lkajícího stvoření kolem sebe, vždy bude pravdou, že dokud jsme zde na zemi, budeme znát jen z části. Nejsme schopni pojmut velikost a slávu Krista, ani slabost a nemoci těla a trápení lkajícího stvoření.

Ale Jeden přišel, aby v nás přebýval, jenž je na jedné straně schopen oznamovat Boží lásku a brát z Kristových věcí a ukazovat nám je; a na druhé straně zná všechnu hloubku naší potřeby a je schopen předkládat tuto potřebu Bohu. Duch Svatý může předkládat Kristovy slávy nám, a naše potřeby a slabosti Bohu.

Nadto když jsou naše potřeby předkládány Duchem Božím, jsou předkládány s opravdovostí, kterou žádná lidská slova nemohou vyjádřit. Lkání vždy předpokládá hloubku citění, jdoucí za schopnost vyjádření slovy. Z tohoto důvodu pouze Bůh může vyložit lkání. Proto je řečeno: „*Ten pak, který jest zpytatel srdcí, zná, jaký by byl smysl Ducha*“, i když myšlení Ducha je v nás vyjádřeno vzdechy.

Poněvadž Duch je božská Osoba, činí přímluvy za svaté podle Boží vůle. V našich přímluvách může být mnoho slabostí a vad. My se za druhého můžeme

přimlouvat podle toho, co si myslíme, že pro toho druhého bude nejlepší, nebo podle toho, jaký způsob odpovědi si přejeme. Proto naše prosby často nejsou „podle Boha“.

Jestliže nám naše slabosti brání umět se modlit, jak bychom měli, Duch nám přichází na pomoc. Předně za nás prosí; za druhé prosí s lkáními; za třetí prosí podle Boží vůle.

Kristus, Služebník svatyně, se v nebi přimlouvá, aby nás udržel v souladu se slávou oné scény. Duch Svatý, který přebývá ve svatých na zemi, se přimlouvá podle dokonalé známosti našich potřeb v poušti.

d) Bůh je pro nás ve Svém vnějším působení (verše 28-39)

Apoštol ukázal, jak požehnaně v nás Duch Svatý jedná skrze nový život v Kristu, a jak v nás jedná přebývajícím Duch Svatý, takže jsou působeny duchovní zkušenosti. Nyní se učíme, že nejen je Bůh Duch Svatý v nás, ale že Bůh je **pro nás** ve „všech věcech“, které se dějí kolem nás. Vzhledem ke všem okolnostem života, zkouškám, trápením, bojům a nesnázím snad nevíme, jak se máme modlit, jak by náleželo; ale to víme, že „*milujícím Boha všechny věci napomáhají k dobrému*“. Snad vždy nevidíme, jak tato ztráta nebo ona zkouška působí k našemu dobrému, ale víra ví, že dobré bude výsledkem v čase i ve věčnosti. Na to, abychom rozuměli způsobu, jakým všechny věci působí k dobrému, snad musíme čekat, tak jak Pán řekl Petrovi: „*Co já činím, ty nevíš nyní, ale potom zvíš.*“ (Jan 13,7) Kdosi jiný řekl: „Utrpení snad nebudou odstraněna, ale utrpení jsou k požehnání.“

Aby naše srdce byla ujištěna, že všechno působí k dobrému, je nám připomenuto, že jsme „*povolání*“ od Boha. A jestliže jsme povolání, Bůh má s námi nějaký cíl. Bůh nás zachraňuje, protože potřebujeme záchranu; Bůh nás povolává, protože nás chce. Všechny Boží cesty s námi v přítomné době mají na zřeteli naplnění Jeho úmyslu pro nás v budoucnosti.

Verše 29 a 30: Nejsme ponecháni na pochybách ohledně blahoslavenství Božího úmyslu pro nás. Tento úmysl má svůj střed v Jeho Synu. Božím úmyslem bylo mít velký zástup připodobněný obrazu Jeho Syna a ve vztahu ke Kristu jako Jeho bratry, mezi kterými Kristus bude nejvyšší – Prvorozený.

Povolání předpokládá Boží předzvědění. Nikdo nemůže Bohu upřít takové předzvědění; ale jestliže Bůh vše předem ví, je pro Něho rovněž snadné předurčit naši budoucnost. Předurčení se vždy jeví, že má na zřeteli nějaké

zvláštní a rozlišující požehnání, ke kterému jsme povoláni. Nadto se zřetel na předurčené požehnání jsme byli ospravedlněni. Ospravedlnění má na zřeteli slávu. Nejsme ospravedlněni, abychom byli vyvýšeni v tomto světě, ale abychom byli s Kristem oslaveni v budoucím světě. Nicméně ačkoli čekáme na slávu, je o ní mluveno, podobně jako o ospravedlnění, jako kdyby už byla naplněna. Není tomu tak proto, že všechno je zde představeno jako z Boží strany? A Bůh může povolávat to, co není, jako kdyby to bylo. Máme v sobě tělo /tělesnost/; a máme tělo, které je poddané nemoci a slabosti. Jsme obklopeni lkajícím stvořením. Musíme se setkávat se zkouškami a nesnázemi, zármutkem a utrpením. Ale víra už skutečnějuje, že Bůh je pro nás. Bůh byl pro nás před lkajícím stvořením. V tom a skrze to všechno je Bůh pro nás. Nad tím vším je Bůh pro nás a za tím vším je Bůh pro nás. V tomto velkém oddílu nejde o to, co my snad můžeme být pro Boha, ale o to, čím Bůh je pro nás. A obdivuhodná skutečnost je, že právě hřích, skrze který jsme se sami ničili, se pro Boha stal příležitostí, aby ukázal, že On je pro nás.

Verše 31 a 32: Závěr je, že: „*Je-li Bůh pro nás, kdo může být proti nám?*“ Nevěra snad hledí na zkoušky a trápení a na nesnáze cesty a v duši snad vyvstane otázka: „Může být Bůh po tom všem pro mne?“ Víra ví, že věčné svědectví o tom, že Bůh je pro nás, není nalezeno v okolnostech, jimiž procházíme, ale v daru Syna. Jestliže Bůh „*neušetřil Syna, ale vydal ho za nás za všechny*“, pak skutečně musí být „*pro nás*“. Jestliže už dal ten největší dar, nemusíme mít žádné pochybnosti ohledně požehnání, která dal a měl v úmyslu pro nás. Když neušetřil Svého Syna na kříži, ale vydal ho za nás za všechny, může nám nyní spravedlivě a volně dát „*všechny věci*“.

Verš 33: Z velké pravdy, že Bůh je pro nás, vyvstává trojí výzva: Předně: „*Kdo bude žalovati na vyvolené Boží?*“ Prostá a požehnaná odpověď, která čelí každé žalobě, je: „*Bůh jest, který ospravedlňuje.*“

Verš 34: Za druhé: „*Kdo jest, který odsoudí?*“ Jestliže Bůh ospravedlní, kdo může odsoudit? Aby odpověděl na tuto otázku, apoštol spojuje v jednom verši smrt, vzkříšení a nanebevstoupení Krista. Epištola už ukázala, že Bůh ospravedlňuje věřícího skrze smrt Krista a představuje dokonalost tohoto ospravedlnění ve vzkříšení Krista. Kristus se nyní ve slávě přimlouvá za ty,

které ospravedlnil. Jestliže zde je aktivní nepřítel, jenž je vždy připraven žalovat na svatě, je tu živá Osoba, která se za ně přimlouvá.

Verš 35: To vede ke třetí výzvě: „*Kdo nás odloučí od lásky Kristovy?*“ Apoštol vyjmenovává sedm forem zkoušky. Každá forma zla, s níž se musíme setkávat, když procházíme tímto světem, může být zařazena pod některou z těchto zkoušek. Různou mírou a v různých dobách snad musíme čelit některým z těchto zkoušek, ale ani jedna z těch věcí nás nemůže odloučit od Kristovy lásky.

Verše 36 a 37: Tato slova jsou citována, aby ukázala, že svatí staré doby byli vystaveni těmto zkouškám a často v takové extrémní formě, že mohlo být řečeno, že po celý den byli v nebezpečí smrti. A tak na ně svět pohlížel jako na ovce pro zabití. Ale to je neoddělilo od Kristovy lásky. Byli více než vítězové; nejenže ve zkoušce pevně stáli, ale bylo jim ve zkoušce požehnáno „*skrze Toho, který nás miloval*“.

Verše 38 a 39: Apoštol mluvil o viditelných nebezpečích přítomného života a o Kristově lásce. Končí zmínkou o neviditelných nebezpečích a o Boží lásce. Vyjmenovává seznam daleko hlubších těžkostí, než jsou ty, které jsou spojené s časným životem. Mluví o smrti s jejími hrůzami, a o životu s jeho tajemstvími, o neviditelných a duchovních mocích, které se mohou postavit proti nám, a o budoucích věcech, stejně jako o přítomných věcech. Jsme si vědomi své nedostatečnosti, abychom se postavili časným nebezpečím, jimž jsme vystaveni. Oč větší je naše bezmocnost vůči neviditelným a duchovním mocem. Nicméně apoštol pro naši útěchu říká: „*Jist jsem zajisté,*“ že žádná z těchto věcí „*nebude moci nás odloučiti od lásky Boží*“ – té lásky, která našla dokonalé vyjádření „*v Kristu Ježíši, Pánu našem*“.

3. oddíl

Boží jednání s lidmi v různých obdobích

(Římanům 9 až 11)

1. Úvod

V první části Epištoly byli všichni lidé, ať Židé nebo pohané, usvědčeni Božím slovem, že jsou před Bohem na společné úrovni jako hříšníci pod soudem a že nemají sílu, aby se sami před soudem zachránili.

Pak je nám ukázán způsob, jakým Bůh ve spravedlnosti způsobil požehnání člověka skrze smrt a vzkříšení Pána Ježíše. Takto zajištěné požehnání pro ty, kdo věří, je plně shrnuto v 8. kapitole.

V mysli Žida však ihned vyvstane těžkost. Tato svrchovaná milost, která uzavírá všechny stejně pod soud a nabízí požehnání pro všechny, by mohla budít dojem, že dává stranou zvláštní zaslíbení učiněná Izraeli. Z 1. Mojžíšovy 15, 17 a 18 je jasné, že Bůh měl úmysly požehnání pro Izrael a skrze Izrael. Tyto úmysly požehnání pro Izrael a svět byly vyjádřeny v zaslíbeních bez podmínek, učiněných Abrahamovi. Potom vzniká otázka: Jak je možné uvést do souladu svrchovanou Boží milost vůči všem (tj. vůči Židům i pohanům – p. p.) se zvláštními zaslíbeními učiněnými otcům ve prospěch Izraele? Touto nesází se zabývá třetí oddíl Epištoly – kapitoly 9, 10 a 11. Tyto kapitoly nám ukazují Boží cesty s Izraelem a se světem v průběhu jednotlivých období, či domácností, v historii světa. Ukazují dokonalý soulad Boží svrchované milosti s Jeho zvláštními zaslíbeními Izraeli.

9. kapitola dokazuje, že Boží svrchovaná milost je jediným základem všech požehnání, ať pro Izrael nebo pro pohaný.

10. kapitola ukazuje, že pád Izraele otevírá svrchované milosti cestu pro požehnání pohanům.

11. kapitola předpovídá, že zavržení Boží milosti od pohanů připraví cestu pro obnovu Izraele.

2. Milost je jediným základem požehnání pro všechny (*Římanům 9*)

Židé nejenom měli námitky proti učení o milosti, přinášéném apoštolem, ale stavěli se i proti apoštolovi samotnému. Říkali, že apoštol učí všude všechny lidi proti lidu, zákonu a chrámu (Skutky 21,28).

Apoštol v 9. kapitole na tyto námitky odpovídá. Předně ve verších 1 až 5 probírá otázku z osobního hlediska. Potom ve zbytku kapitoly reaguje na námitku, že Boží milost vůči všem vyprazdňuje zvláštní zaslíbení Izraeli. Jasně dokazuje, že když bude každé zaslíbení naplněno, bude to na základě milosti.

Verše 1-5: Pokud jde o něho, je dalek toho, aby byl proti svým příbuzným podle těla, ale má velký zármutek a ustavičnou bolest kvůli nim. Vskutku, jeho myslí prošlo přání, aby on sám byl od Krista zavržen, kdyby bylo možné, aby tímto způsobem bylo přineseno požehnání Izraeli. Kromě toho, jak by mohl lehkovážně přemýšlet o těch, jejichž je přijetí za syny i sláva i smlouvy i zákona dání i služby a zaslíbení; a nad to nade vše, z nichž přišel podle těla Kristus, který jest nade všechny Bůh velebený na věky.

Nebyl to Pavel, kdo si málo cenil výsad Izraele, ale spíše ti, kteří na Pavla žalovali. Neboť nezavrhli oni svého Mesiáše? Jak říká na konci kapitoly, „*urazili se o kámen urážky*“ a zavrhli Krista, jako kdyby to byl pouze tesař. Pavel naopak vyhlášoval Jeho slávu, když říkal, že On je nade všechny Bůh velebený na věky.

Verš 6: Když apoštol odpověděl na útoky činěné na sebe, přechází k důkazu, že Boží svrchovaná milost, která se ujímá pohanů, nemaří Boží slovo, které dalo zvláštní zaslíbení Izraeli.

Pavel učil, že všichni, ať Židé nebo pohané, přicházejí pod požehnání na základě svrchované milosti. Žid okamžitě namítne, že toto učení popírá zaslíbení, kterých se jim dostává na základě **přirozeného původu**. Na tuto námitku apoštol odpovídá, že ne všichni ti, kdo jsou Izraelští přirozeným původem, jsou pravým Božím Izraelem, kterému byla učiněna zaslíbení. Potom se obrací k Písmu, aby dokázal své tvrzení.

Verše 7-9: Nejprve se obrací k historii Abrahama. Zde je zřejmé, že jestliže Žid trvá na přirozeném původu, musí připustit k požehnání Araby, protože

ti pocházejí z Abrahama skrze Izmaele (1. M. 25,12-18). Přirozený původ je tedy vyloučen. U Izáka vidíme požehnání zajištěné na principu svrchované vyvolující milosti, neboť čteme: „*V Izákovi bude nazváno tvé símě.*“ Izmael byl dítětem těla, ale Izák byl dítětem zaslíbení. Že toto zaslíbení bylo podle svrchované milosti, je učiněno naprosto jasným slovy: „*V též čas (Já) přijdu, a Sára bude mít syna.*“

Verše 10-12: Apoštol potom přechází k historii Izáka a dokazuje tentýž princip na příkladu jeho dvou synů. U Abrahama mohl Žid namítat, že synové měli různé matky. Ale žádná taková námitka nemohla být vznesena v případě synů Izáka. Jákob i Ezau byli oba synové Rebeky. Jestliže tedy požehnání je skrze přirozený původ, pak potomci obou synů by zdědili zaslíbení. Ale potom by Žid musel zahrnout Edomity. To by žádný Žid neudělal. Zde je tedy opět přirozený původ vyloučen a je vidět, že požehnání je jen na základě svrchované volby, která řekla: „*Starší sloužiti bude mladšímu.*“ Kromě toho bylo toto řečeno dříve, než se narodili, a proto dříve, než „*co dobrého nebo zlého učinili*“, a to dokazuje, že Boží svrchované povolání nezávisí na skutcích toho, který je povolán, ale na milosti Toho, jenž povolává.

Verš 13: K tomu po dlouhých stoletích po době, kdy žili a jejich charakter se vyvinul, Bůh řekl: „*Jákoba jsem miloval, ale Ezau nenáviděl jsem.*“ Jákob, se všemi svými mnohými chybami, byl muž víry a přichází do požehnání na základě milosti. Ezau, s mnoha přirozenými přednostmi, neměl Boží bázeň a nedosahuje požehnání, ačkoli je dle přirozeného původu starší syn.

Verše 14 a 15: Na tyto argumenty může tělo namítnout, že vyvolit jednoho a ne druhého je nespravedlivé. Je tedy u Boha nespravedlnost? Nikoli, říká apoštol. Aby odpověděl na tuto námitku, apoštol se obrací ke zvláštnímu případu v historii Izraele, ve kterém je jasné, že Bůh jednal ve svrchované milosti, a přece nemohl být obviněn z nespravedlnosti. Připomíná hrozný hřích Izraele, když udělali zlaté tele a klaněli se mu. O nepravosti tohoto jednání nemůže být pochyb. Porušili první přikázání a trestem byla smrt. Spravedlnost by je bývala mohla všechny zničit. Ale co udělal Bůh? Uchýlil se ke Svě svrchovanosti a řekl: „*Smiluji se, nad kým se smiluji, a slituji se, na kým se slituji.*“ Bůh se uchyluje právě k tomu principu, proti kterému má Žid

námítky, a kdyby toho nebylo, všechen Izrael by byl zničen. Je tedy nemožné, aby Žid říkal, že to bylo nespravedlivé, když Bůh jednal ve svrchované milosti.

Verš 16: Takto apoštol ukazuje, že požehnání není věcí lidské vůle nebo lidských aktivit, nýbrž že je zcela závislé na svrchované milosti Boha, jenž prokazuje milosrdenství.

Verše 17 a 18: Ale mohla by být vznesena další námitka. Někteří mohou říci: „Vidíme, že v případě Izraele a telete tu nebyla žádná nespravedlnost, když Bůh užil Své svrchovanosti, aby žehnal; ale jak je to v případě, když Bůh jedná v soudu?“ Aby odpověděl na tuto námitku, apoštol bere případ faraona, aby ukázal, že Bůh není v soudu nespravedlivý.

Když si Izrael udělal zlaté tele, jednal zle a Bůh ve svrchovanosti ukázal milosrdenství. Faraó jednal také zle, a Bůh ho soudil. Kde tady jedná Boží svrchovanost? Není viděna ve skutečnosti, že Bůh opakovaně jednal ve svrchované milosti, když ukončoval rány? Ale toto milosrdenství se jen stalo příležitostí k tomu, aby faraó zatvrdil své srdce (viz. 2. M. 7,13.22; 8,15.19.32; 9,7). Nakonec, když faraó zatvrdil své srdce, čteme: „*I posilnil /zatvrdil/ HOSPODIN srdce faraonovo.*“ (2. M. 9,12)

Bůh neučinil faraona zlým. Bůh nevede žádného člověka k tomu, aby hřešil. Ale když se faraó sám prokázal být zlým a tvrdošíjným, Bůh v soudu zatvrdil jeho srdce. K tomuto zatvrzení však nikdy nedojde, dokud se člověk sám neukáže, že je zlý. Přirozený padlý člověk, jak je popsán v 1. kapitole Římanům, se nejprve vzdává Boha, a potom se ho vzdává Bůh. Tak tomu je s Izraelem. Národ slyšel „*kázání*“ o Pánu a viděli „*ráme Páně*“ a zavrhlí jak Jeho slova, tak i skutky, nežli se na nich uplatnila slova: „*Oslepil oči jejich a zatvrdil srdce jejich.*“ (Jan 12,37-41)

Tak tomu bude s křesťanstvem, „*protože lásky pravdy nepřijali, aby spaseni byli. A proto pošle jim Bůh mocné dílo podvodů, aby věřili lži*“ (2. Tes. 2,10. 11).

Je proto pravdivé, že ať Bůh jedná ve svrchovaném milosrdenství nebo v soudu, jedná podle Své vůle. Proto má milosrdenství s tím, s kým **On chce** mít milosrdenství, a koho **On chce**, zatvrzuje. Ale v obou případech jedná spravedlivě.

Verše 19-21: Ale je-li tomu tak, někdo řekne: „*I proč se pak hněvá?*“ Kdo vzdoroval Jeho vůli? Jestliže Bůh zatvrdí člověka, jak si člověk může sám pomoci a jak může Bůh člověku vyčítat? Apoštolova první odpověď na tuto námitku je velmi rázná. Ptá se: „*Kdo jsi ty, že odmlouváš Bohu?*“ Jestliže nerozumíš, má se Bůh zodpovídat ze Svých záležitostí tobě? Musíme mít na paměti, že my jsme pouzí lidé a že Bůh je Bůh; a dobře děláme, když Mu dáváme Jeho místo jako Bohu. Bůh je Ten, kdo formuje. Člověk je věc formovaná. A bude si formovaná věc stěžovat na Toho, jenž formuje, slovy: „*Proč jsi mne tak udělal?*“

Nemá hrnčír absolutní moc nad hlinou – aby udělal jednu nádobu ke cti, anebo, chce-li, aby udělal nádobu k necti? Apoštol takto vyhlašuje absolutní Boží právo jednat podle toho, jak On chce, aniž by se člověku zodpovídal ze Svých záležitostí. Nicméně, i když ilustrace hrnčíře vyhlašuje tím nejsilnějším způsobem absolutní Boží právo jednat tak, jak se Jemu líbí, neučí, že Bůh **učinil nějakou nádobu k necti**. Ilustrace prostě vyhlašuje a zdůrazňuje Boží svrchovaná práva.

Verše 22 a 23: Způsob, jakým Bůh užívá tuto absolutní moc, je viděn v Jeho jednání vůči nádobám hněvu a nádobám milosrdenství. Pokud se týká nádob hněvu, je skutečně napsáno, že jsou „*připravené k zahynutí*“. Ale nečteme, že by je Bůh připravil pro zahynutí. On učinil Svoji moc známou ne jejich přípravou k zahynutí, ale snášením jich s mnohou trpělivostí. Pokud se týká nádob milosrdenství, čteme, že takové On „*předem připravil k slávě*“. Bůh snášel Amorejské za staré doby s mnohou trpělivostí, dokud se sami nepřipravili ke zkáze svými nepravostmi, jejichž míra se „doplnila“. Pak přišel soud (1. M. 15,16).

Verš 24: Nádoby milosrdenství jsou viděny v těch, kdo jsou povoláni skrze evangelium v svrchované milosti nejen pouze z Židů, ale také z pohanů. Když uznáme, že všechno požehnání spočívá na Boží svrchovanosti, musí být pohan připuštěn k požehnání stejně jako Žid.

Verše 25 a 26: Apoštol dokazuje své tvrzení tím, že se obrací k Písmům, která Židé vlastnili. V 25. verši cituje z Ozeáš 2,23, aby dokázal povolání Židů; potom z Ozeáš 1,10, aby dokázal povolání pohanů.

Verše 27-29: Apoštol dále cituje proroka Izaiáše, aby ukázal, že ať byl izraelský lid jakkoli četný, bude spasen jen ostatek. To, že tento ostatek byl ušetřen, bylo jen díky svrchované milosti Pána, jak prorok říká: *„Byť byl Pán zástupů (Sabaoth) nepozůstavil nám semene, jako Sodoma učinění bychom byli a Gomoře byli bychom podobni.“* Nebýt milosti, byli by naprosto zničeni.

Verše 30-33: Apoštol shrnuje své zdůvodnění, když ukazuje, že pohané obdrželi požehnání na principu víry, zatím co Izrael se minul požehnání, když je hledal na principu zákona. V důvěře ve svou vlastní spravedlnost zamítl milost a zavrhl Toho, jenž přišel v pokorné milosti. Klopýtli o kámen urážky – o Krista v ponížení.

3. Milost, žehnající pohanům po pádu Izraele (Římanům 10)

Učení 9. kapitoly nejen prokazuje, že Boží jednání ve svrchované milosti ke všem je dokonale v souladu s Jeho zvláštními zaslíbeními Izraeli, ale že zaslíbení Izraeli mohou být naplněna jen na principu milosti.

Desátá kapitola ukazuje, že Izrael, když byl zkušěn evangeliem Boží svrchované milosti, klopýtl a padl; a že pád Izraele otevřel dveře požehnání pohanům.

Verše 1 a 2: Apoštol začíná tuto část své Epištoly opětným ujištěním o své lásce k Izraeli. Touha jeho srdce a modlitba k Bohu byly, aby Izrael byl spasen. Může jim vydat svědectví, že mají horlivost pro Boha, ačkoli ne podle známosti o Bohu, jak byl zjeven v Kristu skrze evangelium.

Verše 3 a 4: Apoštol pak ukazuje, jak Izrael přišel o požehnání. Protože byli nevědomí ohledně Boží spravedlnosti zjevené v evangeliu, snažili se získat svou vlastní spravedlnost podle zákona. Protože lpěli na své vlastní spravedlnosti, nepoddali se Boží spravedlnosti. Evangelium jasně ukazuje, že Kristus je konec zákona ke spravedlnosti každému, kdo věří. Žel, Izrael neuvěřil v Krista. Urazili se o Krista.

Verše 5-8: Apoštol pak proti sobě staví spravedlnost, která je ze zákona, a spravedlnost, která je z víry. Dost zvláštním způsobem, jak bychom si mohli myslet, nalézá důkaz toho, že požehnání je zajištěno vírou, v tom, co napsal Mojžiš. Princip zákona je jasně: *„Který by koli člověk činil ty věci, živ bude*

v nich.“ Jestliže dodrží zákon, obdrží život skrze svoji vlastní spravedlnost. Ale věřící si uvědomuje, že nedodržel a nemůže dodržet zákon, a když selhal v činění správného, nemůže mít zajištěné požehnání na tomto základu. Potom následuje pozoruhodný citát z 5. Mojžíšovy knihy, aby ukázal cestu, po níž jde víra.

V tomto oddílu z 5. Mojžíšovy 30,11-14 Mojžíš hledí k době, kdy Izrael naprosto selže na základě svého vlastního konání, a budou vyhnáni ze země a rozptýleni „*mezi národy*“. Potom, jestliže se ve své bídě obrátí k Pánu celým svým srdcem, budou mluvit jazykem víry. Když na půdě zákona bude vše ztraceno, obrátí se k Bohu v prosté víře.

Víra neřekne: „*Kdo vstoupí na nebe?*“ Nemusíme vystupovat do nebe, abychom prosili Boha, aby nám přišel na pomoc; to by bylo popření toho, že Kristus přišel z nebe. Víra ani neřekne: „*Kdo sestoupí do propasti?*“ To by bylo popření toho, že Kristus byl ve smrti a vstal z mrtvých. Když Izrael lpěl na svých vlastních skutcích, nedbal na mocné skutečnosti evangelia – že Kristus přišel, byl ve smrti a byl vzkříšen z mrtvých.

Co tedy říká víra? Víra si uvědomuje, že požehnání nemůže být získáno našimi skutky, ale jen skrze Krista, a proto přijmout požehnání je věcí vyznání Krista svými ústy jako výsledek víry v srdci. To slovo je blízko tebe, „**v ústech tvých a v srdci tvém**“.

Verše 9 a 10: Apoštol používá princip z citátu a ukazuje, že naše požehnání je zajištěno skrze víru v Krista, jejíž skutečnost je prokázána vyznáním rtů. Kristus je duši představen jako Ten, který vykonal dílo odpovídající Boží slávě a vycházející vstříc potřebě člověka. Potřebná duše uvěří ve své srdci radostné zvěsti. Uvěřit v srdci znamená uvěřit jako někdo, kdo má osobní zájem na tom, čemu věří. Věřím jako ten, kdo vidí osobní důležitost toho, co pro mne Kristus vykonal. Vidím, že pro své spasení potřebuji Krista a Jeho dílo, a že bez Krista jsem pro věčnost ztracen. Jak to někdo řekl: „Víra srdce působí vyznání úst; tak se vyznání úst stává důkazem upřímnosti víry.“

Verš 11: Dále ten, kdo vyznává jméno Ježíš, shledá, že má od Boha podporu jako odpověď na toto jméno, jak Izaiáš říká: „*Všeliký, kdo věří v něj, nebude zahanben.*“ (Iz. 28,16) Bůh nechce dovolit, aby ten, kdo vyznává jméno Krista, byl zahanben (viz Sk. 4,9-22).

Verše 12 a 13: Jestliže tedy požehnání je volné pro „všelikého, kdo věří“, jak to dokazuje citát z Izaiáše, pak musí být pro pohana stejně jako pro Žida. Apoštol už ukázal, že na naší straně „není rozdílů“ – všichni jsou před Bohem pod hříchem (Řím. 3,22.23). Nyní ukazuje, že na Boží straně „není rozdílů“. Bůh jedná v milosti vůči všem, je bohatý ke všem, kteří Ho vzývají. S tím jsou židovská Písma v souladu, neboť Joel říká: „Každý zajisté, kdokoli vzýval by jméno Páně, spasen bude.“ (Joel 2,32)

Verše 14 a 15: Ale než lidé mohou vzývat Pána, nutně musejí o Pánu slyšet, a to vyžaduje kazatele poslaného od Boha, aby jim pověděl radostné poselství. Takto apoštol ospravedlňuje sám sebe, když jde k pohanům s dobrou zprávou. Vlastní Písma Židů dokazují nutnost právě té věci, proti které Židé měli námitky (1. Tes. 2,16). Židé se stále protivili a pronásledovali Pavla proto, že kázal pohanům, a přece jejich velký prorok Izaiáš řekl, že věc, kterou odsuzují, je krásná. „*Jak krásné nohy zvěstujících pokoj, zvěstujících dobré věci.*“

Verš 16: Žel, Židé nejen bránili tomu, aby dobrá zpráva byla zvěstována pohanům, ale sami jí nevěřili, jak Izaiáš říká: „*Pane, kdo uvěřil kázání našemu?*“ (Iz. 53,1)

Verš 17: Takto apoštol uzavírá, že požehnání přichází skrze víru, a víra přichází skrze slyšení zvěsti, a zvěst skrze Boží slovo. Boží slovo je neomylná autorita pro zvěstování a pro věření zvěsti. Odtud ta velká snaha Satana dnes, aby podkopal Boží slovo, když zpochybňuje jeho doslovnou inspiraci.

Verš 18: Nadto svědectví stvoření odsoudilo postoj Židů, neboť jejich vlastní Písma jsou svědectvím pro skutečnost, že ve stvoření Bůh vysílá svědectví až do končin obývaného světa (Žalm 19,5).

Verš 19: Dále, jak může Izrael uvádět, že nevěděli, že Bůh má požehnání pro pohany, neboť Mojžíš říká, mluvě o Božím jednání s národem: „*Já k zázvisti vás přivedu skrze národ ten, který není národ; skrze národ nemoudrý k hněvu popudím vás.*“ To je náznak toho, že Bůh zahanbí Izrael tím, že požehná pohanům.

Verš 20: Výrok v Izaiáši je také velmi jasný, neboť říká, že nejenom zvěst musí vyjít k pohanům, ale že Hospodin bude nalezen pohany, kteří Ho nehledali, ačkoli Izrael zavrhuje radostné poselství, přestože Bůh k němu v milosti vztahuje Svě ruce.

4. Milost, obnovující Izrael po pádu pohanů *(Římanům 11)*

Devátá kapitola dokazuje, že nejen Boží cesty ve svrchované milosti jsou dokonale v souladu se zvláštními zaslíbeními Izraeli, ale že naplnění zaslíbení je závislé na milosti.

Desátá kapitola ukazuje, že Izrael nejen porušil zákon, ale že zavrhl evangelium Boží milosti s tím výsledkem, že Bůh se obrací k pohanům a pro tuto dobu dává stranou národ Izrael, který klopýtl a padl.

Jedenáctá kapitola ukazuje, že ačkoli Izrael klopýtl a padl, národ není provždy zavržen. Kromě toho ukazuje, že pohané, vůči kterým Bůh jedná v milosti, nakonec Boží milost zavrhnou a že jejich odpadnutí od milosti se stane důvodem pro to, aby Izrael byl znovu obnoven pro požehnání.

Vyvolení ostatku Izraele je velký důkaz, že národ není zavržen (verše 1-6).

Verš 1: Apoštol ukázal, že izraelský národ nejen porušil zákon, ale podle proroctví zavrhl radostnou zvěst o milosti, a v důsledku toho jako národ padl. Pád a rozptýlení národa okamžitě vyvolává otázku: „*Zdali Bůh zavrhl lid svůj?*“ Začáteční verše této kapitoly předkládají různé důvody, aby ukázaly, že tomu zdaleka tak není.

Předně apoštol sám byl důkazem toho, že toto selhání národa nutně neznamená, že je zavržen provždy. Nemůže být pochyb o tom, že Pavel byl rodem Izraelita z Abrahamova semene a že tu nebyl větší protivník evangelia než on, a přece je vyvolen pro požehnání.

Verše 2-4: Za druhé: Bůh nezavrhne lid, jehož zlo bylo předzvěděno dříve, než se ho ujal.

Za třetí: Apoštol ukazuje, že v nejtemnějších dni historie národa si Bůh pro sebe zachoval ostatek. V Eliášových dnech, když národ zavrhl Boží poselství skrze proroka, byl stav lidu tak nízký, že se prorok před Bohem obhajuje proti národu. Eliáš byl tak sklíčený, že si myslel, že jen on jediný stojí na Boží

straně, a zdálo se, že si skutečně přál, aby Bůh národ odvrhl. Musel se dovědět, že ať už jejich stav byl jakkoli hrozný, Bůh si pro sebe zachoval sedm tisíců takových, kteří neskláněli kolena před Bálem.

Verše 5 a 6: Za čtvrté: Právě tak, jako tomu bylo za Eliášových dnů, je tomu i v přítomné době, kdy národ jako celek je rozptýlen kvůli zavržení Krista. Bůh stále má „*ostatek podle vyvolení milosti*“. A jestliže milosti, už to „*není ze skutků*“. Na základě skutků naprosto zklamali a byli zavrženi. Na půdě milosti si Bůh zachoval ostatek, ve kterém bude národ obnoven.

Zatím co ostatek z Izraele je vyvolen, národ je soudcovsky zaslepen (verše 7-10).

Verše 7 až 10: Když národ zavrhl Krista a Boží milost vyhlašovanou skrze Ducha Jeho služebníky, upadl do duchovní slepoty předpověděné prorokem Izaiášem. Poněvadž vědomě zavrhuje Krista, už dále nemohou vidět svou potřebu, ani Boží milost, která může té potřebě vyjít vstříc.

Tak David předpovídá, že právě jejich výsady se jim stanou pastí. Když se chlubí svými vnějšími výsadami, opovrhují Boží milostí. Jako výsledek jsou jejich oči zatměny, takže nemohou vidět Boží dobrotivost, a jejich záda jsou skloněna v otroctví jejich nepřátelům.

Pád Izraele otevírá dveře požehnání pro pohaný (verše 11 až 15).

Jestliže tedy Izraelité zavrhlí svého Mesiáše a klopýtli o kámen urážky, bylo to prostě proto, aby padli? Taková myšlenka buď vzdálena, neboť Bůh má pro národ úmysly požehnání, které ještě budou vykonány. V mezičase Bůh užívá jejich pád jako příležitost ke zvěstování spasení pohanům. Nadto jestliže Bůh vyhlašuje spasení pohanům, je to nejenom proto, aby se pohanům dostalo požehnání, ale aby skrze jejich požehnání byl Izrael podněcován k žárlivosti, aby se opět obrátil k Bohu.

Dále jestliže pád Izraele vede k požehnání pohanského světa, čím více, když Bůh obnoví Izrael, jeho plnost požehnání přinese požehnání širošířému světu. Jestliže odvržení národa vede k tomu, že ke světu vychází evangelium smíření, pak jeho přijetí zpět do požehnání jako národa, bude život pro svět. Všechna proroctví o požehnání v tisíciletém království pro svět, který je pod zlořečením, očekávají na obnovení Izraele jako středu požehnání pro zem.

Selhání pohanů otevírá cestu pro obnovení Izraele (verše 16 až 29).

Verše 16-19: Zbožný ostatek Izraele v přítomné době je prvotinou obnoveného národa. Jestliže prvotina je svatá, tu i těsto bude – národ jako celek. Jestliže ovoce stromu je svaté, tu jsou takové i větve. Izrael je takto přirovnán k olivovníku, zasazenému, aby přinášel ovoce. Abraham byl kořen, ten, jemuž byla dána zaslíbení pozemského požehnání. Nevěřící Židé, i když se chlubili svým spojením se stromem zaslíbení, byli jen mrtvými větvemi, a jako takoví byli odlomeni.

Ale jak jsme viděli, zavržení Izraele se stává podnětem pro přinesení požehnání pohanům. Vylomení přirozených větví se stává příležitostí pro naroubování větví z plané olivy, aby mohly být účastné na pozemském požehnání, jsouce spojeny s kořenem.

Nicméně ať se pohané vyvarují chlouby proti Židům. Požehnání, do kterého pohané přicházejí, má svůj kořen v Abrahamovi, otci všech, kteří věří. Větve naroubované do stromu se nemohou chlubit proti přirozeným větvím proto, že některé z nich byly vylomeny.

Verše 20 a 21: Nechtě si tedy pohané dají pozor. Bylo to kvůli **nevěře**, že Izrael byl vyťat, a jen skrze **víru** v Boha přicházejí pohané k požehnání. Víra vše očekává od Boha. Nechtě pohané dají pozor, aby neměli o sobě vysoké smýšlení, které něco dělá z vlastního já, aby také neupadli do nevěry. Jestliže Bůh kvůli nevěře neušetřil přirozené větve, můžeme si být jisti, že neušetří ani pohany, upadnou-li do nevěry.

Verše 22-25: Takto vidíme v Božím jednání s Izraelem a pohany Boží dobrotivost i vážnou přísnost. Bůh jednal v přísnosti s nevěřícím Izraelem a v dobrotivosti vůči pohanům. Ale Jeho „dobrotivost“ vůči pohanům přestane, jestliže upadnou do nevěry; a Boží přísnost může vůči Izraeli přestat, jestliže bude ze své nevěry činit pokání. V tomto případě se pád pohanů stane příležitostí pro obnovení Izraele. Jestliže větve plané olivy mohou být naroubovány na olivu, tu mohou být naroubovány i přirozené větve. To je právě to, co se skutečně stane, neboť zaslepenost, která přišla na Izrael, je jen částečná slepota. Národ není oslepen, aby už nikdy neviděl, ani nepadl, aby už nikdy nebyl obnoven, ani není zavržen, aby nikdy nebyl přijat. Doba jeho zavržení skončí, když bude do požehnání uvedena plnost pohanů.

Verše 26 a 27: Tak přijde čas, kdy Izrael jako celek bude zachráněn před svými nepřáteli. Čas jeho vysvobození vyčkává na příchod Krista ze Siona jako Vysvoboditele. Potom se národ odvrátí od svých nepravostí a Bůh odejme jejich hříchy.

Verše 28 a 29: Pokud jde o evangelium, jsou v této chvíli nepřatelé, aby pohané obdrželi požehnání. Ale ať už jakkoli velmi padli, jsou stále vyvolaným národem, milovaní kvůli otcům, kterým byla učiněna zaslíbení; a darů a povolání Bůh nelituje.

Selhání Židů a pohanů uzavírá celý svět pod Boží milosrdenství (verše 30-32).

Verše 30-32: Boží způsob udělování Jeho darů a vykonávání Jeho povolání je vzetí skutečnosti lidské nevěry za podnět k ukázání Svého milosrdenství. Uzavírá všechny v nevěře, aby se nad všemi smiloval. Takto je vyhlášena velká pravda, že za všechna požehnání vděčíme Boží svrchované milosti.

Doxologie⁴, která oslavuje Boží zdroje pomoci a Boží moudrost (verše 33-36).

Verše 33-36: Jestliže Boží svrchované úmysly v požehnání jsou vykonávány nejen přes lidské selhání, ale právě skrze selhání lidí, můžeme pouze říci: „*Ó hlubokosti bohatství i moudrosti i umění Božího!*“ Jak Boží soudy vzhledem k selhání člověka, tak i Boží cesty v provádění Jeho úmyslů pro požehnání lidí zjevují, že tu jsou hlubiny bohatství Jeho moudrosti a umění (poznání, vědění), které jsou nevyzpytatelné, a proto mimo možnost nalezení člověkem. Jestliže mají být nějakou mírou poznány, může to být pouze skrze zjevení, a v praktickém vykonávání Jeho soudů a cest s lidmi.

Všechna Boží moudrost a umění (poznání, známost) mají svůj zdroj v Něm samém. Nikdo nebyl Jeho rádcem. Všechno požehnání pro vesmír má svůj zdroj v Bohu – je „z Něho“; všechno se děje „skrze Něho“, a navrátí se „k Němu“ /neboli je „pro Něho“/ k Jeho slávě. A proto apoštol uzavírá slovy: „*Jemuž /bud’/ sláva na věky.*“

Abychom rozuměli učení této kapitoly, je důležité vidět, že Církev není předmětem. Kapitola se zaměstnává Božími cestami s Izraelem a pohaný. Církev

⁴ Chvalozpěv – p. p.

se skládá z věřících vzatých z Izraele a pohanů, a proto nemá nic společného s Židy ani s pohany jako takovými. Požehnání Církve jsou nebeská; požehnání Izraele a národů jsou /po/zemská.

Nesnáz vznikne, jestliže nevidíme, že, naprosto mimo povolání Církve, má Bůh Svě cesty s Izraelem a s pohany, a že v Boží vládě žijeme v časech pohanů, to jest v období, během kterého je Izrael jako národ dán stranou a vláda nad světem je dána pohanům. V této vládě pohané selhali a užívali moc, kterou jim Bůh svěřil, bez ohledu na Boha. Dnes vidíme, jak národy rychle odvrhují všechnu Boží bázeň s tím výsledkem, že zase ony budou dány stranou a Izrael bude obnoven ke svému místu prvotnosti ve vládě nad světem.

4. oddíl

Praktická napomenutí

(Římanům 12 až 15,13)

1. Úvod

Když apoštol v první části Epištoly velmi plně představil pravdy, které věřícího uvádějí do správných vztahů k Bohu, pak v tomto oddílu před nás staví chození, které se sluší na tyto vztahy. Je zřejmé, že učení musí předcházet praxi. Jinými slovy: Pravdu o vztahu musíme znát, dříve než můžeme jednat způsobem, který je tomu vztahu přiměřený.

11. kapitola končí výlevem chvály za svrchované milosrdenství Boha, který jedná v milosti vůči všem – vůči Židům i pohanům. Praktická napomenutí, která následují, jsou určena těm, kterým se touto svrchovanou milostí dostalo požehnání. Nejsme napomínáni ke správnému chození nebo jednání proto, abychom obdrželi požehnání, ale protože jsme je obdrželi. Svě děti napomínáme k poslušnosti a k chování, které se sluší na děti, ne proto, abychom je učinili dětmi, ale protože jsou dětmi.

Všimneme si, že tato praktická napomenutí se rozpadají do tří různých tříd. Předně nám napomenutí ve 12. kapitole představují chození v souladu s pravdou, že věřící tvoří jedno tělo v Kristu. Za druhé napomenutí ve 13. kapitole ukazují chování, náležející věřícím ve spojení s královstvím člověka, jímž procházejí. Za třetí máme v kapitolách 14 až 15,13 chození, náležející věřícím jako patřícím do Božího království.

2. Chování ve vztahu k druhým v křesťanském okruhu (Římanům 12)

Napomenutí, týkající se praktického chození, nutně začínají u vnitřního – křesťanského okruhu. Jestliže náš způsob života v tomto okruhu není správný, neporozumíme chození, jaké náleží křesťanu, když přichází do styku se světem, jímž prochází.

Ve verších 1 až 5 jsme napomínáni ohledně praxe, která odpovídá našim vztahům k Bohu a navzájem. Potom jsou nám ve verších 6 až 8 ukázány

různé formy služby a od verše 9 do konce kapitoly mravní charakteristiky, které mají vyznačovat ty, kdo slouží Pánu.

(a) Naše vztahy k Bohu a navzájem (verše 1-5)

Verš 1: Apoštol se na věřící obrací na základě Božích milosrdenství, kterých se jim tak bohatě dostalo – milosrdenství, která nám byla ukázána v prvních jedenácti kapitolách. Vzhledem k tomu, že nám bylo tak bohatě požehnáno, sluší se na nás, abychom vydávali svá těla v živou oběť, svatou, příjemnou Bohu. To je naše jediná rozumná služba. Když je zdůrazněna hluboká potřeba ovládat našeho ducha a držet pod kontrolou naše náklonnosti, můžeme být v nebezpečí, že si budeme myslet, že to je všechno a že můžeme být bezstarostní ohledně způsobu, jak užíváme své tělo. Zde tedy je to naše tělo, které má být vydáváno Bohu. Naše nohy mají chodit po cestě poslušnosti, naše ruce mají být užívány v Jeho službě, náš jazyk má mluvit jako svědek o Bohu. To bude znamenat oběť, neboť přirozený sklon je užívat tělo k provádění vůle těla (tělesnosti). Omezit tělo (tělesnost), to v sobě zahrnuje obětování mnohého, po čem přirozenost touží. Tělo vydávané Bohu je nejen oběť, ale je to **živá** oběť. Můžeme dávat své peníze, své statky. Ale takové dary, jakkoli jsou na svém místě správné, nejsou „živé“. U takových darů může být současně mnohé hovnění tělu. Nadto má být vydáváno jako „svatá“ oběť. Pro Boží službu se žádá nejen živé tělo, ale „svaté“ tělo. Jen když tělo je drženo ve svatosti, bude ta oběť příjemná.

Verš 2: Když jsme vydali tělo Bohu, jsme varováni před vždy přítomným nebezpečím světa. Svět je v nepřátelství vůči Bohu a leží ve zlém. Máme dávat pozor, abychom si nepřivlastnili jeho bezbožné způsoby a řeč. Ale dále máme být proměňováni. Nemáme jen dávat pozor, abychom se nepřizpůsobovali světu, ale máme být od něho zcela rozdílní. Tato proměna se může dít jen skrze obnovování mysli. Není to pouhá vnější proměna přijetím nějakého zvláštního náboženského oblečení, jako je mají mnich nebo jeptiška, které, i když je jakkoli prosté, jen na sebe přitahuje pozornost. Rozdíl mezi světem a věřícím se má ukazovat nejen v oblečení, ale ve způsobech a řeči a cestách jako výsledku toho, že máme jiné **smýšlení**. Vnější změna je výsledkem vnitřní změny myšlení. Můžeme mít nekonečně mnoho otázek ohledně toho, co je správné v oblečení a způsobu života, ale vnitřní změna – obnovení mysli – vyřeší tisíc otázek ohledně toho, co je dobrá a příjemná a dokonalá Boží vůle.

Verš 3: Dále jsme napomínáni, abychom měli správné a střízlivé myšlenky ohledně sebe samých. Jsme varováni, abychom nesmýšleli o sobě výše, než bychom měli smýšlet. Apoštol mluví v jiné Epištole o takových, kteří se „*marně /bezdůvodně/ nadýmali*“, a ukazuje, že za vysokými myšlenkami o sobě se skrývá marnost těla (Kol. 2,18). Korintští svatí zjevně o sobě smýšleli příliš vysoce. „*Jeden pro druhého nadýmali se proti někomu.*“ (1. Kor. 4,6) Marnivost, která nás vede k tomu, abychom o sobě smýšleli vysoce, nás povede k tomu, abychom ve snaze vyvýšit sebe snižovali druhé.

Máme smýšlet střízlivě, uznávající svá omezení s vědomím, že jen Bůh dává míru víry, potřebnou k vykonávání služby, ke které jsme povoláni. Jestliže se pokoušíme dělat dílo jiného, brzy zjistíme, že nemáme ani potřebnou milost, ani víru.

Verše 4 a 5: Abychom jednali správně, musíme rozumět svému vztahu k druhým. Z toho důvodu apoštol mluví o pravdě, že Církev zahrnuje mnoho údů, které tvoří jedno tělo. Protože jsme zformováni v jedno tělo, jsme údy jedni druhých a nemůžeme správně jednat nezávisle jeden na druhém. Všechna pravá služba a jednání, o kterých apoštol chce mluvit, nevyplývají z toho, že jsme členy shromáždění nebo nějaké náboženské společnosti, o čemž Písmo nic neví, ale ze skutečnosti, že jsme údy jedni druhých, tvořící tak jedno tělo v Kristu. Při sloužení Pánu se nemáme sdružovat do nějaké společnosti pod nějakým lidským vedením, ale máme uznávat, že už jsme byli zformováni v jedno tělo, jehož Hlavou je Kristus.

Jako souhrn napomenutí úvodních veršů můžeme říci: Předně jsme napomenuti, abychom své tělo drželi pro Pána; za druhé máme odmítat svět; za třetí máme mít střízlivé myšlenky o sobě samých, a konečně máme mít správné vědomí o svých vztazích k druhým věřícím.

(b) Různé formy služby (verše 6-8)

Verše 6-8: Je jasné, že napomenutí z veršů 1 až 5 představují nezbytnou přípravu pro různé formy služby, o nichž apoštol nyní bude mluvit. Je nám předloženo sedm charakterů služby. Jsou nazvány dary, ačkoli jasně zahrnují nejen veřejné dary pro Církev, ale i služby, jejichž forma je více soukromá. Ať je služba jakákoliv, správně může být vykonávána jen podle dané milosti. Z toho plyne, že ve vykonávání daru jsme závislí na Dárci.

- (1) *Prorockví:* Z 1. Korintským 14,1-3 víme, že ze všech duchovních darů je prorokování ten, který má být nejžádanější, a dále, že tento dar zahrnuje „vzdělání a napomenutí a potěšování“. Zde je nám připomenuto, že dar má být užíván ve víře. Máme se vyvarovat důvěry v sebe, jako kdyby pouhé vykonávání daru mohlo v posluchači způsobit něco dobrého. Má být vykonáván ve víře, která počítá s Bohem, že On použije slovo.
- (2) *Služba:* Toto slovo v sobě obsahuje službu lásky svatým, která může nabývat mnoha forem jiných, než je veřejné mluvení. Ale ať je to kterákoli služba, nechť služebník dbá na to, aby se zabýval jí a nepokoušel se o něco, k čemu není povolán a pro co nemá božsky dané schopnosti.
- (3) *Učení.*
- (4) *Napomínání:* Zdá se, že učení má více na zřeteli správný výklad Písma a jeho učení. Napomínání se jeví být zdůrazňováním některé velké pravdy praktickým způsobem. A opět se ti, kdo mají tyto dary, mají věnovat jim a nepokoušet se o formu služby, pro kterou nemají žádný dar.
- (5) *Dávání:* Ten, kdo je v postavení, že může sloužit dáváním, ať už je forma daru jakákoli, má dbát na to, aby dával bez okázalosti a ukazování se.
- (6) *Vedení:* Není to nikterak překvapivé, že vedení je umístěno mezi službami, které jsou dány svatým. Vůdce nemusí být nutně obdařený k učení nebo ke kázání. Na druhé straně ani učitel nebo kazatel nemusí nutně být vůdcem. Vůdce je někdo, kdo svou moudrostí a zkušeností je vhodný k vedení Božího lidu. Má svůj dar vykonávat s pilností a ve svém vedení používat uvažování a starostlivost.
- (7) *Prokazování milosrdenství:* To je šťastná služba, která se projevuje ve skutcích přívětivosti a ohledu k těm, kdo mají zvláštní potřebu. Nemá být vykonávána neochotně, ale s radostí, která může přicházet jen z nezištné lásky, nalézající své potěšení a radost ve službě druhým.

(c) Mravní charakteristiky, které mají vyznačovat věřící (verše 9-21)

Poté, co nám byly ukázány některé z těch mnohých forem služby, kterou můžeme mít výsadu skrze Bohem danou milost vykonávat, jsme nyní napomínáni ve vztahu k chození a duchu, které by měly vyznačovat lid Páně a bez kterých bude každá forma služby zmařena.

Verš 9: První tři napomenutí se jasně vztahují k nám samým osobně. Každý z nás má dbát na to, aby naše láska nebyla předstíraná, abychom se

zlem jednali s ošklivostí a abychom byli oddáni tomu, co je dobré. Žel, že je snadné předstírat lásku a skrývat zášť s vyznáním, že jednáme v lásce. Joáb může políbit muže, kterého chce zabít (2. Sam. 20,9.10), a Jidáš umí políbit svého Mistra proto, aby Ho zradil. Tělo může jednat podobně jako Izrael ve staré době, o kterém je napsáno: „*Ačkoli je sobě ústy svými libují /správněji: „svými ústy ukazují mnoho lásky...“* – p. p./, *však za mrzkým ziskem svým srdce jejich odchází.*“ (Ezech. 33,31) Láska bez pokrytectví je nesobecká láska, která myslí na dobro druhých.

Láska a ošklivení si zlého vždy půjdou pospolu. Vždyť žalmista říká: „*Vy, kteří milujete Hospodina, mějte v nenávisti to, což zlého jest.*“ (Žalm 97,10) Faletné milosrdenství může ignorovat zlo pod záminkou lásky, a dokonce i nakládat se zlým učením týkajícím se Pána jako s něčím, co má malý význam. Láska bez pokrytectví nás povede k tomu, abychom si ošklivili zlo, aniž bychom přitom ignorovali dobro. Ve své ošklivosti ke zlému můžeme přehlédnout mnoho dobrého; anebo když se snažíme přidržet se dobrého, můžeme činit kompromisy se zlým.

Verš 10: Další dvě napomenutí se týkají našich vzájemných vztahů. Máme být „*láskou bratrskou jedni k druhým naklonění, v prokazování úcty předcházet jeden druhého*“. Naše vzájemná láska by měla vyplývat z našeho vztahu jako „bratří“, a ne prostě kvůli nějaké vlastnosti, která může být pro nás přitažlivá nebo výhodná. Bratrská láska nás učiní ochotnými nechat druhé být ve cti, spíše než ji uchvacovat pro sebe.

Verš 11: Následují tři napomenutí, která mají příměji na zřeteli Pána. Ve své službě Pánu máme být pilní se svatou horlivostí, která se staví proti netečnosti. Horlivost však může degenerovat v pouhou vnější aktivitu, a tak jsme napomenuti k vroucnosti ducha, která před nás staví Pána jako pohnutku služby.

Verš 12: Další tři napomenutí se vztahují ke zkouškám na cestě. Naděje na příchod slávy nás bude v soužení posilovat a uschopní nás být ve zkoušce trpělivými; přitom v modlitbě, která vše uvrhuje na Pána, nalezneme podporu ve zkoušce.

Verš 13: Pak máme dvě napomenutí, týkající se potřeb Pánova lidu. Jsme napomenuti, abychom vycházeli vstříc „*potřebám*“ chudých a abychom byli ochotní prokazovat pohostinnost.

Verš 14: Vzhledem k pronásledování, s kterým se můžeme setkat, nás křesťanství učí, abychom žehnali tam, kde přirozenost by odplácela zlým za zlé.

Verš 15: Ve spojení s měnícími se okolnostmi života máme být připraveni radovat se s těmi, kdo se radují, a plakat s těmi, kdo jsou v zármutku.

Verš 16: Když jde o sociální otázky, máme dbát na to, abychom do křesťanského okruhu nenechali vniknout ducha světa, který si chce vážit lidí podle jejich rodu, bohatství nebo sociálního postavení. Máme mít stejnou úctu k chudému bratrovi stejně jako k bohatému a odmítat přirozenou marnivost těla, která mnoho myslí na „*vysoké věci*“. Je naší výsadou a ctí co křesťanů „*klonit se k nízkým*“. Nestačí ani družit se s nízkými; potřebujeme mít pokornou mysl. Proto apoštol dodává: „*Nebudte moudří ve svých vlastních očích.*“

Verše 17 a 18: Pokud se týká našich vztahů k lidem světa a ve spojení s naším pozemským povoláním, máme se vyvarovat toho, abychom uváděli pohanění na své vyznání tím, že bychom opláceli zlým za zlé. Máme jednat s potřebnou prozíravostí k opatření toho, co potřebujeme, způsobem, který je čestný v očích všech lidí. Tou mírou, jak to závisí na nás, máme žít se všemi v pokoji.

Verše 19-21: Nakonec jsme napomínáni, abychom ukazovali správného křesťanského ducha ve spojení s křivdami, s kterými se snad musíme setkávat. V tomto světě se můžeme setkávat s křivdami, urážkami a protivenstvím, a to i od vyznávajících křesťanů. Ale ať to zlé přijde z kterékoli strany, nemáme se pokoušet sami se mstít, nýbrž máme klidně dát místo hněvu. Od přirozenosti bychom se snažili zlo pomstít, ale to nám Pán nesvěřuje. Pomstu ponechává pro Své vlastní ruce, neboť řekl: „*Mně pomsta, já odplátím.*“ (5. M. 32,35; Žalm 94,1) Naší věcí je podržet za všech okolností křesťanského ducha a snažit se získat své nepřátele tím, že ukazujeme přívětivost těm, kteří vůči nám jednali špatně. Když takto jednáme, nebudeme přemáhání zlým, ale budeme přemáhat zlé dobrým.

3. Jednání ve styku se světem (*Římanům 13*)

Napomenutí ve 12. kapitole mají na zřeteli chození, které náleží věřícím ve spojení s křesťanským okruhem. Napomenutí 13. kapitoly nás učí správnému postoji a chování křesťanů vzhledem ke světu, kterým procházíme.

Předně se nám dostává naučení ohledně našeho postoje vůči těm, kdo jsou ve světě v postavení autority (verše 1-7).

Za druhé je nám ukázán duch, v němž máme jednat vůči všem lidem (verše 8-10).

Za třetí předkládá apoštol praktické chození, které náleží dětem světla uprostřed světa tmy (verše 11-14).

(a) Křesťanský postoj vůči těm, kdo jsou postaveni v autoritě (verše 1-7)

Verš 1: Už nám bylo řečeno, že nemáme být připodobněni světu, který se vyznačuje žádostí a pýchou, ale skrze obnovení mysli máme ukazovat charakter, který je naprostým protikladem k člověku světa. Nicméně křesťan má uznávat, že ve světě byla ustanovena vláda, a že autorita k vládnutí je od Boha. Tato vláda byla ustanovena po potopě, kdy Noémovi bylo jasně řečeno, že „*kdo by koli vylil krev člověka, skrze člověka vylita bude krev jeho*“ (1. M. 9,6).

Je důležité vidět význam tohoto místa Písma. Jasně vyhlašuje, že **autorita k vládnutí** byla dána Bohem. Neříká, že jednotlivci, kteří vykonávají autoritu, jsou od Boha, nebo že způsob, jakým snad užívají svoji autoritu, je od Boha. Ti, kteří vykonávají autoritu, mohou být, a často jsou, naprosto zlí lidé, kteří mohou zneužívat moc pro své vlastní cíle. Zůstává však skutečností, že autorita, kterou mají, byla ustanovena Bohem.

Když věřící uznává, že autorita k vládnutí je Boží ustanovení, pak jediný správný způsob jednání pro něho je, poddávat se těm, kdo mají autoritu.

Věřící jen procházejí světem jako cizinci a poutníci, a jako pro takové by bylo naprosto nevhodné míchat se do jeho vlády. Jsou vyvoláni ven ze světa. Nejsou povoláni k tomu, aby napravovali svět, který vyvrhl Krista. Nespadá do jejich záležitostí stavět se proti vládě, která existuje, ani se účastnit volby toho, o čem by snad právem mohli soudit, že je lepší formou vlády. Jejich věcí je být poddáni.

Verš 2: Stavět se proti kterémukoli zvláštnímu vládci znamená stavět se proti autoritě ustanovené Bohem. Stavět se proti něčemu, co je od Boha, znamená přivádět sebe pod odsouzení.

Verše 3 a 4: Bůh dal lidem autoritu proto, aby omezovali zlo a chránili dobro. Z toho vyplývá, že ti, kdo mají autoritu, nejsou postrachem dobrých skutků, ale zlých. Chceme-li tedy žít bez strachu z autority, zdržujme se zlého. Ať si toho je vědom nebo ne, ten, kdo je v autoritě, je Boží služebník k vykonávání soudu nad tím, kdo činí zlé. A přes skutečnost, že lidé často převracejí vládu pro své vlastní cíle, všeobecně shledáváme, že z Božího milosrdenství se i velmi zlé vlády snaží omezit zlo.

Verš 5: Když tedy známe Boží myšlenky pro křesťana ve vztahu ke světu, musíme nutně být poddáni nejen proto, abychom unikli potrestání za činění zlého, ale také proto, abychom si udrželi dobré svědomí vůči Bohu. Když posloucháme to, co Bůh říká, a chodíme v poddanosti, shledáme, že ten, kdo stojí v autoritě, je Božím služebníkem křesťanovi k dobrému, a Božím služebníkem k pomstě a k jednání se zlým.

Verše 6 a 7: Poněvadž ti, kteří jsou v autoritě, jsou Božími služebníky k vykonávání vlády, máme platit daň, když se daň požaduje, a clo tomu, komu náleží, a vzdávat čest a bázeň tomu, komu patří. Nenáleží věřícímu, aby vznášel otázky ohledně toho, jak je daň použita. Užívání daní a cla není součástí naší odpovědnosti. Jiná místa Písma nám ukážou, že vyžaduje-li vláda od věřícího, aby jednal v jasném rozporu s Božím slovem, má poslouchat Boha více než lidi, ale i tak to bude jako trpící, spíše než odporující.

(b) Chování věřícího ve vztahu ke všem lidem (verše 8-10)

Verše 8-10: V těchto verších jsme napomínání ohledně správného chování věřícího vůči všem lidem, ať věřícím nebo nevěřícím. Poněvadž je to chování vůči všem, je uveden zákon, spíše než vysoký standard křesťanství. Nemáme žádnému člověku nic dlužit, kromě lásky. Když ukazujeme lásku, plníme zákon, neboť celý zákon je obsažen v tomto pověření: „*Milovati budeš bližního svého jako sebe samého.*“ Láska nečiní nic zlého. Láska nechce zabít, ani krást, ani vydávat falešné svědectví. Je pravda, že naprosto mimo lásku se lidé mohou zdržovat zabíjení nebo krádeží ze strachu před následky, a přece snadno sklouzávají k podávání falešného svědectví. Jen láska

nám zabrání, abychom vyslovovali falešné svědectví proti našemu bratrovi. Nemáme-li lásku, můžeme oživovat něco proti bratrovi, o čem víme, že to bylo odsouzeno a vyznáno a bylo s tím jednáno, a tak jedním lehkovážným slovem zkazíme jeho pověst. V okruhu křesťanů by měla být pověst každého bezpečná před pomluvou. „*Láska bližnímu zle neučiní*“, ale zlomyslnost ano. A dáváme-li volnost zlomyslnosti, padáme pod zákonem, nemluvě o vyšších nárocích křesťanství.

(c) *Chození, které se náleží dětem světla ve světě tmy (verše 11-14)*

Verš 11: Věřící mají uznávat autority a poddávat se jim, protože vědí, že „*které vrchnosti jsou, od Boha zřízené jsou*“ (Řím. 13,1). Máme tedy chodit spravedlivě vůči všem lidem (verše 8-10). Nicméně máme pamatovat, že svět je ve tmě, či nevědomosti o Bohu, a že jako věřící jsme byli přivedeni do světla známosti Boha a máme chodit podle světla.

Apoštol se obrací na věřící jako na ty, kteří „znají čas“. Svět může být plný pochybností, srdce lidí zemdlévá strachem a očekáváním těch věcí, které mají přijít na zem. Ale to jen dokazuje, že svět nezná čas. My víme, že všechno zmatení a neklid ve světě nám jen říkají, že den slávy není daleko. Jsme povoláni k slávě. „*Chlubíme se nadějí slávy Boží.*“ – „*V naději spasení jsme.*“ (Řím. 8,30; 5,2; 8,24) – A víme, že plné spasení, na které čekáme, je blíže, než když jsme uvěřili. Protože známe čas – že se den rozednívá – je nejvyšší čas probudit se ze spánku.

Verše 12-14: „*Noc daleko pokročila, den se přiblížil.*“ Když Kristus byl přítomen na světě, mohl říci: „*Dokud jsem na světě, světlo jsem světa.*“ (Jan 9,5) V oněch vzácných dnech On dokázal, že jen On může rozptýlit tmu ukázáním Otcovy lásky. Prokázal také, že má moc a milost odstranit všechno zlé, které tma způsobila. Osvobozoval člověka od každého tlaku, vycházel vstříc každé potřebě a osvobozoval od moci knížete temnosti. Hlad a nedostatek, bolest a nemoc, zármutek a smrt, to vše mizelo v Jeho přítomnosti. Žel, že lidé milovali více tmu než světlo. Milovali hříchy, které v přítomnosti světla zneklidňovaly jejich svědomí. Poněvadž v přítomnosti světla nemohli chodit ve svých hříších a uspokojovat své žádosti, vypudili světlo světa. Kristus odešel a Jeho nepřítomnost ponechává svět ve tmě. Poněvadž jim nebylo vhod světlo Jeho přítomnosti, musejí v noci Jeho nepřítomnosti snášet války, nedostatek, zármutek a úzkost, které jsou následkem hříchu.

Ale už se přiblížil den – den, kdy On se vrátí ve slávě, aby vládl nad zemí; kdy všechno zlo bude dáno pod Jeho nohy a moc Satana bude poražena. V ten den „*vykoupení Hospodinovi navrátí se, a přijdou na Sion s prozpěvováním, a veselé věčné bude na hlavě jejich; radosti a veselé dojdou, zármutek pak a úpění uteče od nich*“ (Iz. 35,10).

Vzhledem k tomuto dni – tomuto slavnému dni – nám apoštol dává čtyři naléhavá napomenutí:

Předně: „*Odvvrzme tedy skutky temnosti.*“ Všechny skutky, které charakterizují lidi chodící v neznámosti Boha, mají být odvrženy. V jiné Epištole apoštol popisuje ty, kteří žijí ve tmě, jako „*sloužící žádostem a rozkošem rozličným, v zlosti a v závisti bydlící, ohyzdní, vespolek se nenávidící*“ (Titovi 3,3).

Apoštol za druhé říká: „*Oblecme zbroj světla.*“ Vše, co vyznačuje ten budoucí den – den, kdy Kristus bude vládnout: poddání se a poslušnost Pánu (verše 1-7), spravedlnost, která nikomu nic nedluží (verš 8), láska, která bližnímu nečiní zlé (verš 10) – to vše si má věřící obléknout jako ochrannou zbroj proti tmě.

Apoštol za třetí říká: „*Žijme řádně jako ve dne.*“ I když v duchu jsme ve dne, přece jsme ve skutečnosti v noci. Svět ve tmě se může oddávat „*hýření a opilství*“, žít ve „*smilstvích a chlípnostech*“, „*sváru a závisti*“, ale křesťan nemá mít na takových věcech účast. To vyžaduje hluboké cvičení, neboť ve skutečnosti se můžeme vyvarovat hrubých zlých věcí tmy, její opilosti a prostopášnosti, a přece upadat do svárů a závisti. Nedovolili jsme si až příliš často být zataženi do sporů a ponechávat místo závisti? Nevaruje nás apoštol Jakub, že „*hořká závist a dráždění v našem srdci* jsou kořenem každého zlého díla a nepořádku mezi Božím lidem? „*Neboť,*“ říká, „*kde jest závist a rozdráždění, tu i roztržka i všeliké dílo zlé.*“ (Jakuba 3,14-16)

Za čtvrté jsme napomínáni, abychom „*se oblékli v Pána Ježíše Krista*“ a „*nepečovali o tělo podle žádostí jeho*“. Nejenže máme skončit s věcmi tmy, ale máme obléci charakter Krista, a tak být oděni krásou Toho, jenž přichází, aby vládl: Má být zřejmé, že chodíme v poddanosti Pánu a vyznačujeme se milostí Ježíše Krista. Tak se v době noci Jeho nepřítomnosti staneme svědectvím Tomu, jenž uvede ten den. Místo abychom se starali o tělo a o to, jak vyhovět jeho žádostem, máme myslet na Ježíše a snažit se být světlem v Jeho krásě.

4. Chození ve vztahu ke království Pána (*Římanům 14-15,13*)

Viděli jsme, že ve 12. kapitole jsou věřícím dána napomenutí hlavně vzhledem k jejich vzájemným vztahům jako údů jednoho těla. Napomenutí 13. kapitoly mají na zřeteli naše chození ve vztahu ke světu, kterým procházíme. Ve 14. kapitole až do 13. verše 15. kapitoly jsou napomenutí ve spojení s Pánem a vztahují se k našemu jednání jako poddaných v Jeho království.

Tento oddíl Epištoly na začátku mluví o duchu, ve kterém bychom se měli vzájemně přijímat, a končí napomenutími, která když budou uskutečňována, nás budou vzájemně spojoval v radosti a pokoji. Apoštol nemluví o přijímání shromážděním, ale o vzájemném přijímání se – jednotlivec přijímá druhého jednotlivce v obvyklém křesťanském styku (Řím. 15,7). Je důležité, abychom viděli správný význam tohoto oddílu. Ten byl a je často zneužíván jako podpora falešné myšlenky, že poněvadž někdo je křesťan, a v tomto smyslu byl přijat Bohem, jsme povinni přijmout takového do obecenství shromáždění a nehledět na jeho spojení a duchovní stav.

Ve svém jednání s druhými máme pamatovat na to, že jsme poddanými v Božím království (verš 17) a že každý je odpovědný Pánu, jenž vládne nad Svým královstvím. V tomto království mohou někteří být ve víře slabí a někteří silní (Řím. 14,1; 15,1). Ale ať „slabý“ nebo „silný“, oba jsou odpovědni Pánu. A proto ve věcech, v nichž není dotčena žádná mravní otázka, anebo v nichž není žádná přímá neposlušnost Božího slova, musí být každému ponechána svoboda, aby jednal před Pánem – bez zasahování někoho druhého.

Apoštol se zmiňuje o dvou věcech tohoto charakteru – o otázce jedení či zdržení se jedení pokrmů a o otázce dodržování nebo nedodržování určitých dnů. Takové otázky měly zcela přirozeně zvláštní místo v apoštolových dnech, kdy tak mnoho obrácených bylo z Židů. Těm se zdálo být nesnadné opustit své smýšlení a předsudky, vytvořené jejich dřívějším náboženstvím, ve kterém se tak mnoho mluvilo o pokrmech a o zachovávaní dnů. Pohanští věřící mnohem snadněji opouštěli takové dřívější věci vzhledem k tomu, že pohanské systémy, s nimiž byli ve spojení, byly zcela špatné.

Ale takové otázky neměly být na překážku křesťanskému soužití, spíše vyžadují křesťanskou snášenlivost.

Slabí nejsou ti, kteří si zahrávají se zlem anebo chodí v neposlušnosti Slova, ale spíše ti, kteří nebyli v plné svobodě křesťanství – ti, kteří snad jsou velmi zákoničtí ve vztahu k méně významným záležitostem, a tak mají nejen jemnější svědomí, ale dokonce snad i chorobné svědomí.

Verše 1 a 2: Slabým ve víře se tedy nemáme vyhýbat; mají být přijímáni. Ovšem přijímání takových nemá být užíváno pro rozhodování otázek. Ten, kdo je přijímán, si nesmí myslet, že jeho přijetí zahrnuje přijetí jeho zvláštních náhledů ohledně pokrmů nebo dnů. Dále ti, kteří přijímají, nemají brát přijetí někoho se svědomím ohledně těchto věcí za příležitost, aby zasahovali do jeho přesvědčení svědomí před Pánem. Někdo věří, že může jíst všechno; jiný, kterého apoštol popisuje jako slabého, věří, že je správné jíst jen rostlinnou stravu.

Verše 3 a 4: Apoštol nás poučuje, že v takových věcech má být vzájemná snášenlivost. Pro to udává tři důvody. Předně: Bůh oba přijal, slabého i silného. To, že nás přijal, nezáviselo na tom, zda jíme nebo nejíme určité pokrmy. Za druhé: V takových věcech stojíme nebo padáme svému vlastnímu Pánu, a nemáme soudit domácí služebníky jiného člověka. Za třetí: Pán je mocen nás podepřít a způsobit, abychom stáli, i když jsme v takových věcech slabí ve víře.

Verše 5-8: Apoštol se zabývá také otázkou zachovávání nebo nezachovávání zvláštních dnů. Jeho argument předpokládá, že ať je zastáván kterýkoli názor, ať o dnech nebo o pokrmech, každý jedná jako před Pánem. Nikdo z nás nežije sobě samému, ale Pánu. Je dobré vidět, že apoštol nemluví o dnu Páně. Zachovávání prvního dne týdne jako dne Páně má schválení Písma a není ponecháno jako otevřená záležitost (viz Jan 20,19; Sk. 20,7; 1. Kor. 16,2; Zj. 1,10).

Verše 9-12: Kristus založil Svůj nárok na nás tím, že zemřel a opět vstal, aby jako žijící Pán vládl jak nad mrtvými, tak i nad živými. Pán je Soudce a před Jeho soudnou stolicí budeme všichni stát. Každý je odpovědný vydat za sebe počet Bohu.

Takto jsme v prvních dvanácti verších varováni před přezíráním svědomí druhého před Pánem, před ignorováním práv Pána na každého nebo rušením své osobní odpovědnosti vůči Pánu.

Verše 13-18: Až dosud nám apoštol ukázal, že prostá povinnost nás má ochránit od zasahování u druhých ve věci pokrmů a dnů. Nyní ukazuje, že tu je jiná pohnutka, která nás má zachovat od toho, abychom se vzájemně v takových věcech soudili. Máme chodit „**podle lásky**“ (verš 15). Vedení ohledy lásky k našemu bratrovi bychom měli dát pozor, abychom na jeho cestu nekladli nějaký kámen úrazu.

Pavel byl plně přesvědčen, že žádný pokrm sám o sobě není nečistý, ale jestliže jedení masa by nějakému bratrovi působilo zlé svědomí, stalo by se příčinou k jeho poskvrnění. Máme proto dávat pozor, abychom neužívali svou svobodu ve snaze přesvědčit bratra k činění něčeho, co zneklidňuje jeho svědomí. Přesvědčujeme ho, aby jednal nad rozsah své víry, a tak daleko, jak jde naše jednání, vedeme ho k tomu, aby činil násilí svému svědomí, a tak jej odvádíme od Krista.

Tak se křesťanská svoboda, z níž se smíme těšit, může stát příčinou ke klopýtnutí druhých, a tak se o ní bude zle mluvit.

Boží království není charakterizováno jídlem a pitím, ale spravedlností, pokojem a radostí v Duchu Svatém. To jsou mravní charakteristiky království, z nichž se má nyní věřící těšit v moci Ducha. Všeobecně budou prožívány, když království bude ustaveno v moci. Toto jsou vlastnosti, které mají následovat jak „slabí“, tak i „silní“. Tyto věci jsou Bohu příjemné a lidem osvědčené. Jestliže snaha vnutit moji svobodu jinému uráží slabé svědomí, je odizolována Bohem i člověkem.

Verše 19-23: Apoštol nás napomenul, abychom chodili podle lásky a nepřiváděli ke klopýtnutí svého bratra. Nyní nás napomíná, abychom následovali pokoj a věci, kterými se můžeme vzájemně vzdělávat. Snažit se přesvědčit slabého bratra, aby udělal něco, co mu způsobí zlé svědomí, může svým způsobem vést ke kažení Božího díla v jeho duši a stát se příčinou jeho klopýtnutí. Je lépe nejíst maso a nepít víno, jestliže těmito věcmi urážíme svého bratra a škodíme mu.

Jestliže máme víru k činění určitých věcí, mějme ji před Bohem. Být silný ve víře je správné, ale nemáme se pokoušet vést druhého k tomu, aby dělal něco, o čem má pochybnosti. Může ho to vést na cestu, která není z víry. A co nemůže být činěno ve víře, je hřích.

Kapitola 15, verše 1 a 2: Prvních třináct veršů 15. kapitoly ukončuje předmět 14. kapitoly – chování, které se sluší na věřící v Božím království. Všimneme si, že čtyři hlavní napomenutí tohoto oddílu jsou výzvy. Apoštol nejprve říká: „*Ten, kdo jí, nepokládej sobě za nic toho, kdo nejí.*“ (14,3) A jsme tak napomínání k **vzájemné snášenlivosti** ve věcech, kde není žádné spojení se zlem nebo neposlušnost Slova. Druhé velké napomenutí zní: „*Nesud'me tedy více jedni druhých,*“ (14,13) – a naléhá na nás, abychom jednali milosrdně, nebo jak by to mělo být přeloženo: „*podle lásky*“. Za třetí říká: „*Proto následujme toho, co jest ku pokoji.*“ (14,19) A konečně ve druhém verši 15. kapitoly apoštol říká: „*Jeden každý z nás ať se líbí bližnímu k dobrému /pro jeho dobro/ pro vzdělání.*“

Takto se jako poddaní v Božím království máme vyznačovat vzájemnou snášenlivostí, láskou, pokojem a nezištností, která ztrácí ze zřetele sebe, aby se líbila druhým pro jejich dobré.

Verše 3-7: Pro naše povzbuzení přivádí apoštol před náš zrak Krista jako dokonalý příklad Toho, jenž ne sám sobě se líbil. To skutečně bylo tak jiné, než je způsob světa, že Ho to uvedlo do pohanění.

Dále tu máme nejen příklad Krista, ale i povzbuzení Písem. Neboť kterékoli věci byly dříve napsány, byly napsány k našemu naučení, abychom skrze trpělivost a potěšení měli naději.

Kromě toho máme nejen potěšení Písma, ale máme i podporu Boha samého, Boha snášenlivosti /trpělivosti/ a potěšení, aby nám pomáhal na cestě, která se sluší ke království.

Všechna tato napomenutí mají na zřeteli ten velký cíl, abychom byli „*jednomyslnými vespolek podle Ježíše Krista*“, abychom „*jednomyslně jedněmi ústy oslavovali Boha a Otce Pána našeho Ježíše Krista*“. Apoštol jasně ukazuje, že abychom mohli oslavovat Boha jednou myslí, je absolutně podstatnou věcí, abychom byli „*jednomyslní vespolek /jeden s druhým/*“. Vidíme, jak tyto dvě věci vyznačovaly svaté ve dnech Letnic. Čteme, že „*jednomyslně pozdvihi hlasu k Bohu*“. Potom nám je řečeno, že tito věřící, kteří mohli oslavovat Boha „*jednomyslně*“ byli „*jedno srdce a jedna duše*“. Byli jednomyslní vůči Bohu, protože byli jednomyslní jeden s druhým (Skutky 4,24.32). Žel, že jednota těch prvních dnů pominula. Žijeme ve dni zkázy, kdy v křesťanstvu převládá krajní zmatení. I mezi těmi, kteří se snažili chodit poslušně podle Božího slova pro den zkázy, vidíme ustavičně, jak se ďáblu daří vnášet to, o

čem apoštol Jakub mluví jako o „*závisti a rozdráždění /svárlivosti/*“, vedoucí k „*roztržce /zmatku/ i všelikému dílu zlému*“ (Jakuba 3,16). Jestliže však nemůžeme spolu shromáždit všechny svaté, není nemožné pro několik málo, aby byli nalezeni „*jednomyslnými vespolek*“, a tak jednomyslně oslavovali Boha. Tato místa Písma ukazují, jak to stále ještě je možné.

Všimněme si, že když apoštol mluví o „*jednomyslnosti vespolek*“, ihned přidává slova „*podle Krista Ježíše*“. Je možné být jednomyslnými podle přirozenosti /povahy/ nebo těla, a přitom naprosto neodpovídat myslí Kristově.

Abychom byli jednomyslní podle Krista, musíme se vyznačovat charakterovými znaky, které nám apoštol právě ukázal: vzájemnou snášenlivostí, láskou, pokojem a nezištností, která zapomíná na sebe, když se snaží líbit se druhým pro jejich dobré. Potom skutečně budeme „*jednomyslně jedněmi ústy oslavovat Boha a Otce Pána našeho Ježíše Krista*“. Jak jinak by to vypadalo v našem životě a jaké vzácné chvíle velebení bychom měli, když se scházíme, abychom vzpomínali na Pána, kdybychom z milosti všichni byli „*jednomyslnými vespolek*“.

Verš 8: Apoštol uzavírá tato praktická napomenutí poukazem na službu Krista, která měla na zřeteli Boží radu, spojit spolu Židy a pohany skrze Krista, aby jednomyslně oslavovali Boha. Shromáždění v Římě bylo pravděpodobně smíšenou společností židovských a pohanských věřících a bylo tu nebezpečí, že každý přinese do shromáždění národní předsudky, a tak poruší soulad celku.

Praktický význam oddílů kapitol 14 až 15,13 je ukázat, že věřící mohou spolu jít jen tehdy, když každý je poddán Pánu. Byly tu věci svědomí ohledně jídla a pití a dnů, a my nemáme přecházet (nedbat) svědomí. Pouhé rozvažování a přesvědčování tyto otázky nevyřeší, ani neumožní, aby spolu šli ti, kteří se ohledně těchto věcí liší. Jen když každý je osobně blízko Pánu a drží se blízko Pána, budeme schopni chodit v pokoji jeden s druhým. Jak snadno může kdokoli z nás, jestliže není v obecenství s Pánem, porušit soulad shromáždění.

Nuže velkým předmětem služby Pána je spojit spolu ve velebení a chválení Boha Židy a pohany, kteří přirozeně jsou zcela proti sobě. Víme, že to se dokoná ve dnech tisíciletého království. Mezitím jsou věřící ze Židů a z pohanů přivedeni k sobě v jednom těle na nebeském základě, kde všechny národní rozdíly mizí. Je zřejmé, že ve Starém zákoně nenalezneme nic o Církvi;

nicméně tam je mnoho slavných prorocství, která předpovídají den, když Židé a pohané budou spolu spojeni v uznávání a chválení Boha.

Aby ukázal, že ten velký cíl služby Pána je potvrdit zaslíbení celosvětového požehnání, učiněná otcům, apoštol cituje ze Žalmů, zákona a proroků.

Verš 9: První citace je z 18. Žalmu, verše 50. Abrahamovi bylo dáno zaslíbení, že „*požehnány budou v tobě všechny čeledi země*“. Aby potvrdil toto a podobná zaslíbení otcům, Pán prokazuje milosrdenství a přináší svědectví o Bohu mezi pohany.

Verš 10: Druhý citát je ze zákona, z 5. Mojžíšovy knihy 32,43, a říká nám, že nejenom pohané budou zpívat Bohu, ale že to budou činit „*s lidem Jeho*“ – s Izraelem.

Verš 11: Třetí citát z 1. verše 117. Žalmu je výzva k Židům a pohanům, aby se spojili ve chválení Pána.

Verš 12: Poslední citace z proroků – z Izaiáše 11,10 – dokazuje, že Kristus sám je to pouto, které spojí Židy a pohany. Povstane z prostřed Židů – kořenu Jesse, aby vládl nad pohany, a v Něm „*pohané doufati budou*“.

Verš 13: Na základě tohoto milosrdenství a milosti, které plynou k pohanům, a ještě přivedou Židy i pohany společně do přicházejícího království, apoštol poroučí věřící Bohu naděje, aby byli naplněni radostí a pokojem ve víře a rozhojňovali se v naději skrze moc Ducha Svatého, který je závdavek budoucí slávy.

S výhledem na budoucí slávu bychom měli být pozvednuti nad všechny otázky pokrmů a nápojů a dodržování dnů, a v radosti z této naděje na budoucí slávu bychom se měli těšit z pokoje mezi sebou.

5. oddíl

Osobní výzvy a pozdravy

(Římanům 15,14-16,27)

V tomto posledním oddílu Epištoly činí apoštol osobní výzvu ke svatým v Římě, ve které se odkazuje na zvláštní službu, která mu byla svěřena, aby vysvětlil, proč se odvažuje psát těm, které nikdy neviděl. Potom, když si nejprve přál jejich modlitby, končí pozdravy.

(a) Apoštolova služba v duchovních věcech (verše 14-24)

Verš 14: Předmět své služby uvádí s tou křesťanskou láskou a pokorou, která ráda uznává dobrotivost a známost u druhých. Jestliže je tedy on ve své Epištole napomínal a domlouval jim, nemělo to znamenat, že oni byli neschopní se vzájemně napomínat.

Verše 15 a 16: Psal jim spíše, aby jim připomínal pravdy, s nimiž byli obeznámeni. Služba tedy není jen osvětlování nám pravdy, ale také se velmi týká vtiskování pravd, které jsme už přijali, do našich duší a jejich používání na naše zvláštní okolnosti.

Nadto když psal věřícím z pohanů, apoštol vykonával tu zvláštní milost, která mu byla dána, aby jako služebník Ježíše Krista sloužil evangeliem pohanům. Cílem takové služby přitom bylo, aby pohané, kteří uvěřili a byli Duchem Svatým postaveni stranou světa, byli Bohu příjemnou obětí.

Verš 17: Kdekoli byl tento výsledek apoštolem dosažen, měl, čím se mohl chlubit v Ježíši Kristu. Ale toto chlubení bylo ve věcech náležejících Bohu; ne ve věcech, které by byly pro něho ziskem v těle.

Verše 18-21: Když apoštol promluvil o zvláštní milosti, která mu byla dána, a o předmětu této milosti, s náležející skromností se krátce zmiňuje o způsobu, jakým se tuto službu snažil vykonávat. Kristus měl i jiné služebníky, kteří byli Pánem užíváni pro požehnání duší, ale apoštol nechtěl soudit o jejich díle. Zmiňuje se jen o tom, co Kristus způsobil skrze něho, o svém kázání, doprovázeném mocnými znameními a divy v moci Ducha Svatého.

Apoštol se snažil vyhýbat místům, kde už byl Kristus jmenován, aby nestavěl na základu nějakého jiného člověka. Jeho cílem bylo kázat těm, kteří neslyšeli, podle slova v Izaiáš 52: „*Kterým není zvěstováno o něm, uzi, a ti, kteří neslychali, srozumějí.*“

Verše 22-24: Toto dílo evangelia zbránilo Pavlovi, aby přišel do Říma. Ale když nyní ukončil své dílo v oblasti od Jeruzaléma až k Illyrii, a máje velkou touhu vidět svaté v Římě, zamýšlel k nim přijít na své cestě do Španělska.

(b) Apoštolova služba v časných věcech (verše 25-29)

Verše 25-29: Mezitím měl naplnit jinou formu služby. Svatí v Jeruzalémě byli v chudobě a bratřím v Macedonii a Achaji se líbilo na ně určitým způsobem přispět. A Pavel měl touhu vzít tento příspěvek do Jeruzaléma. Svatí v Macedonii, zatím co dobrovolně přispívali na potřebu svých bratří v Jeruzalémě, byli nicméně jejich dlužníky vzhledem k tomu, že od Jeruzalémských svatých přijali duchovní požehnání. Když Pavel tuto službu vykoná, měl v úmyslu navštívit svaté v Římě.

(c) Apoštol si přeje modlitby svatých (verše 30-33)

Verše 30-33: Kdyby apoštol přišel do Říma, měl důvěru, že by to bylo v plnosti Krista. Právě z toho důvodu si přál modlitby těchto svatých, a nejen jako jednotlivců, ale aby „*spolu se modlili snažně /spolu zápasili/*“ v modlitbě. Zdá se, že když apoštol šel do Jeruzaléma, cítil, že se setká s nepřátelstvím Židů, kteří byli nevěřící. Kromě toho zřejmě považoval za možné, že by věřící Židé se svými silnými předsudky mohli odmítnout pomoc, poslanou od pohanských věřících. Přeje si proto, aby jeho služba v tomto ohledu byla příjemná.

Nakonec si přeje, aby skrze Boží vůli k nim mohl přijít s radostí a aby jeho příchod byl pro vzájemné osvěžení. Mezitím je poroučí Bohu. Už je nejprve poručil Bohu vytrvalosti a povzbuzení (verš 5), potom Bohu naděje (verš 13), a nyní se modlí, aby s nimi se všemi byl Bůh pokoje.

(d) Chvála a pozdravy (kapitola 16)

Ačkoli apoštol nikdy nenavštívil svaté v Římě, mnozí jednotlivci mu byli známi a s radostí na ně vzpomíná. Ve všech těchto pozdravech září láska,

ačkoli to je rozlišující láska. I když jako apoštol byl vysoce obdarován, v šířce svého srdce rád uznává druhé v jejich službě Pánu. U apoštola nebyla žádná nedůstojná malost, která se v duchu žárlivosti snaží vyvýšit sebe snižováním druhých. Ani nesmýšlí o sobě tak vysoce, že by považoval jakoukoli laskavost za něco jemu prostě náležejícího. Naopak, s vděčností připomíná každou i malou službu, která mu byla prokázána (verše 2, 3, 4).

Verše 1 a 2: Nejprve doporučuje Fében, kterou popisuje ne prostě jako sestru, ale jako „*naši sestru*“. Sloužila shromáždění v Cenchrei, pomáhala mnohým a apoštol dodává: „*až i mně také*“. Přeje si, aby ji přijali a pomáhali jí, a zvláště připomíná, že ona pomáhala druhým. V tom všem měli jednat ve jménu Pána, jako se sluší na svaté.

Verše 3-5: Byly poslány pozdravy Priscille a jejímu manželovi Aquilovi. Ti byli zhotovitelé stanů, tak jako apoštol, a pravděpodobně Pavlovi v jeho řemesle pomohli (Skutky 18,3). Ale on se zastavuje u skutečnosti, že byli jeho pomocníky v Kristu Ježíši. Nadto riskovali své vlastní hrdlo, aby zachránili jeho život. A za to jim děkuje nejen on sám, ale také všechna shromáždění z pohanů. Zjevně bylo také v jejich domě shromáždění, kterému Pavel posílá pozdravy.

Pavel popisuje Epéneta jako svého milovaného, a v tomto případě, stejně jako v mnoha jiných, vidíme, že apoštol nečeká, až bratr zesne, aby vyjádřil svou lásku k němu. Jestliže miluje nějakého bratra, řekne mu to.

If you have a friend worth loving, Love him. Yes, and let him know That you love him, e'er life's evening Tinge his brow with sunset glow.	<i>Máš-li přítele hodného lásky, měj ho rád. Ano, a dej mu to vědět, že ho máš rád, dříve než večer života zbarví jeho čelo září zapadajícího slunce.</i>
Why should good words ne'er be said Of a friend till he is dead!	<i>Proč by neměla být řečena dobrá slova o příteli, dokud není mrtev!</i>

Verš 6: Když posílá pozdrav Marii, apoštol jim připomíná, že „*mnoho pracovala pro vás*“.

Verš 7: Nároky příbuznosti nejsou zapomenuty. Ale vyšší nárok na připomenutí má v případě Andronika a Junia to, že trpěli s apoštolem jako „*spoluvězni*“. Apoštol sám uskutečňuje své vlastní napomenutí: „*V prokazování úcty předcházejte jeden druhého.*“ (Řím. 12,10) Neboť říká, že „*jsou vzácní u apoštolů*“ a „*přede mnou byli v Kristu Ježíši*“.

Verše 8 a 9: Amplius a Stachys jsou pozdravováni nejen jako milovaní, ale jako „*moji milovaní*“. Urban je zmíněn jako spolupracovník v Kristu.

Verše 10 a 11: Appelles možná prošel zvláštními zkouškami víry, a proto může být popsán jako „*osvědčený v Kristu*“. Ti, kteří patřili k Aristobulovi a Narcisovi, jsou pozdravováni, ale v případě toho druhého je dodáno „*kterí jsou v Pánu*“, což navozuje myšlenku, že ne celá rodina byla Pánova. Herodion je zmíněn jako další z jeho příbuzných.

Verš 12: Pozdrav je zaslán dvěma sestrám, které „*práci vedou v Pánu*“, a jedné, „*která mnoho pracovala v Pánu*“. Zřejmě její práce byly konány v minulosti.

Verš 13: Z Marka 15,21 můžeme soudit, že Rufův otec nesl Kristův kříž na cestě na Golgotu – a to je služba, která měla svoji odměnu, neboť syn je „*vyvolený v Pánu*“. Je připomenuta také jeho matka, neboť při nějaké příležitosti jednala vůči apoštolovi jako matka.

Verše 14 a 15: Více bratří je zmíněno prostě jménem a jsou jim poslány pozdravy, stejně jako bratřím s nimi. To může naznačovat, že ve městě bylo více skupin svatých, které se shromažďovaly na různých místech města.

Verš 16: Všichni jsou napomínáni, aby projevovali svoji lásku jeden druhému „*políbením svatým*“. Mohou být užity obvyklé zvyky země v projevoování lásky, ale v případě křesťanů to má být bez přetvářky a „*svaté*“.

Verše 17 a 18: Apoštol vyjádřil své zalíbení ve všem, co je ve svatých krásné, ale dříve, než skončí, říká slova varování ohledně takových v jejich středu, kteří byli příčinou zármutku. I v těchto prvních dobách tam byli někteří, kteří místo aby spojovali svaté v lásce a vzdělávali je v pravdě, byli příčinou rozdělení a důvodem ke klopýtnutím. Testem, jak zkusit a ukázat takové, je „*učení, kterému jste se vy naučili*“. Jak učení, tak i praxe takových

je na odpor zdravému učení. Ať už byly jejich nároky jakékoli, takoví neslouží Pánu Ježíši Kristu. Slouží, říká apoštol, „*svému břichu*“; to je záměrně hrubý obraz k vyznačení opovržení nad jejich osobní vlastní důležitostí a sobeckými zájmy. Naplnění sebou samými, nebyli poddáni Pánu. Asi se prosazovali pěknými slovy a krásnou řečí, neboť člověk, důležitý sám u sebe, hledá dobrý poměr s druhými a vždy lichotí. Krásné řeči mohou směřovat ke svedení srdcí bezelstných, ale věrnost k Pánu a láska k Jeho lidu nás povedou k tomu, abychom se těchto lidí „*šetřili (varovali, dali si na ně pozor)*“. Jak časté zkušenosti ukazují, takoví jsou neteční vůči přesvědčování a napomínání, a proto vše, co je možné udělat, je vyhnout se jim. Není to skutečná láska, když se praktickým obecnstvím schvalují ti, jejichž vlastní důležitost, nezávislost na jejich bratřích a nepoddanost Pánu působí rozdělení mezi Božím lidem.

Nic účinněji neochrání před škodou, kterou takový člověk může způsobit, než provedení tohoto prostého příkazu „*vyhnout se jim*“. Mnozí mohou být naprosto neschopní postavit se jim důvody nebo učením, ale všichni, i ten nejprostší, se jim může „*vyhnout*“. Když se lid Páně věrně vyhýbá rušiteli, tento nemůže s ním dlouho zůstat.

Verš 19: V protikladu k těm, kteří „*Pánu našemu Ježíši Kristu neslouží*“, apoštol může vydat svatým v Římě svědectví, že jejich „*poslušnost všech dostala (dostala se ke všem)*“. Jestliže tam byli nepoddaní jednotlivci, celek lidu Páně stále chodil v poddanosti jedněch druhým a v poslušnosti Pána. Z toho se apoštol mohl radovat, ale pro jejich chování ve vztahu k zlému říká: „*Chci, abyste byli moudří k dobrému a prostí k zlému.*“ Kdosi pravdivě řekl, že „*lidská moudrost se snaží chránit důkladným poznáním světa a všech zlých cest*“. Moudrost, která přichází shůry, nemusí pěstovat poznání zlého, aby mu unikla. „*Já podle slova rtů tvých vystříhal jsem se stezky zhoubce.*“ (Žalm 17,4) Jen poznáním pravdy unikneme zlému. Ovce následují Pastýře, „*neboť znají hlas Jeho. Cizího pak nikoli následovati nebudou... neboť neznají hlasu cizích*“ (Jan 10,4.5). Utečou před cizincem ne proto, že znají jeho zlé učení, ale proto, že „*neznají*“ jeho hlas. Jestliže známe Boží cestu pro Jeho lid, nemusíme se odvracet, abychom se seznámili se zlem na každé postranní cestě zhoubce. Jak mnozí ztratili svou cestu, když se snažili prozkoumat nějakou postranní cestu, o které vědí, že je zlá.

Verš 20: Zabývat se zlem pouze ponořuje duši do nekonečných rozporů a neklidu. Chodit v prosté poslušnosti bude stezkou pokoje, a my shledáme, že velmi brzy bude se vším zlým jednáno, když Bůh pokoje potře Satana pod naše nohy. Až do té doby poroučí apoštol svaté vše udržující „*milosti Pána našeho Ježíše Krista*“.

Verš 21: Apoštol nejen posílá své osobní pozdravy, ale ve společenství lásky rád předává pozdravy svých spolupracovníků.

Verše 22-24: Láska také dává jeho písaři příležitost, aby pozdravil bratry. Pozdrav posílá Gáius, jenž prokazoval apoštolovi pohostinnost. Celá církev v Korintu pozdravovala svaté v Římě. Erastus, který zastával vysoké postavení v obci, poslal pozdravy, a Kvartus, bratr.

Apoštol opět vyjadřuje své tužby tím, že opakuje požehnání: „*Milost Pána našeho Ježíše Krista se všemi vámi.*“

Verše 25-27: Nakonec je Epištola uzavřena přičtením slávy Bohu. Na začátku Epištoly nám apoštol říká, že píše, aby utvrdil svaté v jejich vztahu k Bohu (Řím. 1,11). Nyní v závěru uznává, že moc utvrdit svaté není v jeho Epištole, ale v Bohu, jenž jediný může použít pravdy evangelia na duši. A tak nedává žádnou slávu sobě jako pisateli Epištoly, ale připisuje všechnu slávu Tomu, „*který může vás utvrdit*“ podle evangelia.

Bůh nás dále může vést do hlubších pravd křesťanství, pro které je evangelium nezbytným základem. Proto apoštol říká nejen: podle „*mého evangelia*“, ale také: (podle) „*kázání Ježíše Krista, podle zjevení tajemství od časů věčných skrytého*“.

Tyto nebeské výsady svatých, kteří tvoří část Kristova těla, jsou jen zmíněny, aby daly váhu jeho napomenutím (Řím. 12,4.5), ale nejsou v této Epištole rozvinuty. Pro odhalení Kristova tajemství musíme přejít k Epištole Efezským. Toto tajemství bylo udržováno skryté od začátku světa, ale nyní je zjeveno skrze proroky novozákonních dnů. Toto představení Krista, které oznamuje tajemství, vychází ke všem národům k poslušnosti víry. Tomu jedinému moudrému Bohu, který může dát účinnost tomuto kázání, buď sláva skrze Ježíše Krista na věky. Amen.

